Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 211

Poznań, czwartek dnia 8 maja 1930

Rok XXV

W pióropuszach

Wczorajsze posiedzenie poznańskiej rady miejskiej, którego przebieg podaliśmy w porannym numerze, dostarczyło nowych dowodów, w jak anormalnych żyjemy stosunkach.

Od pewnego czasu można już było zaobserwować pewne dążenia do skrępowania samorządu wielkopolskiego, stojącego naogół na bardzo wysokim poziomie. Nikt nie przypuszczał jednak, że system ten będzie również zastosowany do Poznania i to w formie nietylko nierzeczowej, ale wręcz nieprzyzwoitej.

Zamiar unicestwienia istoty samorządu wyraził się przedewszystkiem w zatwierdzeniu przez województwo budżetu miejskiego na rok 1930-31 z takiemi zastrzeżeniami i takiemi skreśleniami, że normalna praca korporacyj miejskich musiałaby ulec zahamowaniu. Zrobiono to pod hasłem niby to oszczędności, do niedawna tak pogardzanem w obozie majowym. Ale przecież hasło to nie było obojętne poznańskiej radzie miejskiej. Obcięła już ona budżet o 15 proc., lecz po bardzo dokładnem i mozolnem badaniu wszystkich pozycyj. W zarządzeniu województwa natomiast widać mechaniczne skreślenia, bez podania ściślejszych uzasadnień, tak sobie od zielonego stolika.

Skreślenia te nie są pozbawione charakterystycznych cech. Znamienne na przykład jest skierowanie ich ostrza przeciw urzędnikom miejskim, których pobory wogóle zostały zakwestjonowane do czasu dostarczenia przez magistrat spisu urzędników. Skreślono również m. in. pozycje na zapomogi dla urzędników, subwencja dla Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej została obcięta o połowę, gdy dotacja dla Państwowego Konserwatorjum została nietknięta, nienaruszono również oczywiście subwencji dla Pogotowia im. Piłsudskiego, którą rada miejska w swej szlachetności podniosła do wysokości, jakiej domagali się jego obrońcy z klubów „sanacyjnych". Nawet drobne wydatki na pomywaczki nie uszły uwagi województwa.

Niewątpliwie kontrola nad samorządami jest potrzebna. Musi być ona nawet bardzo ścisła na mniej wyrobionych terenach Rzeczypospolitej. Ale poznański samorząd ma tak świetne tradycje i dał jeszcze niedawno takie dowody pojmowania swoich obowiązków obywatelskich, że doprawdy należało mu zaoszczędzić nauk, które świadczą o niezrozumieniu tutejszego gruntu i ducha. Budżet na rok 1930-31 był układany w poczuciu ciężkiej sytuacji, ze zrozumieniem konieczności robienia oszczędności, lecz poczynione przez radę miejską skreślenia oparte były na doświadczeniu i gruntownej znajomości stosunków, czego o zarządzeniu województwa powiedzieć nie można.

Słusznie też prezes rady miejskiej p. Witold Hedinger zaprotestował uroczyście przeciw tej próbie unicestwienia praw samorządu, która jest pierwszym, zdaje się, wypadkiem w dziejach korporacyj miasta Poznania. Samorząd jest zagwarantowany przez konstytucję, obowiązkiem organów samorządowych jest bronić tych praw pod grozą stracenia racji bytu. Należy z uznaniem podkreślić, że cała rada miejska stanęła na tem zasadniczem stanowisku.

Protest Kaszubów przeciw fałszowi PAT w sprawie zjazdu Młodych O. W. P.

Ludność kaszubska nie usiłowała zgoła rozbić zjazdu

Gdynia, 8. 5. (Tel. wł.) Najwybitniejsi miejscowi obywatele, jak: Radtke, Vogt, Grzegowski, bracia Wojewscy i wielu innych złożyli dzisiaj do publicznej wiadomości następujące oświadczenie:

„Jako stali mieszkańcy Gdyni, Kaszubi z dziada pradziada, protestujemy stanowczo przeciw twierdzeniu Polskiej Agencji Telegraficznej, że w dniu 3 maja b. r. kaszubska ludność Gdyni usiłowała rozbić zebranie Młodych O. W. P. Nie zgodzimy się nigdy na to, żeby nas, spokojnych obywateli, identyfikowano z mętami portowemi, podburzonemi przez agitatorów". S. B.

Stanowisko Anglji wobec ceł niemieckich

Memorandum Polski nie będzie uwzględnione

Londyn, 8. 5. (Tel. wł.). Min. handlu Graham oświadczył w Izbie gmin, że rząd angielski otrzymał od gen. sekretarza Ligi Narodów memorandum rządu polskiego w sprawie nowych podwyżek ceł niemieckich na produkty rolnicze. Rząd polski uważa, że podwyżka niemiecka wytworzyła zupełnie nową sytuację, która zmusi Polskę do powzięcia środków ochronnych, przewidzianych w art. 2 rozejmu celnego, zawartego niedawno w Genewie. Zdaniem min. Grahama — Anglja nie ponosi żadnych szkód wskutek podwyżki ceł niemieckich i dlatego rząd angielski nie zamierza przedsięwziąć żadnych kroków w związku z memorandum rządu polskiego.

Po uwięzieniu Gandhiego

Gandhi ma być przewieziony do Anglji? — List jego do wicekróla — Skutki bojkotu towarów zagranicznych

Londyn, 8. 5. (Tel. wł.) Donoszą z Bombaju, że Gandhi został poddany szczegółowym oględzinom lekarskim. W angielskich kołach rządowych powstał projekt przetransportowania Gandhi'ego do Anglji rzekomo ze względu na delikatne jego zdrowie, które mogłoby ucierpieć wskutek wielkich upałów, specjalnie dotkliwych w więzieniu.

W przeddzień swego aresztowania, wysłał Gandhi do wicekróla Indyj, lorda Irwina list, zatytułowany: „Kochany przyjacielu!" i podpisany słowami: „Twój przyjaciel". W liście tym żądał G. oddania mu solanek w Darasana, zniesienia podatku od soli i zaprzestania przez władze angielskie polityki prześladowań. „Na metodę bierności — pisze dalej — odpowiedział rząd angielski metodą gwałtu. Nic dziwnego, że ludność hinduska chwyciła się środków gwałtownych".

Donoszą z Bombaju, że ze względu na podejrzaną lojalność miejscowego garnizonu złożonego z krajowców, wysłano tam dwie kompanje żołnierzy angielskich. Z Lahore, Simli i Julundhu donoszą o krwawych manifestacjach.

Przywódca narodowy Patel przemawiał na wielkiem ludowem zgromadzeniu, wzywając do bojkotu wszelkich zagranicznych towarów, do niepłacenia podatków gruntowych, oraz do zerwania stosunków urzędowych i nieurzędowych z przedstawicielami władzy angielskiej. Jednym z wybitnych przywódców ruchu wyzwoleńczego jest syn Gandhi'ego Manilal. Na czele pielgrzymki do solanek w Darasana stanął były sędzia ulubiony uczeń Gandhi'ego — Abhas Tiabhi.

Londyn, 8. 5. (Tel. wł.) Bojkot angielskich wyrobów przędzalniczych w Indjach dał się już dotkliwie odczuć w przemyśle bawełnianym. W Lankashire stanęła wielka liczba krosien, tysiące robotników straciło pracę. Na giełdzie w Manchester odbyło się zebranie, żądające ostrego kursu władz angielskich w Indjach.

Przedstawiciele firm handlowych europejskich w Indjach zawiadamiają swoje centrale m. in. w Paryżu, Lyonie, Berlinie i Dreźnie o bojkocie zagranicznych wyrobów włókienniczych i ostrzegają przed wysyłką tychże wyrobów do Indyj.

Zbrojenia Włoch na morzu

Ostrzegawczy głos dziennika watykańskiego

Cittadel Vaticano, 8. 5. (PAT). „Osservatore Romano" w artykule wstępnym, zatytułowanym „Niepokoje", zwraca uwagę na skutki spuszczenia na wodę statków wojennych włoskich — w opinji publicznej świata. Organ Watykanu, biorąc pod uwagę oświadczenia rządu włoskiego, iż chodzi tu wyłącznie o cele obronne, przytacza głosy francuskie, stwierdzające, że nowe zbrojenia morskie Włoch prowadzą do znacznej przewagi floty włoskiej, przynajmniej w pewnych kategorjach statków wojennych. Dziennik przytacza również sąd krytyka morskiego angielskiej „Morning Post", który stwierdził, że niektóre z jednostek bojowych morskich, spuszczonych na wodę ostatnio przez Włochy, posiadają techniczną wyższość nad jednostkami tej samej kategorji floty wojennej angielskiej.

Wszystko to budzi pewien niepokój, aczkolwiek organ Watykanu stwierdza, że nie należy oddawać się zbytniemu pesymizmowi, gdyż pozostaje jeszcze konferencja rozbrojeniowa w Genewie, na której państwa dojdą może do porozumienia w sprawie zbrojeń. Kierownicy polityki międzynarodowej w chwili obecnej zdają sobie sprawę z odpowiedzialności, jaka spada na ich barki, i to poczucie stanowi podkład idealny i materjalny nadziei, że nastroje wojenne uspokoją się.

Podobna jednomyślność wywołała nieprawdopodobna wręcz sprawa wypowiedzenia przez województwo mieszkania w willi przy al. Chopina prezydentowi miasta p. Ratajskiemu. Stanowi ona wymowną ilustrację szykan budżetowych, które widocznie również były wywołane małostkową złośliwością. Zdaje się, że cała Polska nie będzie chciała wierzyć własnym oczom, gdy się dowie, że województwo wyrzuca z mieszkania w sposób nietylko niesłychany, lecz wręcz nieprawny, p. Ratajskiego, jednego z twórców Powszechnej Wystawy Krajowej, obywatela, którego zasługi znane są nietylko w kraju, lecz i zagranicą. Doprawdy tego rodzaju „czyny", zastosowane pozatem do szeregu innych osobistości m. in. do pp. Trąmpczyńskiego i Hedingera, a wzorowane na „bohaterskich" szykanach personalnych władz centralnych, stoją poniżej poziomu choćby Nowego Sącza. Lecz tak się dzieje, gdy dekadentyzm stroi się w pióropusze i przybierze pozy wojowniczych „pułkowników".

Jako stronnictwo opozycyjne, moglibyśmy się tylko cieszyć z takiego kompromitowania się obozu rządowego. Ale z obywatelskiego punktu widzenia trudno nie ubolewać nad tego rodzaju podważaniem powagi władz, które, nic dziwnego, że stają się przedmiotem drwin i dowcipów.

Przedstawiciel radykalnego odłamu „sanacji" w radzie miejskiej p. dr. Machowski potępił otwarcie postępowanie województwa, zaznaczając, że grupa jego, występując przeciw temu zarządzeniu, działa nadal po myśli uzdrowienia stosunków państwowych. Słowa te, może nieświadomie, wyraziły całe bankructwo „rewolucji majowej", wywołanej pod hasłem „walki z nieprawościami".

Fala pism niemieckich

Z miasta przysyłają nam następujące słuszne uwagi:

Od pewnego czasu można zauważyć wzmożony napływ do Poznania pism niemieckich, szczególnie zaś wszelkiego rodzaju tygodników ilustrowanych. Wydawcy niemieccy z Berlina, Monachjum i innych miast w celach propagandowych przesyłają je bezpłatnie do tutejszych lokali publicznych, prosząc właścicieli o przyjęcie i wyłożenie ich dla gości. Chodzi oczywiście o to, żeby oko publiczności przywykło do widoku tych pism, i żeby z czasem goście sami się ich domagali.

Propaganda ta jednak ma niewątpliwie jeszcze inne cele na oku. Poznań przecież ściąga każdego roku, dzięki wystawom, targom i zjazdom, niemałą liczbę cudzoziemców, którym spotykane na każdym kroku pisma niemieckie mają wykazać, jak daleko jeszcze wpływy niemieckie tutaj się zaznaczają. Istotnie, mnogość wydawnictw niemieckich w mieście naszem niejednokrotnie już powodowała pewne zdziwienie u naszych gości zagranicznych.

Dlatego apelować trzeba przedewszystkiem do właścicieli lokali, żeby, mając na uwadze powyższe względy, nie szli mimowoli na rękę propagandzie niemieckiej. Publiczność zaś, odwiedzająca lokale, powinna domagać się podawania sobie tylko polskich wydawnictw, których nam zresztą nie brak, i które z pewnością w niczem nie ustępują niemieckim.

Ludzie i okręty

Rzym, 5 maja.

Wielka równina, rozciągająca się pomiędzy wzgórzem villa Glori a Tybrem na prawo od mostu milwijskiego, zasiana namiotami. Villa Glori to jakby Kahlenberg rzymski. Patrząc z góry w dół, można sobie wyobrazić, jak w przybliżeniu wyglądał obóz Kara Mustafy pod Wiedniem. Tylko zamiast tureckich czerwonych fezów i turbanów widzimy czarne fezy młodych faszystów. To obóz 25.000 awangwardzistów: Campo Dux. Przeszło 5.000 namiotów, skupionych w szyku wojskowym na przestrzeni 250.000 m². Widowisko, jakie nie często można oglądać. Namioty ugrupowane są według legjonów. U wejścia do obozu szereg wielkich namiotów dla uczniów akademji wychowania fizycznego t. j. przyszłych kierowników i nauczycieli wszelkiego sportu, gimnastyki i higjeny. Osobną grupę tworzą namioty komendanta obozu, urzędów prasowego, administracyjnego, technicznego, materjałowego, wielki namiot dla wojska przydzielonego do obozu, osobny namiot pocztowo - telegraficzny, a na koniec 4 szpitale obozowe i namiot dla lekarzy.

Ruch, gwar i życie, młode życie, zaiste wre tu i kipi, zwłaszcza w porze rozdawania posiłku, co odbywa się trzy razy dziennie. Pozatem dzień cały wypełniony jest programem ćwiczeń i zawodów oraz ujęty jest ściśle w ramy dyscypliny wojskowej.

Jest to coroczny zjazd wybranych drużyn młodzieży z całych Włoch, celem zaprawienia jej do życia obozowego, zetknięcia jej na gruncie wszelkiego rodzaju zawodów gimnastycznych i przysposobienia wojskowego, wpojenia w młodą generację zamiłowania i entuzjazmu dla kultury fizycznej.

Zawody odbywają się równocześnie na 5 różnych boiskach i stadjonach, bo jedno pole nie byłoby w stanie pomieścić tylu zapaśników i atletów. Kierują zawodami prof. Ferrauto, naczelny dyrektor sportowy instytucji narodowej Balilla i kilkunastu specjalistów. Niebawem dostarczać ich będzie na całe Włochy pomieniona akademja wychowania fizycznego.

Naczelnym komendantem obozu jest Renato Ricci, prezes instytucji Balilla (Opera Nazionale Balilla) deputowany i podsekretarz stanu ministerstwa wychowania narodowego. Ricci należy do najwybitniejszych współpracowników Mussoliniego. W sile wieku, nie dobiegł jeszcze czterdziestki i wcale mu do niej nie spieszno, bo uosabia on młodego, energicznego i czujnego ducha Włoch faszystowskich.

„Opera Nazionale Balilla" jest instytucją pozaszkolnego fizycznego wychowania młodzieży w wieku 8 — 18 lat. Cała młodzież podzielona jest na „balillów" w wieku 8 — 14 lat, oraz na awangwardzistów w wieku 14 — 18 lat. Z „balillów" przechodzi ona do awangwardzistów, a z awangwardzistów do milicji faszystowskiej, a tem samem do partji. W ten sposób rokrocznie przez automatyczny pobór odnawia się milicję i partję faszystowską. W tym roku 110.000 „balillów" przeszło do awangwardzistów, a 90.000 awangwardzistów do milicji. Obecny stan liczbowy organizacji jest następujący: „balillów" około miljon, awangwardzistów około pół miljona. „Opera Balilla" organizuje i subwencjonuje w całych Włoszech instytucje, które mają na celu wykształcenie fizyczne i pomoc dla młodzieży szkolnej.

W ten sposób wychowuje się i uczy dyscypliny, posłuchu i komendy młoda generacja włoska, dowództwo plutonu bowiem, złożonego z 14 awangwardzistów jest w ręku plutonowego awangwardzisty. 7 plutonów tworzy centurję, dowodzoną przez oficera milicji, a 10 centuryj legjon.

Mussolini wie, jak nikt inny, że przyszłość Włoch zależy przedewszystkiem od młodego pokolenia, które wydaje z siebie corocznie kadry nowych obywateli. Tak przeradzają się, urabiają i wzmacniają siły tej bujnej, wiecznie młodej rasy. Nowa Italja Mussoliniego, już zgoła odmienna, fizycznie i moralnie, od tamtej przedwojennej, gotowa na każde jego skinienie, zmierza naprzód miarowym krokiem legjonisty rzymskiego.

„Ludzie i okręty". Oto dwa żywioły potrzebne narodowi do ostatecznego rozwiązania zagadnienia jego bytu. — Tak pisała przed kilku dniami rzymska „La Tribuna" z okazji spuszczenia na morze 5 nowych okrętów wojennych i wcielenia 90 tysięcy awangwardzistów w szeregi milicji faszystowskiej. A dalej, rozwijając tę samą myśl, dodaje: „Żeby rozwiązać problem włoski nie wystarcza wzmóc produkcję i udoskonalić materjał ludzki wewnątrz granic ojczyzny, potrzeba zwiększyć przestrzeń i pomnożyć zasoby naturalne, w które nasza stara ziemia jest bardzo uboga. Do osiągnięcia tego celu t. j. zdobycia przestrzeni potrzebni są ludzie i okręty".

W tych dwu słowach mieści się — rzec można — cała polityka, cała przyszłość Włoch dzisiejszych.

S. M.

Sekcja Akademicka Młodych O. W. P.

urządza **dziś, dnia 8 maja,** o godz. 8,15 punktualnie

Zebranie

na sali **Gospody Polskiej (św. Marcin).** Ze względu na bardzo ważne sprawy organizacyjne oraz omówienie zjazdu gdyńskiego obecność wszystkich członków konieczna.

Dyżury sekcji akademickiej O. W. P. odbywają się codziennie od godz. 6—7

Pierwsze kroki wyborcze obozu naszego na Śląsku

W „Straży Śląskiej", organie Katolickiego Centrum Śląskiego, które obejmuje Stronnictwo Narodowe i szereg narodowych organizacyj społecznych, znajdujemy odezwę wyborczą znanego działacza narodowego już z czasów przedwojennych, obecnie prezesa Stronnictwa Narodowego na okręg śląski, ks. prałata Aleksandra Skowrońskiego. Odezwa ta brzmi:

Do braci i sióstr Ślązaków!

Jako Wasz stary przyjaciel zwracam się do Was z gorącą prośbą, abyście wszyscy koniecznie w niedzielę, dnia 11. b. m., poszli do urny wyborczej. Żaden głos polski nie może być stracony. Każde wybory na Śląsku muszą wykazać wzrost głosów polskich i stwierdzić wobec świata, że stary piastowski Śląsk jest polski. Tych, co nie chcieliby głosować dlatego, że zniechęcają ich namiętne walki partyjne, wzywam, aby głosowali na listę szczerze katolicką i narodową „Katolickiego Centrum Śląskiego".

Ks. prałat Aleksander Skwroński
prezes Stronnictwa Narodowego
na okręg śląski

Jednocześnie Narodowa Organizacja Kobiet Wojew. Śląskiego wydała odezwę następującą:

Do Polek Ślązaczek!

Zwracamy się do Was z wezwaniem, abyście Wy szalę zwycięstwa ideałów religijnych i narodowych przeważyły swoimi głosami. Wybory, jakiż to szczęśliwy moment dla obywatela, który widzi dokładnie, w czem tkwi źródło niemocy. Wybory dają przecież możność zrzucenia zła, które nam dokucza, ciąży, nie pozwala na rozwój i rozkwit potęgi ukochanej naszej Polski!

Będą nami rządzili ci, których wybierzemy. Wybierajmy ludzi o nieposzlakowanej uczciwości i pracowitości, którzy całem swem życiem dotychczasowem złożyli dowód, że są dziećmi Bożymi, którzy zrozumieli, że Bóg im kazał pracować na cudnych ziemiach polskich, uprawiać je, obsiewać, wznosić fabryki i kopalnie, strzec warsztatów pracy ludzkiej, gdyż one dają narodowi dobrobyt i potęgę.

Precz więc z listami tych, którzy usuwają Boga i religję, depcą prawo, niezawisłość sądów, dobrowolnie zrzekają się korzyści zagwarantowanych narodowi, którzy przez rozlew krwi bratniej i gwałt dorwali się do rządu i gwałtem i terrorem trzymają się u władzy.

Matki i siostry, wy ratujcie Ojczyznę naszą od hańby, niech ani jedna z Was oddaniem głosu na tych, co prowadzą kraj do ruiny moralnej i materjalnej, co działają przekupstwem i strachem, nie shańbi duszy swej, nie zdradzi ideałów, przekazanych nam przez duchy przewodnie narodu naszego. Dajcie dowód, że chcecie, by w Ojczyźnie naszej rządzili ludzie miłujący prawo Boże, głosując na Nr. 12 w okręgu I. II. Pszczyna, Bielsko, Rybnik i Cieszyn Nr. 13, w okręgu III. Król. Huta, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Lubliniec.

Narodowa Organizacja Kobiet
Wojew. Śląskiego

W ubiegłą niedzielę, 4. b. m., odbył się z ramienia Katolickiego Centrum Śląskiego szereg wieców, przeważnie z udziałem posłów Stronnictwa Narodowego jako mówców.

W Lublińcu wobec około 200 zebranych wyborców przemawiali kandydat Katolickiego Centrum Śląskiego p. Sikorski i poseł Jan Kornecki z Warszawy. Przewodniczyła zebraniu p. Liberkowa. Ci sami mówcy przemawiali później na wiecu w sąsiedniem Pawonkowie.

W Bielszowicach na wiecu przemawiali pp. dyr. Gawrych i poseł Wierczak z Warszawy. Wiec zakończył się manifestacją na rzecz listy Katolickiego Centrum Śląskiego.

W Szopienicach i Rozdzieniu, gdzie przemawiali pp. Pełka i poseł Stefan Sacha, redaktor „Słowa Pomorskiego" w Toruniu, zebrani w liczbie około 200 wyborców entuzjastycznie zsolidaryzowali się z nimi. Tak samo w Chorzowie, gdzie przemawiali pp. poseł Kwiatkowski, Zaleski, Tomczak i inni.

W Katowicach wieczorem wobec licznie zgromadzonych wyborców przemawiali posłowie Karol Wierczak i Kwiatkowski oraz p. Józef Gawrych. W Małej Dąbrówce jako mówcy wiecowi występowali pp. adwokat Cieszewski i Tomczak.

Dnia 5. b. m. odbył się wiec w Łagiewnikach w obecności przeszło 200 osób, na którym przemawiał poseł Przybylski z Radomia.

Wszędzie nastrój był naogół dobry, zebrani wypowiadali się na rzecz listy Katolickiego Centrum Śląskiego. Spokój nie został nigdzie zakłócony.

W tym czasie również odbył się w Mikołowie wiec wyborczy obozu „sanacyjnego", na którym programowy referat wygłosił poseł Cieplak z Lubelskiego, najpierw Wyzwoleniec, potem Piastowiec, a dzisiaj filar „sanacji". Przeciwstawili mu się pp. Zaleski i Eustachiewicz z Katolickiego Centrum Śląskiego i na miejscu odparli niektóre jego twierdzenia.

W sobotę, 10. b. m., przemawiać będą w Katowicach po południu poseł St. Stroński i senatorka Józefa Szebekówna, przewodnicząca Narodowej Organizacji Kobiet. (g.)

Prasa o zjeździe Młodych

Prasa „sanacyjna", zamieściwszy wszystkie kłamliwe komunikaty P. A. T-icznej o zjeździe Młodych w Gdyni i podawszy mniej więcej identyczne „korespondencje" z Gdyni, pełne obelg, naogół zamilkła. Jedynie warszawski „Kurjer Poranny" poświęca już zkolei drugi artykuł wstępny zjazdowi. W artykułach tych poznać było można styl p. Ehrenberga, który, swoim zwyczajem, kreśli jakieś „ponure" obrazy spisków, tajemnych planów i ciemnych zamiarów członków O.W.P. Śmieszność tej manjery podkreśla jeszcze merytoryczna część artykułów. Mianowicie p. Ehrenberg wysila się jedynie na to, aby wykazać, że między socjalistami a O. W. P. i całym ruchem narodowym istnieje zasadnicza sprzeczność, o czem wie każde dziecko w Polsce. Artykuł kończy się ponownie zapytaniem ze zgrozą, jak odpowie na deklarację Młodych Berlin? Biedny p. Ehrenberg istotnie ma wielkie zmartwienia...

Prasa niezależna pisze z uznaniem o zjeździe. Podkreślić należy, że krakowski organ Chrześcijańskiej Demokracji „Głos Narodu", w przeciwieństwie do tutejszych dzienników chadeckich p. Teski zajął wobec zjazdu stanowisko życzliwe. „Kurjer Warszawski", podawszy przebieg zjazdu, zapytuje w czyim interesie wywołano napaść na zjazd.

„Komu próby podobnych gorszących zajść — zapytuje „Kur. Warsz." — są na rękę? Chyba Niemcom. A wszak ten zjazd młodzieży nad morzem miał na celu zamanifestowanie stanowiska polskiego przeciw zakusom niemieckim..."

„Gazeta Bydgoska" charakteryzuje w ten sposób stanowisko ludności gdyńskiej:

„Ludność miejscowa była cała po stronie uczestników zjazdu, tembardziej, że przyjechali oni do Gdyni, aby zademonstrować przed całym światem, iż młode pokolenie polskie odeprze zakusy niemieckie na Pomorze. Myśl przewodnią i program zjazdu wyraża deklaracja, którą podajemy na wstępie dzisiejszego numeru naszego pisma, jak i napis, zawieszony nad stołem prezydjalnym. Napis ten to słowa Mickiewicza: „Miasto Gdańsk niegdyś nasze, będzie znowu nasze".

„I przeciwko tego rodzaju zjazdowi organizuje się bojówki „sanacyjne" i puszcza się w świat wiadomość, „iż ludność miejscowa demonstrowała przeciwko uczestnikom zjazdu". Tego rodzaju propaganda przynosi szkodę państwu. Młodym O. W. P. ona nie zaszkodzi, wprost przeciwnie, jednoczy ona ich coraz bardziej i pozyskuje im coraz nowych zwolenników. Młodzi nie ulękną się ani bojówek, ani kłamstw urzędowej propagandy. Przygotowani oni bowiem są na wszystkie niebezpieczeństwa i poświęcenia. Świadomi bowiem są tego, iż droga ku Wielkiej Polsce jest trudna i krwią nawet trzeba ją zdobywać. Przecież „Awangarda", organ Młodych, wyraźnie pisała: „Krwią się znaczy nasza droga". Walka taka wyrobi zaciętość i zapewni Młodym i ich idei w niedługiej przyszłości zwycięstwo".

„Gazeta Warszawska" w artykule „Myśl i pięść" kreśli następujące uwagi: Młodzi zjechali się do Gdyni z pewną myślą i z pewnym programem ideowym. **Zjazd miał być manifestacją tej myśli.** Tymczasem zaatakowano zjazd kamieniami, kijami i bombami łzawiącemi. Pięścią chciano stłumić myśl. — „Gazeta Warszawska" wskazuje przytem na rosyjskie wzory tego systemu. I dalej tak rozumuje: „sanacja" już się zupełnie skompromitowała. Gdyby zarządzono bezstronne wybory upadek jej byłby zupełny. Opiera się ona jedynie na sile fizycznej, musi więc coraz częściej uciekać się do terroru. I dlatego, powiada dalej „Gazeta Warszawska":

„Można mieć najmądrzejszy i najpiękniejszy program — do władzy, która daje możność wcielenia tego programu w życie, się nie dojdzie, jeśli się nie chce lub nie umie obronić tego programu na tym terenie, na jakim jest walka prowadzona. Są na to świeże dowody. Ot naprzykład Włochy żyły przed dziesięciu laty pod terorem organizacyj socjalistycznych o wyraźnym charakterze komunistycznym. I zapanowałby tam był komunizm, gdyby nie to, że w obozie nacjonalistycznym znaleźli się ludzie, którzy zorganizowali odpór czynny komunistom, złamali wprowadzony przez nich teror przez organizację sił fizycznych i wyzwolili społeczeństwo włoskie od obcej jego duchowi i jego przeszłości okupacji... Przez liczne ofiary i ciężkie walki doszedł faszyzm do możności odegrania roli decydującej o życiu Włoch.

„Drobne incydenty gdyńskie wskazują na to, że jeśli Ruch Młodych chce się rozwijać zgodnie ze swym programem i ze swą myślą przewodnią, jeśli ma odpowiadać najgłębszym instynktom i dążeniom młodego pokolenia, to musi tę swoją myśl i ten swój program umieć obronić na tym terenie, na jakim zamierzają go zwalczać i zniszczyć ci, którzy, nie mając równie wielkich walorów duchowych, sięgają po pałki i kamienie.

„Starsze pokolenie, wyrosłe w okresie walk parlamentarnych w Europie, mimo przeżycia burzliwego okresu wojennego z trudnością dochodzi do zrozumienia, że wszystkie państwa europejskie przechodzą okres rewolucyjny i że do tego przystosować się muszą ci, co chcą coś znaczyć w polityce. Młodzi, wchodzący w życie już w tym nowym okresie, przekonają się rychło, w jakich warunkach i jakiemi metodami walczyć należy".

Istotnie są to najbardziej cenne i pouczające refleksje z Gdyni.

Bank Zachodni

zawiadamia p.p. akcjonarjuszów, że wypłaca

dywidendę

za rok 1929, w stosunku 8% t. j. po **zł 8,- od każdej akcji 100 złotowej,** w Centrali i oddziałach: miejskim oraz zamiejscowych Banku, w godzinach biurowych, za zwrotem kuponu **nr. 1.**

dw 5008

Sympatje niemiecko-włoskie

Berlin, 8. 5. (Tel. wł.). Donoszą z Syrakuz (Sycylja), że oficerowie i kilkuset marynarzy z krążowników niemieckich, które się zatrzymały w porcie, odwiedziło słynny amfiteatr grecki i przysłuchiwało się przedstawieniu dramatu „Agamemnon". Publiczność witała gości bardzo przyjaźnie. Admirał niemiecki v. Oldekop wręczył dyrektorowi instytutu dla krzewienia starożytnej sztuki dramatycznej wspaniały bukiet kwiatów i obraz, przedstawiający niemiecki okręt admiralski.

W porcie syrakuzańskim orkiestra marynarzy niemieckich odegrała hymny włoskie: królewski i faszystowski, poczem na żądanie publiczności odegrała hymn niemiecki.

Napad bandycki na leśniczówkę

Wieluń, 8. 5. (PAT.) Komenda policji w Wieluniu zaalarmowana została wiadomością o potwornej zbrodni, dokonanej w leśniczówce Zelaw w lasach państwowych pod Wieluniem. Zbrodnię wykryli okoliczni wieśniacy, którzy przybyli rano do lasu po zakup drzewa. Nie zastawszy gojowego, 57-letniego Walentego Jasińskiego przy sągach drzewa, udali się do pobliskiej leśniczówki, gdzie w pierwszej izbie ujrzeli leżącego w kałuży krwi syna gajowego, 15-letniego Czesława a w drugiej izbie — samego Jasińskiego. Wieśniacy zawiadomili o tem policję. Jasiński został zamordowany strzałami z rewolweru. Po zabiciu go, bandyci wpadli do chaty, gdzie spotkali syna Czesława z fuzją w ręku. Gdy chłopiec ugodzony nożem padł na ziemię, bandyci poderżnęli mu gardło. Łupem bandytów padło 50 zł gotówką, kilka pierścionków, zegarek i garderoba. Mordercy zbiegli.

Echo niedoszłego zamachu.

Wilno, 8. 5. (Tel. wł.) Aresztowany tutaj w związku ze śledztwem w sprawie niedoszłego zamachu na poselstwo sowieckie w Warszawie — b. rosyjski pułkownik Baturlin został zwolniony. Znaleziony w jego mieszkaniu zagadkowy przyrząd zegarowy okazał się przy bliższem zbadaniu licznikiem dla dorożek samochodowych.

Domy dla robotników

Król. Huta, 8. 5. (PAT.) Na posiedzeniu Rady miejskiej uchwalono wybudowanie w ciągu 5 lat w Królewskiej Hucie szeregu bloków mieszkalnych dla robotników i urzędników kosztem 4 do 5 miljonów złotych. Bloki te obejmować będą około 300 mieszkań. Na tem samem posiedzeniu uchwalono wybudować koszary dla wojska z pożyczki, udzielonej przez Krajowy Zakład Ubezpieczeń w wysokości 1 miljona złotych.

Zjazd bankowców

Kraków, 8. 5. (PAT) 8-my wszechpolski zjazd delegatów związków zawodowych pracowników bankowych w Krakowie powziął szereg uchwał treści zawodowej, gospodarczej i społecznej. Prezydjum nowego zarządu głównego przedstawia się następująco: prezes Preis St. (Warszawa), wiceprezesi: Gębski J. (Warszawa), Hochberg L. (Warszawa), Cichy A. (Warszawa), Pasztelewicz Wł. (Kraków), Stępień Wł. (Poznań), sekretarz generalny Kochański St. (Warszawa) i Petschl R. (Warszawa). Jako miejsce przyszłego zjazdu obrano Warszawę, polecając nowemu zarządowi przygotować program jubileuszowego zjazdu na rok przyszły z okazji 25-lecia istnienia związku. W zjeździe przyszłorocznym będą brać udział delegaci pracowników bankowych wszystkich państw europejskich.

Lekarz wojskowy przed sądem

Łódź, 8. 5. (PAT) Przed okręgowym sądem wojskowym w Łodzi stanął wczoraj kap. dr. Włodzimierz Lipiński, lekarz 10 pap., któremu akt oskarżenia zarzuca, że od dnia 1 maja do 19 czerwca 1928 jako lekarz na komisjach poborowych w Łasku i Pabjanicach, a potem w Łodzi zwolnił z chęci zysku kilkunastu poborowych. W czasie rewizji przeprowadzonej w mieszkaniu dr. Lipińskiego stwierdzono, że miał on w biurku swoim kilka podań wojskowych oraz niewyraźną depeszę od skazanego niedawno mjr. Wołoszynowskiego. Poza tem znaleziono 13 tys. zł gotówką oraz 3 książeczki bankowe, opiewające każda powyżej 1.000 zł. Poza tem stwierdzono, że oskarżonego odwiedzała znana z dawnych afer poborowych Bęczkowska. Oskarżony do winy się nie przyznaje. Proces potrwa przypuszczalnie 3 dni.

Osuszanie Polesia

Brześć n/Bugiem, 7. 5. (PAT) Przybyli do Brześcia ministrowie Matakiewicz i Staniewicz. W biurze projektów meljoracji Polesia odbyła się konferencja, w program której wchodzi: 1) inspekcja dotychczasowej pracy biura projektów meljoracji; 2) zapoznanie się z programem robót pomiarowych, 3) ułożenie programu dalszych prac, 4) omówienie programu finansowania przedsiębiorstwa osuszania Polesia. Ministrowie wyjechali do Iwacewicz na zwiedzenie bagien jadotupickich i regulacji rzeki Hrywdy i innych robót wykonywanych przez biuro projektów meljoracji.

O prezydenturę Lwowa.

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.) — Bawił we Lwowie min. Józewski w związku ze zmianami w samorządzie lwowskim. Prezydentem miasta Lwowa ma być mianowany albo b. minister Raczyński, albo b. minister Byrka. (w)

Pożar Uhnowa

Lwów, 8. 5. (PAT.) W Uhnowie (woj. lwowskie) wybuchł wczoraj groźny pożar w piekarni na St. Rynku i przerzucił się na sąsiednie zabudowania, tak, że znaczna część miasta stanęła w ogniu. Około 7 wieczorem udało się ogień zlokalizować. Dwadzieścia kilka domów spłonęło doszczętnie.

Odwołanie posła łotewskiego

Warszawa, 6. 5. (PAT.) Dzisiaj w godzinach południowych Prezydent Rzplitej przyjął na audjencji posła łotewskiego p. Nuksę.

W czasie audjencji p. Nuksa wręczył listy odwołujące go z Polski.

Podróż „Iskry".

Gdynia, 8. 5. (Tel. wł.) Wczoraj wieczór statek szkolny marynarki wojennej „Iskra" udał się w 5-miesięczną podróż. Celem podróży „Iskry" jest port wojenny Stanów Zjednoczonych — Newport. Na pokładzie żaglowca jest 21 podchorążych ze szkoły marynarki wojennej w Toruniu. Dowództwo spoczywa w ręku kapitana de Walden. S. B.

Zwycięstwo konserwatystów.

Londyn, 8. 5. (PAT) Zdobycie londyńskiego mandatu w dzielnicy Fulham w wyborach uzupełniających przez konserwatystów stanowi ważny fakt w polityce wewnętrznej Anglji. Porażka Labour Party nastąpiła przedewszystkiem z powodu gry, prowadzonej przez liberałów, którzy częściowo powstrzymali się od głosowania, częściowo zaś głosowali za delegatem konserwatywnym, co świadczy o zupełnym rozłamie w stronnictwie liberalnem i o wątpliwej wartości sojuszu Snowdena z Lloyd Georgem. Zwycięstwo swoje konserwatyści zawdzięczają w znacznym stopniu propagandzie, znakomicie prowadzonej.

Nowe ambasady niemieckie

Berlin, 8. 5. (PAT.) „Voss. Ztg." donosi, że przesunięcia na placówkach zagranicznych Rzeszy nie ograniczą się do zmiany na stanowiskach ambasadorów w Londynie i Rzymie, oraz posła w Oslo. Conajmniej w 3 państwach Ameryki Południowej, a mianowicie Argentyny, Brazylji i Chili poselstwa niemieckie zamienione mają być na ambasady.

Proces o szpiegostwo

Katowice, 8. 5. (PAT.) Sąd Okręgowy w Katowicach rozpatrywał wczoraj przy drzwiach zamkniętych sprawę b. urzędnika „Związku Polaków w Niemczech" Zimnola, oskarżonego o zdradę tajemnic państwa i szpiegostwo na rzecz Niemiec. Sąd skazał oskarżonego na 1 rok więzienia z pozbawieniem praw na 2 lata.

Włochy ratyfikowały plan Younga

Rzym, 8. 5. (PAT.) Dnia 5 maja Włochy ratyfikowały plan Younga.

Gen. Górecki a namiestnik Galicji Badeni

Ze sztuki „Volpone", granej w Warszawie, w Teatrze Polskim, napisał p. Jan Dąbrowski w „sanacyjnym" „Expressie Porannym" recenzję, w której pochwalił grę p. Maszyńskiego w sposób następujący:

„Szczególna wzmianka należy się wykonawcom głównych ról, panom Samborskiemu (Volpone) i jego zausznikowi w figlach i podstępach, Maszyńskiemu (Mosca), który w końcowym monologu był doskonały. I chociaż rozrzucał na prawo i lewo pieniądze, jak sam generał Górecki, nagrodziliśmy go oklaskami nie za to, chociaż po świętach, — jak sami wiecie... lecz za brawurę, z jaką wyrzucał w powietrze strofy wierszy, doskonale przełożonych przez Kazimierza Wierzyńskiego".

P. generałowi Góreckiemu nie przemówiło do przekonania tak wysoce literackie porównanie z postacią popularną przed już trzema zgórą wiekami, ani nawet zestawienie z ulubieńcem teatralnej Warszawy. Zrobiło się piekło i w rezultacie autor recenzji p. Jan Dąbrowski — dostał dymisję.

Z powodu zajścia tego „Gaz. Warszawska" przypomina, co następuje:

„Lat temu około czterdzieści rządził Galicją słynny namiestnik Badeni. Rządził „silną ręką", podobnie jak i dzisiaj rządzą „sanacje" w różnych państwach. Właśnie w teatrze lwowskim wystawiono operetkę: „Mikado". Aktor Skalski, śpiewając kuplet na cześć mikada, zamiast zakończyć: „Niech żyje mikado!", „pomylił się" i zaśpiewał: „Niech żyje Badeni!"

„Ogólna konsternacja na przedstawieniu i na drugi dzień. Przypuszczano, że Skalski będzie srogo ukarany i że nie minie go dymisja. A tymczasem? Pan namiestnik nie chciał się ośmieszać walką z popularnym aktorem i przebaczył mu figiel.

„Morał: Badeni był mądrym kacykiem".

Objazdy placówek Związku Hallerczyków

Chorągiew Wielkopolska Związku Hallerczyków postanowiła zwiedzić w lecie bież. roku wszystkie Placówki, należące do Chorągwi. W niedzielę, dnia 4 maja nastąpił pierwszy wyjazd, skierowany do Krotoszyna.

W wycieczce samochodowej, wziął udział zarząd Chorągwi oraz człon. Placówki Poznań, ogółem około 20 osób, w umundurowaniu błękitnem. W Krotoszynie odbyło się zebranie miejscowej placówki, przy udziale społeczeństwa, oraz zabawa taneczna. Podczas zebrania, kierowanego przez p. Leona Rosta, prezesa Chorągwi Wielkopolskiej Związku Hallerczyków, zabierali głos przedstawiciele hallerczyków oraz pokrewnych organizacyj b. wojskowych, jak Sokół, Związek oficerów Rezerwy, Zw. Powstańców i Wojaków itp., którzy dobitnie manifestowali swe przekonania narodowo - katolickie.

Red. K. Ołdziejewski, sekretarz Zarządu Chorągwi Wielkopolskiej Związku Hallerczyków, wygłosił dłuższy referat o ideologji hallerczyków oraz o ciężkich warunkach pracy organizacyjnej jak również o walce z fałszami i prowokacją, którą muszą hallerczycy prowadzić w obronie swych narodowo - katolickich ideałów i prawdy historycznej.

W drodze z Poznania do Krotoszyna wycieczka hallerczyków zatrzymała się na godzinę w Środzie, gdzie została przyjęta przez miejscową placówkę Zw. Hall. i Drużynę Błękitną oraz na półtorej godz. w Jarocinie, gdzie ją również przyjmowała tamtejsza placówka. Wycieczka wraz z miejscowymi hallerczykami wzięła udział przy tej okazji w obchodzie 10-lecia jarocińskiego Bractwa Kurkowego i w strzelaniu. Strzał przedstawiciela hallerczyków był najlepszy z pośród innych honorowych strzałów.

Hallerczycy wszędzie spotykali się z bardzo życzliwemi przyjęciami ze strony społeczeństwa oraz odruchowemi manifestacjami na cześć gen. Hallera. Pierwszy etap objazdu przyniósł niezaprzeczalnie duże propagandowe i moralne sukcesy i będzie niezawodnie zachętą dla organizatorów wycieczek do dalszej pracy w tym kierunku.

Najbliższe wyjazdy są przewidziane do Szamotuł, Bydgoszczy, Czarnkowa, Ostrowa i Wrześni.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8 maja 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną, jednakże dokonano większych obrotów zwłaszcza w pap. proc. Silny popyt był na pap. państw. a mianowicie: na 5 proc. poż. konwers., za którą płacono 56 proc. oraz za 5 proc. premj. dolarowe, które się nieco obniżyły i notowały 68—67,—. Płacono również za 8 proc. listy dolarowe 95 proc. (przy dew. 8,90) i za 4 proc. listy zast. konwert. 44 proc.

Z akcyj bankowych robiono większe obroty Bankiem Kwileckim po 56,— w transakcjach, poszukiwano natomiast Bank Polski po 174,— bez oddawców.

Z pap. przemysłowych oddawano jedynie R. May, który się obniżył w kursie i notował 62,—, płacono zaś za Brzeskiauto 120,— i za Cegielskiego 49,—.

Cedula urzędowa z dnia 8 maja 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 56% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 68—67,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 56,— +

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Brzeski—Auto I em. zł. 120,— P.
Cegielski H. I em. zł. 49,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 62,— O.

Tendencja: Utrzymana.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — zł 8.88 1/2, w Gdańsku na Warszawę — zł 8.89.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — zł 212.35—212.65, w gotówce — zł 211.95; za 100 guld. gd. w dewizach — zł 172.86 — 173.12, w gotówce — zł 172.52.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 8. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dol. St. Zjedn. tr. =

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,85	359,75	357,95
Londyn	43,33	43,44	43,22
Nowy Jork	8,90,6	8,92,6	8,88,6
Nowy Jork kabel	8,91,8	8,93,8	8,88,8
Oslo	238,62½	239,22	238,02
Paryż	34,98½	35,07	34,90
Praga	26,41¾	26,48	26,35½
Szwajcarja	172,74	173,17	172,31
Sztokholm	239,35	239,95	238,75
Wiedeń	125,75	126,06	125,44
Włochy	46,75	46,87	46,63

Tendencja mocniejsza.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	111,00	110,00
5% poż. premj. dol.		68,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—174,00
Bank Zachodni	0,00— 72,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	72,00— 72,50
W. T. F. Cukru	35,00— 35,50
W. T. Węgla	49,25— 49,00
Lilpop	28,00— 28,25
Ostrowieckie Zakłady	0,00— 63,00
Pocisk	0,00— 3,00
Rudzki	0,00— 24,00
Starachowice	0,00— 19,75
Haberbusch	0,00—108,00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg
reszta za 100 kg

Berlin, 8 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg przeciętn. jakości	278,00—282,00
Tendencja słaba.	
Żyto fr. wag. Berlin, sprzed.	0,00—169,00
Tendencja słaba.	
Żyto Odrą cif Berlin, sprzed.	0,00—165,00
Tendencja słaba.	
Żyto march. od stacji załad. 70 kg przeciętnej jakości	153,00—161,00
Tendencja słaba.	
Owies march. do stacji załad.	153,00—159,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień browarowy	190,00—202,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	173,00—186,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	31,25—39,25
Tendencja osłabiona.	
Mąka żytnia	22,00—25,50
Tendencja osłabiona.	
Ospa pszenna	09,25—09,50
Tendencja słabsza.	
Ospa żytnia	09,50—10,00
Tendencja słabsza.	
Groch Victoria	24,50—30,00
Groch dr. jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—19,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—22,50
Łubin niebieski	15,00—16,00
Łubin żółty	20,00—22,50
Makuch rzepakowy	12,75—13,75
Makuch lniany	18,00—18,50
Wytłoki suche krajowe	08,20—08,70
Śrót Soya	13,40—14,10
Ziemniaki jadalne białe	1,20— 1,50
Ziemniaki jadalne czerwone	1,30— 1,70
Ziemniaki jadalne żółte z wyjątkiem nerkowych.	2,30— 2,70
Ziemniaki fabryczne w fg.	0,00— 0,07

Ogólna tendencja słaba.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 8. 5. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,875—47,075
Noty wielkie	46,70 —47,10

Koszniika Mydła Toaletowe przetłuszczone

Pw 9678-63,175

Ks. Wacław Mayer

(Wspomnienie pośmiertne).

Wyszedł ze szkoły wielkiego arcybiskupa Florjana Stablewskiego. A szkoła Stablewskiego to program nowy, przełomowy, program wnoszący po walce kulturnej świeże ,odrębne pierwiastki zarówno w wychowanie i wykształcenie młodego duchowieństwa, jak i w jego pracę.

Walka kulturna rozgrywała się w dziedzinie kościelnej i w dziedzinie szkolnej; w pierwszej Kościół sprawę wygrał, w drugiej zwyciężyła przemoc „kultury" pruskiej. Usunięto więc księży dziekanów z urzędu, inspektorów szkolnych, a nauki religji w szkołach zaczęto nadużywać do niemczenia dzieci polskich.

Wzmogła się wtenczas praca duchowieństwa, bo zarządzeniem arcypasterskiem przeniesiono naukę religji ze szkoły do kościoła na dwu- i trzyletnie kursy, przygotowania dzieci do Sakramentów a kursy te były zarazem kursami języka polskiego. I powstał wtenczas nowy typ kapłana wielkopolskiego za podnietą arcybiskupa Stablewskiego, nastawionego czujnie na niebezpieczeństwa grożące młodzieży i całej społeczności naszej ze strony niemieckiej a raźno i roztropnie przeciwdziałającego niecnym zakusom wrogów, powstał typ kapłana o wysokiem napięciu ideowem, o pokroju duszy bohatera, gotowego dla sprawy umiłowanej, dla ideału, na bezgraniczny wysiłek, na zapomnienie i poświęcenie własnej osoby w pracy dla dobra ogółu.

Takim bohaterem pracy ofiarnej był ks. Wacław Mayer do ostatniej chwili życia. Urodzony w 1872 roku w Wągrówcu, pochodził z dostatniej rodziny mieszczańskiej, szczerze religijnej. Z licznego rodzeństwa jedna z sióstr jego wstąpiła do Zgromadzenia SS. Szarytek, w ostatnich chwilach była przy nim i zamknęła mu oczy.

Ukończywszy gimnazjum w mieście rodzinnem, w Wągrówcu, gdzie w żywej pamięci przechowuje się imię ks. Jakóba Wujka T. J., sławnego uczonego i tłumacza Pisma św. w temże mieście urodzonego, — idąc za powołaniem i za własnym popędem serca, obrał sobie stan duchowny i wstąpił do Seminarjum Duchownego w Poznaniu. Tutaj z niezwykłą sumiennością i pilnością oddawał się studjom teologicznym a przytem odznaczał się szczerą pobożnością i miłem, uprzejmem obejściem wobec kolegów i profesorów. To też cieszył się ogólnym mirem i przełożeni a nawet sam arcybiskup rychło zwrócili na niego uwagę. Po ukończeniu studjów w Seminarjum Gnieźnieńskiem i otrzymaniu święceń kapłańskich powołany został przez ks. arcyb. Stablewskiego odrazu do Poznania na wikarjusza i mansjonarza do Fary, arcypasterz upatrzył sobie bowiem w nim współpracownika do budzącej się wówczas u nas działalności społecznej duchowieństwa.

Były to czasy rozbrzmiewającego coraz głośniej hasła „wyjścia z zakrystji i pójścia między lud" kapłanów, były to czasy rozważania i ziszczania w świecie katolickim wiekopomnej encykliki, wydanej przez Leona XIII w sprawie naprawy losu robotników, zaczynającej się od słów „Rerum novarum".

Do nowej pracy społecznej, która miała ściśle być związana z duszpasterstwem, potrzeba było osobno w tym kierunku wyszkolonych księży. Wyszkolenia takie odbywały się wtenczas w środowisku akcji społecznej episkopatu niemieckiego w München-Gladbach.

Do grona upatrzonych i wysłanych na kursy społeczne do M-Gladbach kapłanów należał wtedy obok śp. ks. Kazimierza Zimmermana, późniejszego profesora i rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego i kilku innych kapłanów, także młody mansjonarz farny ks. Wacław Mayer.

Owocem spostrzeżeń i doświadczeń, porobionych przez naszych ówczesnych księży - społeczników w Niemczech, było założenie u nas w Poznaniu pisma pod nazwą „Ruch chrześcijańsko - społeczny". Założycielem był ks. Zimmerman, do współpracowników zaliczał się również ks. Mayer. Dalszym owocem były urządzane dla ogółu duchowieństwa wielkopolskiego kursy społeczne, na których wygłaszał odczyty i referaty.

Po siedmioletniej działalności kapłańskiej u Fary, która to działalność streszczała się coraz więcej w pracy ściśle duszpasterskiej, objął ks. Mayer z woli władzy duchownej w zarząd największą wówczas parafję poznańską w Jeżycach. Była to parafja niedawno utworzona, która prócz kościoła niezupełnie jeszcze wykończonego, nie posiadała ani mieszkań dla księży i służby kościelnej, ani też własnego cmentarza grzebalnego.

Kiedy po 10 latach ks. Mayer przechodził z Jeżyc na probostwo św. Marcińskie, zostawił na poprzednim posterunku pięknie wymalowany kościół, obszerny dom na mieszkanie dla księży, oraz wielki cmentarz. A wszystko to tworzył w warunkach niezmiernie trudnych.

Tymczasem zamianował go ks. biskup Likowski, w dowód szczególnego zaufania, dziekanem poznańskim, przybyło mu z tego tytułu nowych obowiązków i pracy niemało.

W 1913 roku obejmuje ks. Mayer parafję św. Marcińską, a pierwszą jego myślą i troską była sprawa budowy nowego kościoła. Już poprzednik jego na tem stanowisku, ks. proboszcz i prałat dr. Jan Lewicki przygotowywał plany do tego poważnego dzieła. Nie zdążył go jednak wykonać, umarł przed czasem. Dzieło jego podjął śmiało i odważnie, będący wówczas w sile wieku ks. prob. Wacław Mayer i zabrał się do zbierania funduszów na cele budowy nowego kościoła. Ale w roku 1914 przyszła wojna a po wojnie inflacja i zniszczyła nagromadzone w poważnej kwocie ćwierć miljona marek niemieckich kapitały, przeznaczone na budowę świątyni.

Był to cios, którego Zmarły długo nie mógł przeboleć, ale który nie złamał jego energji. Skoro tylko nastały „lepsze czasy", wziął się znowu do budowania i tworzenia, bo bez pracy twórczej żyć nie umiał. I odnowił gruntownie cały kościół św. Marciński, postawił nową dzwonnicę i nowe probostwo.

W uznaniu zasług, położonych nietylko w zewnętrznej pracy parafjalno-administracyjnej, ale przedewszystkiem w pracy niestrudzonej dla zbawienia dusz w rozmaitych jej dziedzinach, posypały się na ks. Mayera rozmaite odznaczenia i godności. Otrzymał więc godność prałacką, powołany został jako sędzia prosynodalny do Arcybiskupiego Sądu Duchownego, został członkiem diecezjalnej Rady Administracyjnej, a w końcu jeszcze inspektorem nauki religji w szkołach powszechnych m. Poznania, którego to obowiązku dla nadwątlonego zdrowia już nie wykonywał.

Ten dziwny i niezwykły pęd pracy znamienną był cechą ks. Mayera, ale on też wraz z nieodłącznemi trudami i troskami poderwał przedwcześnie siły jego żywotne.

Pierwszy raz zachwiały się jego siły poważnie przed trzema laty po ciężkiej robocie misyjnej, kiedy po kilkugodzinnej pracy w konfensjonale uległ lekkiemu porażeniu, z którego jednak w niedługim czasie wrócił do sił i zdrowia. W listopadzie ubiegłego roku, bezpośrednio po ukończonem czterdziestogodzinnem nabożeństwie powtórzył się atak po raz drugi, a w ubiegły poniedziałek po raz trzeci i położył kres jego życiu. Umarł na posterunku, w czasie obrad Dozoru Kościelnego. Wszystkie lata kapłaństwa swego spędził ks. Mayer w Poznaniu; przez 34 lata pracował w stolicy Wielkopolski w winnicy Pańskiej dla dobra dusz, a połowę tego okresu długiego przebył w parafji św. Marcińskiej, bo lat 17.

Dla swej niezwykłej a wrodzonej dobroci serca, dla swej serdecznej uprzejmości, z jaką odnosił się do swoich parafjan i do wszystkich znajomych, czczony i kochany był przez wszystkich, co go znali, świeckich i duchownych. To też pamięć jego w sercach ludzkich nie prędko wygaśnie, a dzieła jego zapewnią mu trwałą i chlubną kartkę w dziejach kościołów poznańskich.

Schodzi z nim do grobu świetlana postać prawdziwie dobrego pasterza wedle Serca Bożego. R.

Opiekunka kaplicy akadem.

Na kwadrans przed śmiercią troskała się śp. Teresa Gantkowska o Kaplicę Domu Akademickiego, wydając zarządzenia, jak ją należy ozdobić na nadchodzące dwa święta. Wszystko bowiem, co dotyczyło Kaplicy, otaczała czułą, subtelną, z głębokiej, mądrej pobożności płynącą opieką.

Każda ozdoba, każdy dar dla Kaplicy był dla śp. Zmarłej źródłem radości i zadowolenia. Cała jej piękna, a cicha dusza odbijała się w tej żarliwej trosce o pomnożenie chwały Bożej i pogłębienie wewnętrzne młodzieży akademickiej.

Naprzód obmyślała nowe upiększenia małego przybytku Bożego, radując się, że wkrótce zamieszka w nim Zbawiciel w Najśw. Sakramencie.

Pamięć o zmarłej pierwszej opiekunce zrosła się już na zawsze z Kaplicą akademicką. Nie zatrze się ona i wtedy, gdy kaplica przekształci się z czasem w piękny kościół uniwersytecki.

W niedzielę 4 bm. miał duszpasterz uniwersytecki za śp. Zmarłą mszę św., przed którą w krótkich, serdecznych słowach podniósł jej zasługi. N. o. w p.

— * **Na kaplicę akademicką** złożyli na ręce duszpasterza uniwersyteckiego pp. dr. Jankowscy — Lecznica p. Obornikami — sto złotych w miejsce kwiatów na trumnę śp. Teresy Gantkowskiej.

Ruch narodowy w Kaliszu

W niedzielę, dnia 27 kwietnia, odbyły się w Kaliszu trzy wielkie zebrania:

O godz. 11-ej rano, w małej sali Stow. Rzemieślników Chrześcijan, zebrali się, po uprzedniem wysłuchaniu specjalnego nabożeństwa, Młodzi Obozu Wielkiej Polski. Zebranie otworzył delegat O. W. P.., p. Ign. Chrystowski, zagajając je w pięknych słowach, poczem przemawiali posłowie: prof. B. Winiarski o ideologji Obozu Wielkiej Polski i A. Dzierżawski o obecnej sytuacji politycznej, omawiając szczegółowo znane cztery warunki Piłsudskiego.

W południe odbył się w wielkiej sali Stow. Rzemieślników Chrześcijan wiec w sprawie umów z Niemcami. Na wiec przybyło ponad 1.200 osób. Referat o traktacie handlowym i umowie likwidacyjnej wypowiedział poseł prof. Winiarski. Pos. Dzierżawski w krótkiem przemówieniu nawiązał do sytuacji wewnętrznej Polski i stwierdził, że bynajmniej nie został wybrany szczęśliwy moment do zawierania umów. Uchwalono jednogłośnie rezolucje, protestujące przeciw projektom rządowym, domagające się od posłów Stron. Narodowego energicznego wystąpienia przeciw tym projektom, oraz oświadczające wyrazy pełnego uznania Klubowi Narodowemu za jego energiczną, opozycyjną politykę.

Wieczorem odbyło się zebranie członków kaliskiego koła Str. Nar., na którem posłowie Winiarski i Dzierżawski wygłosili referaty o sytuacji ogólnej i o podatku obrotowym, którą to sprawę t. zw. „stan średni" usiłuje przedstawić fałszywie, przemilczając doniosłą rolę Stronnictwa Narodowego, które oddawna domagało się obniżenia stawek podatku, dążąc do jego zupełnego zniesienia. Krótka dyskusja wykazała że wysiłki organizacyjne „stanu średniego" spotykają się wśród mieszczaństwa kaliskiego z całkowitą obojętnością.

Ogólnopolski zjazd

pracowników miejskich w Krakowie.

W dniach 10, 11 i 12 maja br. odbędzie sie w Krakowie VIII doroczny zjazd delegatów Związku Zawodowego Pracowników Miejskich Rzplitej Polskiej. Na Zjeździe, w którym wezmą udział delegaci pracowników miejskich z całej Polski, wygłoszonych będzie szereg referatów oraz omówione zostaną ważne sprawy zawodowe m. in. sprawa ustawowego uregulowania praw i obowiązków pracowników miejskich, kwestja poprawy warunków pracy, odrębne ubezpieczenie chorobowe i zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia w Kasach Chorych, kwestja prawa pracowników miejskich do piastowania godności burmistrzów oraz członków rad miejskich i magistratów, sprawy ubezpieczenia emerytalnego itd.

Zjazd ten budzi duże zainteresowanie, z uwagi, na doniosłość spraw, jakie mogą być w toku obrad rozpatrywane.

Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa

W r. b. władze szkolne organizują około 100 kursów wakacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych oraz 13 kursów dla nauczycieli szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli.

Szczegółowy rozkład kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych i krótki spis innych kursów ukazał się w druku w nrze 4 Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. Jest on do nabycia również w osobnej odbitce.

Zapisy na wszystkie kursy odbywają się przy pomocy jednolitej karty wpisowej, która jest do nabycia w księgarniach (skład główny: Książnica - Atlas, Nowy Świat 59; cena karty 10 gr.)

Termin zapisu na kursy dla nauczycieli szkół powszechnych upływa z dniem 1 czerwca 1930 r. Wpisowe wynosi 15 zł. Zapisy na kursy dla nauczycieli szkół średnich trwają do dnia 10 czerwca 1930 r.; wpisowe 20 zł, które wraz z kartą wpisową przesyła się do Kuratorjum organizującego kurs.

Proces o „usiłowane zabójstwo" w Piastowie

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.) — Punktem kulminacyjnym rozprawy przeciw Wójcikowi było zeznanie świadków kapitana Rabieja oraz emerytowanego majora Buchowskiego, którym porucznik Nowaczyński w rozmowie opowiadał, że dowódca 36 pułku kap. Ulrych zakomunikował, iż jakiś warjat napisał list, obrażający pułk. Dlatego polecił por. Nowaczyńskiemu i por. Cebrowskiemu udać się do niego i zobaczyć, kto to jest, czy warjat czy nie i z nim się dogadać. Jeżeli to jest ktoś, z kim się dogadać nie można, to go obić. Kapitan Rabiej nie przypomina sobie słów, ale przypomina sobie treść rozmowy. Natomiast maj. Buchowski potwierdził całkowicie tę rozmowę.

Podczas konfrontacji maj. Buchowskiego z kap. Rabiejem, każdy ze świadków obstawał przy swojem zeznaniu. Por. Nowaczyński, badany jako świadek, zaprzeczył informacjom maj. Buchowskiego, a następnie podczas konfrontacji maj. Buchowskiego z por. Nowaczyńskim obaj świadkowie podtrzymali swoje zeznania. Sąd wyda wyrok w sobotę rano. (w)

Echa napadu na żonę posła polskiego

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.) — Podczas śledztwa w sprawie napadu pod Bukaresztem przesłuchano szereg osób m. i. właścicieli furmanek, którzy przed 2 tygodniami zostali na tem miejscu napadnięci i obrabowani przez bandytów. Policja miała ustalić tożsamość kilku rabusiów, uczestników napadów. Dowódcą bandy ma być dezerter jednego z pułków artylerji, a 2 jego pomocnicy zbiegli z więzienia i są poszukiwani przez władze. Pozostali członkowie bandy rekrutują się z mieszkańców wsi Grywica. Władze policyjne są na tropie. Sędzia śledczy zgłosił się do poselstwa polskiego, aby przesłuchać p. Szembekową, która jednak ze względu na swój stan zdrowia nie mogła go przyjąć.

Okazuje się, że samochód należał do poselstwa polskiego. Wartość biżuterji skradzionej wynosi około 50 tys. zł. Davillowi skradziono 5 tys. dolarów, a Dewey'owi odebrano większą gotówkę. Szofer oświadczył, że bandyci przeprowadzili przez szosę druty, wskutek czego auto musiało się zatrzymać. Wypadek wywołał w kołach politycznych i dyplomatycznych Bukaresztu ogromne wrażenie. Do poselstwa polskiego przybył dziekan korpusu dyplomatycznego, tamtejszy nuncjusz papieski, aby p. Szembekowej wyrazić ubolewanie w imieniu całego korpusu. Rumuński minister spraw zagr. odwiedził również p. Szembekową i wyraził jej ubolewanie z powodu napadu. Śledztwem kieruje osobiście przewodniczący bukareszteńskiego trybunału karnego. (w)

Ładne „amazonki" niemieckie.

Berlin, 8. 5. (PAT) Policja berlińska aresztowała na przedmieściu Neukoelln 6 młodych dziewcząt w wieku od 15 do 20 lat, należących do szajki złodziejskiej, działającej pod nazwą „Amazonka". Organizacja ta plądrowała systematycznie sklepy i domy towarowe w najbogatszej dzielnicy miasta. Szajką tą dowodziła 15-letnia dziewczyna. Złodziejki oświadczyły, że dokonywały kradzieży nietyle z chęci zysku, ile raczej dla sensacji.

Adres Ligi Morskiej i Rzecznej w Poznaniu: Inż. Bielenia, Poznań, Ratusz — Konto czekowe P. K. O. 207083.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O standaryzację wywozu masła

Gdybyśmy się chcieli pokusić o sporządzenie bilansu z naszej dotychczasowej działalności gospodarczej, to niewątpliwie w imię prawdy i ścisłości w pozycji „sprawy zaniedbane", pozycji notabene przerażająco wielkiej, umieścilibyśmy straty, jakie wynikły z braku ustawowego uregulowania standaryzacji wywozu masła. Być może, że ustalenie zawczasu choć w przybliżeniu tych licznych, ujemnych konsekwencyj, płynących z zaniedbania standaryzacji w wielu dziedzinach, specjalnie zaś w zakresie produktów mleczarskich, skłoniłoby nasze sfery miarodajne do wprowadzenia w życie ustawy standaryzacyjnej w okresie pomyślniejszych konjunktur rynkowych, niż obecnie. I zapewne bylibyśmy dzisiaj na wyższym szczeblu wyzyskania potencjonalnej zdolności produkcyjnej i eksportowej w zakresie mleczarstwa.

Dzisiejsza konjunktura na rynkach zbytu produktów mleczarskich jest wybitnie zła i niema realnych widoków poprawy sytuacji w najbliższym czasie, przeciwnie, należy się liczyć z jeszcze bardziej zaciętą walką konkurencyjną.

Braki naszego mleczarstwa pod względem organizacji i modernizacji w porównaniu z przodującemi w przemyśle mleczarskiem krajami są rażące, pomoc państwowa niedostateczna, stosunek t. zw. czynników miarodajnych zdradza niekiedy zapoznanie istotnego znaczenia mleczarstwa dla kraju. W tych warunkach brak ustawowych przepisów o ujednostajnieniu, klasyfikacji i kontroli wywozu masła, czyli brak ustawy standaryzacyjnej, osłabia jeszcze więcej pozycję naszego masła zagranicą.

Dotychczasowe przepisy prawne w tej ważnej dziedzinie nie zdołały zapobiec wypadkom, na szczęście sporadycznym, wywozu masła fałszowanego, dyskredytującego nawet najsolidniejsze firmy eksportowe w oczach konsumenta zagranicznego i obniżającego notowania poniżej gospodarczo usprawiedliwionego poziomu. Rozporządzeniem z dn. 19 września 1929 r. ustanowione zostało z dniem 1 grudnia 1929 r. cło wywozowe od masła krowiego oraz od jego mieszaniny z innemi tłuszczami w wysokości zł 600 od 100 kg. Jednocześnie wspomniane rozporządzenie zawiera postanowienie, że naturalne masło krowie o zawartości wody nie wyżej 16 proc., nie posiadające domieszki innych tłuszczów oraz innych niewłaściwych domieszek, wywożone na podstawie zaświadczeń instytucyj do tego upoważnionych, wolne jest od cła.

Jak wynika z powyższego, rząd, podejmując pod naporem zainteresowanych sfer gospodarczych próbę uregulowania eksportu z Polski masła, przyjął analogiczną zasadę, co przy wywozie jaj, mianowicie ustanowione zostało wysokie cło od masła, które zostały uprzednio zbadane do wywozu przez jeden z 17 zakładów badania masła eksportowego, z których 10 jest utworzonych przez związki spółdzielcze, zaś 7 przez izby przemysłowo-handlowe.

Trzeba jednakże zdawać sobie sprawę, że wprowadzona z dniem 1 grudnia 1929 roku kontrola graniczna masła eksportowego, dokonywana w wspomnianych wyżej zakładach, nie jest standaryzacją w ścisłem znaczeniu słowa. Kontrola ta bowiem bynajmniej nie bada jakości, smaku, barwy, gatunku i opakowania masła, ciężaru jednostki opakowania, ani wreszcie nie określa minimum ładunku. Wspomniana kontrola ma na celu jedynie zagwarantowanie zagranicznemu odbiorcy, że masło pochodzenia polskiego nie jest fałszowane innemi tłuszczami, oraz nie posiada ponad 16 proc. wody.

Czyż jednak wobec załamania się równowagi między popytem i podażą w dziedzinie produktów maślanych na rynkach zbytu i wobec pesymistycznych nastrojów producentów wystarczy zadowolnić się temi fragmentarycznemi, prowizorycznemi przepisami? Czy z założonemi rękoma należy czekać cierpliwie realizacji pełnej standaryzacji, której nieodzownym warunkiem jest przedewszystkiem jakościowe podniesienie produkcji, godząc się tymczasem na dalsze dystansowanie nas na rynkach odbiorczych przez inne kraje, eksportujące masło, nawet taką Estonję, Łotwę i Litwę, dzięki już zaprowadzonej w tych krajach pełnej standaryzacji masła eksportowego? Chyba wszyscy jesteśmy zgodni na tym punkcie, że byłaby to polityka strusia, wobec grożącego niebezpieczeństwa.

Opinja związków spółdzielczych, eksportujących masło, i wielkich firm eksportowych idzie w tym kierunku, aby jeszcze przed zrealizowaniem pełnej standaryzacji, na co zapewne wypadnie nam jeszcze długo czekać, możliwie w najkrótszym czasie wprowadzić w życie częściową standaryzację przez rozszerzenie kompetencji zakładów badania masła eksportowego. Mianowicie możnaby uzależnić wydawanie zaświadczeń eksportowych od jednolitego opakowania, znakowania, od pewnego minimum transportu, a nawet od prymitywnego gatunkowania masła w drodze wydania zakazu wywożenia masła zepsutego i zjełczałego, którego wywozu zakłady obecnie zakazać nie mogą z braku odpowiednich upoważnień. Przy dzisiejszym katastrofalnym spadku cen masła, sprawa częściowej standaryzacji, jako stosunkowo łatwo dającej się urzeczywistnić, jest niezmiernie pilna, tembardziej, że, jak obserwacja i doświadczenie wykazują, masło polskie nietylko i nie zawsze ze względu na swą jakość uzyskuje niskie ceny na rynku angielskim; w znacznej mierze wpływają na notowania czynniki czysto zewnętrzne, jak barwa, opakowanie, wielkość transportów, regularność dostaw itp.

Tak naszkicowaną wyżej standaryzację możnaby skombinować ze zwrotem cła, stosowanym przy wywozie masła w ten sposób, że wypłata zwrotu cła stałaby się przywilejem tych eksporterów masła, którzyby czynili zadość warunkom częściowej standaryzacji wywozu. Rzecz oczywista, taka selekcja, choć niezupełna, byłaby już daleko idącą gwarancją solidności eksporterów masła.

Wiadomą jest rzeczą, że poważne instytucje eksportowe stosują oddawna w praktyce mniej lub więcej wskazania standaryzacji i niejednokrotnie występowały do sfer decydujących z odpowiedniemi propektami. Uważamy jednak, że ustawowe przypieczętowanie tych niejednolicie i nie przez wszystkich eksporterów stosowanych zasad standaryzacyjnych podniosłoby znakomicie prestige naszego handlu eksportowego i byłoby przygotowaniem do wprowadzenia w życie pełnej standaryzacji, która jest warunkiem zasadniczym rozwoju polskiego przemysłu mleczarskiego. H. S.

Popierajmy własną wytwórczość cukrów i czekolady

Z Związku Tow. Kup. otrzymujemy poniższy apel:

W ostatnich czasach zauważyć się daje wzmożona aktywność zagranicznych fabryk produkujących cukry i czekoladę, które dążą systematycznie do opanowania naszego rynku. Spotyka się też niejednokrotnie wśród kupiectwa, że zbytnio ulega wpływom tego towaru i reklamuje go w swych wystawach i składach.

Związek Kupców Branży Cukrów i Czekolady zwraca się więc niniejszem do ogółu kupców polskich z apelem aby zważywszy na to, że produkcja krajowa:

1. nie ustępuje zagranicznej pod względem jakości towaru a nawet niejednokrotnie ją znacznie przewyższa,
2. daje utrzymanie i byt szerokim masom zatrudnionych robotników i urzędników przez co przyczynia się do podniesienia dobrobytu w kraju i zmniejszenia bezrobocia,
3. przyczynia się do wzrostu kapitału krajowego, a tem samem do wzrostu ogólnej zamożności i bogactwa kraju oraz państwa,

aby zechciało zaprzestać prowadzenia towarów, które nie są produkowane na rdzennych naszych ziemiach polskich i nie przyczyniało się do reklamowania towaru obcego, w każdym natomiast wypadku popierało w swych składach firmy krajowe polskie i te, które lojalnie współpracując z handlem polskim starają się w miarę możności przyczynić do podniesienia jego siły i wartości.

Związek Kupców Branży Cukrów i Czekolady jest głęboko przekonany o tem, że kupiectwo zachodniej Polski do apelu powyższego zastosować się zechce i na przyszłość zaprzestanie prowadzić wyroby obce.

Z rynków nabiału

Miniony tydzień (od 29. 4. do 6. 5.) nie różnił się od poprzedniego tygodnia sprawozdawczego. Zapotrzebowanie zgłaszane na masło polskie wyborowego gatunku z różnych rynków zbytu było zadowalniające, co umożliwiło utrzymanie cen na dotychczasowym poziomie. Jednak wobec sprzyjającej pogody produkcja mleka znacznie wzrasta, co skonstatowano szczególnie w Holandji. Odczuła to już Danja, otrzymując zredukowane zamówienia z Belgji, Francji etc., wobec czego eksporterzy tamtejsi widzieli się zmuszeni do obniżenia cen, mimo, że oficjalne notowanie w Kopenhadze pozostało w dniu 1 bm. bez zmiany.

Na rynku niemieckim nie zmieniła się sytuacja. Notowanie berlińskie wynosiło nadal mk. 131 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I. gatunek, mk. 116 per 50 kg. za II. gatunek, mk. 100 per 50 kg. za III. gatunek, lecz przy spokojniejszej tendencji.

Rynek angielski po przejściowem lekkiem ożywieniu ponownie się uspokoił, co spowodowało obniżenie cen w dniu 2 bm. o sh. 2 na duńskie masło, o sh. 4 do6 na holenderskie masło. Danja, zmuszona zwiększyć wysyłki do Anglji, mogła to przeprowadzić kosztem zniżonych cen. Masło kolonjalne i z Argentyny napływa już nieregularnie, lecz poważne zapasy złożone w chłodniach nie nastrajają optymistycznie. Masła polskiego chwilowo brak.

Rynek krajowy spokojny przy zniżonych cenach. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

Krótkie informacje gospodarcze

— W nr. 207 zamieściliśmy za jedną z ajencyj pras. przez niedopatrzenie wiadomość, że po raz pierwszy w tych dniach dopiero wywieziony został przez Gdynię cukier polski z inicjatywy firmy Kasprzycki i Tworkowski. Tymczasem faktem jest, że cukier polski eksportuje z portu gdyńskiego już od 2 lat Bank Cukrownictwa. W kampanji 1928 — 29 przeszło przez Gdynię do obcych krajów około 22.000 tonn, a w kampanji 1929 — 30 ponad 80.000 tonn. Wyżej wzmiankowana firma nabyła od Banku Cukrownictwa tylko 1 wagon cukru eksportowego na zaaprowizowanie okrętów, nie jest przeto żadnym iniciatorem eksportu polskiego cukru przez Gdynię. Wzmianka, że cenę cukru te o obniżono o 25 proc., polega również na błędnej informacji agencyjnej.

— W Łodzi uzyskała znana fabryka „Przemysł Włókienniczy Michał Glaser S. A." odroczenie wypłat.

— W najbliższych dniach Magistrat warszawski zajmie się sprawą ew. budowy centralnej rzeźni stołecznej. Koszt budowy wynosiłby mniejwięcej 50 milj. zł.

— Fabryki zabawek w Polsce zawarły między sobą konwencję co do zbytu swoich produktów. Konwencja obejmuje 12 fabryk.

— Dnia 29 kwietnia odbyła się uroczysta inauguracja studjum skarbowo-finansowego przy wolnej wszechnicy polskiej w Warszawie.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Czy Polska obniży czas pracy w górnictwie?** Dnia 5 maja odbyła się konferencja w sprawie czasu pracy w górnictwie węglowem przy udziale delegatów: Centr. Zw. Polskiego Przemysłu Górnictwa, Handlu i Finansów, Nacz. Organ. Zjedn. Przemysłu i Rolnictwa Zachodniej Polski oraz izb przem. - handlowych. P. minister Szydłowski wygłosił referat w sprawie zamierzonej międzynarodowej konwencji co do ograniczenia czasu pracy w górnictwie węglowem do 7½ godzin. Projekt takiej konwencji ma być przedmiotem dyskusji i uchwał podczas czerwcowych obrad Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie. P. Szydłowski podkreślił w swym referacie fatalne skutki, jakie tego rodzaju skrócenie czasu pracy wywrze na całokształt rozwoju naszego życia gospodarczego ze względu na związaną z tem konieczność podwyżki cen węgla która, jak się przewiduje, może dojść do 20%. Przyjęcie tej konwencji miałoby również w następstwie zmniejszenie zdolności eksportowej nietylko przemysłu węglowego, ale i wszystkich innych naszych przemysłów eksportujących. Po wyczerpującej dyskusji zebrani uchwalili przedstawić rządowi niebezpieczeństwo położenia i ciężką sytuację, w jakiej z powodu wprowadzenia konwencji co do skrócenia czasu pracy w górnictwie węglowem znajdzie się razem z przemysłem węglowym całe nasze życie gospodarcze. Wszyscy zebrani dali zgodny wyraz przekonaniu, iż wszelka zmiana czasu pracy w górnictwie węglowem w Polsce godzi tem samem wyraźnie w interes państwa.

(k) **Wzrost polskiego eksportu drzewa.** Wartość wywozu drzewa z Polski wynosiła w miesiącach styczniu i lutym 1930: 58,5 miljonów złotych, wobec 56,9 milj. w styczniu i lutym poprzedniego roku. Wzrost wartości eksportu wynosi zatem więcej, niż 1 i pół milj. zł. Głównym rynkiem zbytu dla drzewa polskiego pozostały w dalszym ciągu Niemcy. (j)

(k) **Poprawa sytuacji w Łodzi.** W ostatnich dniach dała się zauważyć w łódzkim przemyśle wełnianym poważna poprawa. Znacznie zwiększyły się obroty gotówkowe, na niekorzyść sprzedaży wekslowej. Również w okręgu łódzkim daje się zauważyć poprawa. W Pabjanicach zabrakło nawet towaru na uregulowanie poczynionych zamówień. W przemyśle bawełnianym narazie nie odczuwa się specjalnej poprawy, jednak większość przedsiębiorstw, licząc się z możliwością pomyślniejszej konjunktury, pracuje intensywnie i gromadzi towary. Zakłady Scheiblera zwiększyły nawet ilość dni pracy w tygodniu. (j)

(k) **„Goplana" Fabryka Czekolady Sp Akc. w Poznaniu.** W dniu 6 maja rb. odbyło się w lokalu Spółki w Poznaniu zwyczajne walne zebranie akcjonarjuszów. Po zagajeniu zebrania przez prezesa rady nadzorczej p. dyr. Kittela, który jednocześnie przewodniczył obradom, członek zarządu p dyr. Prądzyński przedstawił zgromadzonym bilans oraz rachunek zysków i strat, a przedkładając sprawozdanie za rok obrachunkowy 1929, zaznaczył, że fabryka stoi na najwyższym poziomie technicznym i w zupełności dorównuje firmom zagranicznym tejże branży. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 4 919 350,10 zł a rachunek zysków i strat sumą 2 972 184,89 zł. Czysty zysk wynosi 93 058,66 zł. Zebrani przyjęli bilans jak i rachunek zysków i strat, udzielając pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Czysty zysk został podzielony w formie proponowanej, tak, że na dywidendę i superdywidendę przypada 10%. Walne zgromadzenie przyjęło zmianę statutu w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22. 3. 1928 r. Ustępujących przez losowanie z rady nadzorczej p. dyr. Borne, W. Tomaszkiewicza i dyr. Jagielskiego wybrano ponownie, a w miejsce ustępujących na własne życzenie pp. dyr. Kittela i J. Lossowa wybrano pp. St. Tomaszkiewicza i Bełdowskiego. Zarząd spoczywa w rękach p. dyr. Tadeusza Prądzyńskiego.

(k) **Walne zebranie mleczarskiego Zw. przem.-handlowego na Polskę.** W dniu 11 czerwca 1930 r. o godz. 12,30 w południe odbędzie się walne zebranie Mleczarskiego Zw. przem.-handlowego na Polskę w Poznaniu w „Domu Kupiectwa Polskiego", ul Zwierzyniecka 12. Na porządku obrad sprawy b. ważne.

Z ZAGRANICY

(z) **Premje wywozowe na produkty rolnictwa niemieckiego.** Ogłoszone zostało rozporządzenie, ustalające ceny premij wywozowych na żyto, owies i jęczmień produkcji niemieckiej w wysokości 9 mk. od hektolitra o wadze przeszło 67 kilo. Ceny premij wywozowych na trzodę chlewną w stanie żywym ustalone zostały na 27 mk., w stanie bitym na 36 mk., na szynki w wysokości 48 mk. Na wywóz bydła rogatego i owiec w stanie żywym i bitym wprowadzone zostaną nowe premje wywozowe. Zgodnie z przepisami ustawy o zmianach stawek celnych z dniem 15. 4. 1930 r., w myśl zasady, iż premje wywozowe w r. b. nie powinny obciążać skarbu państwa bardziej, niż w r. ub., minister finansów otrzymał pełnomocnictwo, na podstawie którego będzie mógł wstrzymać udzielanie dalszych premij wywozowych, o ile eksport żyta na podstawie premii przekroczy ilość 700 000 centnarów metrycznych, zaś eksport owsa 500 000 ctn. mtr. O wstrzymaniu udzielania premji minister ogłosić ma komunikat na tydzień przedtem.

(z) **Ruch budowlany we Włoszech.** Włoski przemysł budowlany zatrudnia obecnie około 500 000 robotników. Sfery rządowe żywią nadzieję, że rozpęd budowlany, wzmożony przywróceniem swobody zawierania kontraktów pomiędzy właścicielami domów i lokatorami unormuje w krótkim przeciągu czasu stosunki i spowoduje zanik głodu mieszkaniowego. Istotnie w ciągu ostatnich miesięcy zanotować należy w całych Włoszech wzrost aktywności przemysłu budowlanego w zakresie budowy domów mieszkalnych.

Japoński proszek
KATOL ZABIJA
robactwo i insekty.
Akc. Tow. Azumi & Co Ltd. Osaka-Japonja.
Tw 1158

Polskie Biuro Podróży
„POLEXPRESS"
Paryż 22 Boulevard des Italiens. 22.
Rezerwowanie pokojów w hotelach Wycieczki po Paryżu i okolicach. Bilety kolejowe, okrętowe i teatralne. Wymiana pieniędzy. Organizacja wycieczek grupowych. W Paryżu na dworcu kolejowym dyżuruje stale nasz urzędnik udzielający bezpłatnie wszelkich informacyj. W Warszawie prosimy zwracać się do delegatury POLEXPRESSU przy Polskim Touring Klubie, Warszawa, Warecka 11. Od 4—6.
nw 10 378

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ruchoma „Centrala Robotnicza“

Firma z nieprawdziwego zdarzenia Leon Franciszek Nastały i S-ka — Wyzyskiwanie naiwności ludzkiej

Władze śledcze ujęły poszukiwanego od 4 lat Leona Franciszka Nastałego, który, obracając się wśród robotników rolnych, oszukiwał ich gremjalnie, zbierając kaucję na wydatki związane rzekomo z wysyłką na roboty do Niemiec. W tym celu Nastały przedstawiał się jako pełnomocnik Centrali Robotniczej w Berlinie, rozdając hojnie fałszowane przez siebie kontrakty i okazując moc podrobionych zamówień na różnych robotników przesłanych mu rzekomo przez większych właścicieli majątków ziemskich w Niemczech. Zamówienia te zaopatrywał Nastały pieczęciami hrabiów, baronów i t. d., fałszując je masowo.

Ruchoma „centrala robotnicza“ prosperowała widocznie bardzo dobrze, gdyż w krótkim stosunkowo czasie uzyskał Nastały wcale pokaźną sumę ze składanych przez łatwowiernych chłopów kaucyj. W celach najwidoczniej praktycznych jak również zapewne ze względu na osobiste bezpieczeństwo przeprowadził się z lichej chałupy w Kruszy Zamkowej (pow. strzeliński) do Gdyni. Marzył niewątpliwie już o zacisznej willi w Helu lub Sopotach, dosięgła go jednak karząca ręka sprawiedliwości, umieszczając w znacznie skromniejszym i bardziej zacisznym lokalu, w którym dłuższy czas zapewne będzie mógł się zastanawiać nad zmiennością kolei losu. Nawiasem wypada dodać, że Nastały nie dał posady żadnemu ze swych łatwowiernych klijentów.

Ze szczegółów ujawnionych w toku śledztwa okazało się, że ludzie są wciąż wprost bezgranicznie naiwni i obdarzają zaufaniem nawet niezręcznych oszustów. Należy tu podkreślić, że w sprawie robót zagranicą udawać się trzeba do urzędów pośrednictwa pracy, które bezpośrednio komunikują się w sprawach emigracyjnych z niemiecką centralą robotniczą w Berlinie, a odrzucać wszelkie oferty pośrednictwa, gdyż przeważnie zmierzają one do wykorzystania klijentów, lub wyprowadzenia ich w pole. (k)

Wyszedł już 32 numer „Wielkopolskiej Jlustracji“. — Na szczególną uwagę zasługują w nim zajmujące artykuły:

Nieszczęsne dzieje dawnej Fary poznańskiej

bogato ilustrowany reprodukcjami nieznanych jej widoków oraz

Straszliwy pożar więzienia w Columbus którego ofiarą padło 318 osób.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4,— zł. Egzemplarzy okazowych **bezpłatnie** należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Ognie sztuczne

Na budowę największej ćwiczni sokolej

Wspaniałe ognie sztuczne urządza, jakeśmy już pokrótce donosili w sobotę o godz. 20 na boisku „Sokoła“ przy Drodze Dębińskiej, Poznański Okręg. Organizatorzy postanowili przypomnieć mieszkańcom Poznania jedną z atrakcyj „P. W. K.“, a sobotnie ognie w niczem nie będą ustępowały urządzanym w swoim czasie na arenie PWK., przeprowadza je bowiem również ta sama firma.

Same ognie sztuczne poprzedzone będą efektownemi igrzyskami sokolemi przy światłach bengalskich, oraz dźwiękach orkiestry 15 p. uł. poznańskich. Program przewiduje ćwiczenia młodzieży żeńskiej i męskiej, śliczne popisy druhen, oraz brawurowe piramidy, wykonane przez druhów. Ćwiczenia te będą niejako wstępem do atrakcji wieczoru, samych ogni z przepysznemi rakietami jak: perłowym wachlarzem, wspaniałą brylantową kaskadą, wodospadem „Niagara“, kombinowanym wiarakiem, brylantowem pawiem piórem i t. p.

Bilety w przedsprzedaży nabyć można w firmie Wiekliński (Bazar ul. Nowa narożnik Al. Marcinkowskiego). Wobec ograniczonej ilości miejsc siedzących zaleca się korzystać z przedsprzedaży. Czysty zysk z tej imprezy przeznacza się na budowę największej ćwiczni sokolej w Polsce, która wkrótce stanie na boisku pokrywając płaszczyznę około 2750 mtr. kwadratowych. (kg)

Zatrucie grzybami

Jedna osoba zmarła.

Mimo wczesnej pory wiosennej wydarzyło się w tych dniach już kilka zatruć grzybami. W Poznaniu zanotowano dwa mniej groźne wydarzenia, w których zatrutych zdołano jeszcze odratować.

Najtragiczniejszy jednak wypadek był w Chlebowie w pow. obornickim w rodzinie Zdunów. Zachorowała tam rodzina złożona z pięciorga osób, a przywołany lekarz dr. Neugebauer z Ryczywołu stwierdził zatrucie grzybami. Skutki były tak silne, że zmarł Wacław Zdun. Cztery dalsze osoby zdołano odratować, będą musiały wszakże chorować prawdopodobnie przez dłuższy czas.

Groźne te wypadki winny stać się przestrogą dla wszystkich kupujących, czy też spożywających grzyby, gdyż mimo kontroli zdarza się, że na targach pojawiają się jeszcze w handlu trujące gatunki. (k)

KALENDARZYK

Czwartek, 8 maja 1930.

Słońce: wschód 4,10; — zachód 19,29; — długość dnia 15 godz. 19 min.

Księżyc: wschód 14,11; — zachód 2,55; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 13 st. C., pogodnie, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 743 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 22 st. C., najniższa + 11 st. C.

Kal. rz.-kat.: Stanisław B.; jutro Grzegorz.

Kal. słow.: Stanisław Św.; jutro Bożorad.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Komitetu Towarzystw dzielnicy Łazarz-Górczyn.** Walne zebranie odbędzie się powtórnie dnia 8 bm. o godz. 20 w lokalu p. Dusika przy ul. Marsz. Focha nr. 62 bez względu na ilość obecnych. O wydelegowanie prezesów i sekretarzy prosi Zarząd.

— * **Zjazd b. uczniów Państw. Seminarjum Męskiego w Lesznie.** Z okazji 10-lecia szkolnictwa polskiego w Lesznie odbędzie się dnia 9 bm. dla obecnych i byłych uczniów Państw. Seminarjum Męskiego wieczornica szkolna o godz. 19 w auli zakładu. Po wieczornicy zebranie towarzyskie. Zgłoszenia na ewtl. kwatery przyjmuje kol. Szymański, Leszno, ul. Osiecka 16.

WYKŁADY

— * **Wykład popularny a zajmujący** wygłosi w dniu 13 bm. prof. Biliński w auli gimnazjum im. Adama Mickiewicza przy ul. Marsz. Focha pt. „Romantyzm w życiu i poezji“. Początek wykładu o godz. 20, wstęp dla publiczności dorosłej 1 zł, dla młodzieży 50 gr.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Ku czci Alojzego Jiraska.** W niedzielę, dnia 11 bm. odbędzie się pod protektoratem konsula czeskosłowackiego, inż. Zdenka Matouska, staraniem kolonji czesko-słowackiej w Poznaniu, z współudziałem Związku Zawodowego Literatów Wielkopolskich oraz Tow. Polsko-Czeskosłowackiego i Polsko-Jugosłowiańskiego, akademja żałobna ku uczczeniu pamięci wielkiego syna narodu czesko-słowackiego i zasłużonego pisarza Alojzego Jiraska, w auli Uniwersytetu Poznańskiego o godzinie 20. Wstęp wolny.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **„Statyt“.** Onegdaj ukonstytuowały się władze Towarzystwa „Statyt“, mającego na celu przeciwdziałanie kryzysowi mieszkaniowemu drogą dostarczania tanich i higjenicznych, wybudowanych według ostatnich wymagań techniki, budynków mieszkalnych z materjału polskiego wynalazku inż. B. Rogozińskiego. Do Rady nadzorczej towarzystwa weszli: jako prezes — Kazimierz Grabowski, radca Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Poznaniu, inż. Witold Łebiński — prezes Rady Instytutu Doświadczalnego w Polsce, gen. brygady Stanisław Sochaczewski, kapitan-pilot Józef Sidor, stały delegat D. O. K. VII do Instytutu Doświadczalnego w Polsce, inż. Józef Boguszewski. Jako siedziba Towarzystwa zostało wybrane stoł. m. Poznań, a biura mieszczą się chwilowo w biurach Instytut Doświadczalnego w Polsce, Poznań, ul. Jasna 8. (PAT.)

— * **Ciągnienie loterji państwowej.** Ministerstwo skarbu (Gen. Dyrekcja Loterji Państwowej) podaje do wiadomości, że wsypywanie do kół loteryjnych zwitków z numerami losów i wygranemi, oznaczonemi w planie gry do I klasy 21 Polskiej Państwowej Loterji Klasowej odbędzie się publicznie w piątek, dnia 16 bm. o godz. 9 zrana w Warszawie przy ul. Nalewki 2 (biuro Gen. Dyrekcji Loterji Państwowej), wobec komisji rządowej przy współudziale i pod kontrolą dwu obywateli miasta, zaproszonych przez prezydenta m. st. Warszawy. Ciągnienie I. klasy 21 Polskiej Państwowej Loterji Klasowej przeprowadzi w sobotę i poniedziałek, dnia 17 i 19 bm. o godz. 8 zrana w tym samym lokalu również publicznie komisja rządowa w wyżej podanym składzie.

— * **Wystawa Domu Polskiego w Jarocinie.** Katolickie Towarzystwo Polek w Jarocinie, urządzając w czerwcu „Wystawę Domu Polskiego“, poszukuje kilimów, makat i innych wyrobów artystycznych polskich. Celem wystawy jest propaganda tychże wyrobów wśród jak najszerszych warstw ludności. Ponieważ wystawienie eksponatów w miejscowości, gdzie brak jest tego rodzaju przedsiębiorstw i gdzie będą widziane przez liczne rzesze zwiedzających, może mieć poważne reklamowe znaczenie, zalecamy nadesłanie najcharakterystyczniejszych objektów pod adr. Katol. Związku Polek w Poznaniu, (św. Marcin 68 I p.), który bierze na siebie odpowiedzialność za całość i zwrot nadesłanych eksponatów.

— * **Letnisko Polskiego Czerwonego Krzyża w Puszczykowie,** uroczo położone w lesie, 10 minut od stacji kolejowej, poleca pokoje słoneczne. Odżywienie zdrowe i obfite, natryski, łazienki, leżaki. — Otwarte od 1 maja. Ceny przystępne. — Zgłoszenia do letniska w Puszczykowie.

— * **Pozn. Okręg Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.** Dnia 11 bm. o godz. 8,15 punktualnie na dziedzińcu związkowym zbiórka stowarzyszeń ze sztandarami, celem wzięcia udziału w zjeździe związkowym. Wymarsz odbędzie się z orkiestrami.

— * **Wycieczkę do Częstochowy, Krakowa i Wieliczki** organizuje Związek Młodych Polek w Poznaniu. W wycieczce tej bierze udział 250 druhen. Wyjazd nastąpi 10 bm. specjalnemi wagonami z Poznania o godz. 8,50, a z Ostrowa o godz. 11,59.

— * **Polskie Tow. Prehistoryczne** otrzymało w r. b. następujące subwencje na cele wydawnicze: od Magistratu m. Poznania 300 zł, od cukrowni w Kruszwicy 100 zł, od Wydziału Powiatowego w Inowrocławiu 50 zł. Poza tem Lubońska Fabryka Drożdży oraz Wydział Powiatowy w Nowemmieście nad Drwęcą poparły towarzystwo przez przystąpienie doń w charakterze członków dożywotnich ze składką jednorazową 100 zł. Dziękując niniejszem gorąco za dotychczasową pomoc, prosimy o dalszą życzliwą pamięć o towarzystwie naszem, ponieważ potrzeby nasze są bardzo znaczne i tylko przy bardzo wydatnem poparciu przez społeczeństwo będziemy mogli spełnić nasze zadania. W końcu nadmieniamy, że na skutek apelu w pismach codziennych zyskaliśmy około 50 nowych członków. — Zarząd Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego.

— * **Zarząd Okr. I. Zw. Tow. Powstańców i Wojaków** wzywa członków do gremjalnego udziału w pogrzebie śp. ks. prałata Wacława Mayera. Zbiórka wszystkich Towarzystw przy swych ośrodkach, skąd wymarsz do miejsca ogólnej zbiórki na ul. Św. Marcina o godz. 11.

— * **Tow. Powstańców i Wojaków — Śródmieście** wzywa członków do gremjalnego udziału w pogrzebie śp. ks. prałata Mayera, proboszcza parafji świętomarcińskiej. Zbiórka o godz. 10 min. 45 przed ratuszem.

— * **Zarząd Okręgu I. Zw. Tow. Uczestników Powstania Wlkp.** wzywa członków Związku do gremjalnego udziału w pogrzebie ks. prałata Mayera, proboszcza parafji św. Marcina i uprasza druhów o stawienie się w piątek o godz. 11 przy ulicy św. Marcina obok kościoła w przepisowem umundurowaniu. Poczet sztandarowy stawia Zamek, III Dzielnica, im. Ign. Paderewskiego.

— * **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego — Dzieln. III. im. Paderewskiego.** Celem udziału w pogrzebie śp. ks. prałata Mayera zbiórka przed kościołem św. Marcina pod sztandarem punktualnie o godz. 11. Wszyscy członkowie winni przybyć, a zwłaszcza ci, którzy mieszkają w parafji św. Marcina.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Hołd poznańskiej Rady miejskiej dla śp. ks. prałata Mayera.** Na wczorajszem posiedzeniu Rady miejskiej, przed rozejściem się, przewodniczący p. inż. Hedinger w krótkiem lecz ciepłem przemówieniu złożył hołd pamięci śp. ks. prał. Mayera, podnosząc jego zasługi obywatelskie i jego ofiarną pracę na niwie charytatywnej. Zgromadzeni wysłuchali przemówienia stojąc.

— * **W interesie ulic Roboczej, Gen. Umińskiego i Fabrycznej** piszą nam z miasta: Z przyjemnością słyszy się o upiększaniu miasta, o otaczaniu opieką ogródków i ogrodów, o naprawianiu ulic, jednak wypada zaznaczyć, że niektóre części miasta są tej pieczołowitości zupełnie pozbawione. Do takich ulic zaliczyć wypada ul. Roboczą, część ul. Gen. Umińskiego i Fabryczną. Mieszkańcy tych ulic odczuwają ujemne skutki tego braku opieki zawsze, czy pada deszcz, czy panuje susza; bo albo muszą brodzić w błocie, albo dusić się formalnie w kurzu. Ulica Robocza nie ma jeszcze bruku, część ul. Fabrycznej ma bruk strasznie podziurawiony, ul. Gen. Umińskiego zaś wieczorami tonie w ciemnościach. Mieszkańcy, których zagnał w te strony brak mieszkań, wyczekują zmiłowania od władz.

— * **Uroczystość sodalicyjna.** Ponieważ Sodalicja Marjańska Pań Miejskich, istniejąca od wielu lat w Poznaniu, z biegiem czasu tak się rozrosła liczebnie, że już nie mogła skupiać w sposób pożyteczny dokoła swego sztandaru wszystkich członków, okazała się potrzeba stworzenia drugiej sodalicji. Druga Sodalicja Pań Miejskich pod wezwaniem Królowej Korony Polskiej, więc założona została dn. 5 grudnia 1929 r. Zatwierdzenie przez władzę duchowną i przyłączenie do Prima Primariae w Rzymie nastąpiło dnia 15-go marca br. Moderatorem sodalicji mianowany został ks. prałat dr. Kazimierz Rolewski, rektor Poznańskiego Seminarjum Duchownego. Do wydziału sodalicyjnego wybrane zostały następujące panie: profesorowa Janina Kadyjowa — prezydentką; dyrektorowa Jolanta Pilatowska — zastępczynią prezydentki; Aniela Sroczyńska, Al. Chopina 2 — sekretarką; Aniela Calińska — skarbniczką; Wanda Grzybkowska — bibljotekarką. — Pod umiejętnem kierownictwem zarządu sodalicja pracuje gorliwie i z pożytkiem dla członków, wskutek czego rokuje dobre nadzieje na przyszłość. Liczy obecnie 90 członków. W sobotę, 3 maja br., w święto Patronki Sodalicji, odbyła się uroczystość ślubowania członków w kaplicy Najświętszej Rodziny przy zakładzie św. Józefa w Poznaniu. Wśród podniosłych ceremonij 85 pań złożyło ślubowanie sodalicyjne na ręce księdza moderatora. Po nabożeństwie odbyło się przy śniadaniu harmonijne zebranie towarzyskie sodalisek w sali zakładu św. Józefa. Sodalicja przyjmuje na ręce sekretarki dalsze zgłoszenia pań, pragnących wstąpić w jej szeregi. Sekretarka udzieli informacyj co do zebrań, nabożeństw sodalicyjnych itd.

— * **Z Tow. Polsko-Jugosłowiańskiego.** Na zebraniu odbytem 30 kwietnia b. r. przywitali prezes gen. Serda-Teodorski i sekretarz dr. Woźniak gorącemi słowami (ten ostatni w języku jugosłowiańskim), przybyłych właśnie gości z Jugosławji. — Następnie wygłosił dr. Tadeusz Smoluchowski odczyt na temat „Plitwickie jeziora i inne cuda przyrody Jugosławji“, opisując rolę, którą odgrywa działalność wody w krajobrazie tamtejszym. Główny składnik geologiczny budowy tego kraju, wapień, sprzyja tworzeniu się cudów przyrody, jak olbrzymie pieczary, pełne przepięknych dekoracyj stlaktytowych itd., podziemne rzeki, wodospady, wywierzyska, jeziora perjodyczne i inne ciekawe zjawiska krasu. Wykład był bogato ilustrowany pięknemi przeźroczami, wykonanemi wedle własnych zdjęć prelegenta.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadek z motocyklem.** Motocyklista Franc. Wicher z Głównej najechał na Chwaliszewie 5-letniego Gwidona Nowaka, który odniósł okaleczenia na głowie i czole. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Wandalizm na Sołaczu.** Właściciel willi przy Alei Małopolskiej 3 dziś rano o godz. 4,30 zastał dom swój oraz najbliższe otoczenie w należytym porządku. Jakie jednak było jego przerażenie, kiedy obudziwszy się ponownie o godz. 6, ujrzał

obraz prawdziwego spustoszenia: pozrywane oparkanienie druciane, porozdeptywany ogród, pozrywane kwiaty. Wszczęty alarm nic nie pomógł, również na policji niema śladu po złoczyńcach. Mieszkańcy dzielnicy sołackiej skarżą się od dłuższego czasu, jak dotąd bezskutecznie, na brak stróżów bezpieczeństwa publicznego wobec uprawianych codziennie rychłem ranem orgij pijackich. (Iś.)

— * **Kradzieże i włamania.** P. Przybylak Annie, zam. przy ul. Półwiejskiej nr. 21, skradziono w kościele Farnym torebkę, zawierającą 10 zł gotówki, obrączkę, znacz. W. St. i sznur korali. — Pani Matczak Marji z Koźminka pow. Kalisz skradziono na ul. Zwierzynieckiej przed konsulatem niemieckim 150 zł, 30 franków franc. i kwit bagażowy, na który złodziej odebrał z dworca bagaż-walizkę, zawierającą różną garderobę i bieliznę. — P. Godziszewskiemu Kazimierzowi, Wolnica 4-5, skradziono ze składu 800 zł. — P. Gorzanowi Antoniemu, ul. Piotra Wawrzyniaka 23, skradziono z zamkniętej altany 4 rasowe kury, wart. 120 zł. — Ponadto doniesiono o 4 drobniejszych kradzieżach (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Niezwykłe odkrycie policjanta.** — Przechodzący wczoraj w Gwiazdowie pod Kostrzynem patrol, usłyszał w życie kwilenie noworodka. Zaintrygowany tem policjant odchylił zboże i ujrzał leżącą na ziemi kobietę, a obok niej żyjące dziecko. Ponieważ kobieta była zbyt wyczerpana, przeto zawezwano Pogotowie Lekarskie 55-55 z Poznania, które natychmiast udało się na miejsce. Matce i dziecku udzielono pomocy, poczem odwieziono je do kliniki w Poznaniu. Matka, Anna N., liczy 26 lat i pochodzi z pod Wrześni. Ostatnio pracowała w Kaźmierzu pod Szamotułami. Oczekując rozwiązania, opuściła miejsce i schroniła się na polu w życie przed dwoma dniami. Szczęśliwym tylko zbiegiem okoliczności udało się policji uratować dziecko i matkę od ciężkiej choroby, a może i śmierci. (z).

— * **Wypadek na huśtawce** zdarzył się ostatnio w Czempiniu. Panna Zofja C. dosiadła huśtawki w towarzystwie pewnego mężczyzny. W pewnej chwili straciła równowagę. Przytomny towarzysz chwycił ją wpół, nie zdołał jednak uchronić jej od potłuczeń. Uderzyła mianowicie głową o rusztowanie, odnosząc dość poważne okaleczenia. Na szczęście życiu panny Zofji nie zagraża niebezpieczeństwo. (k.)

— * **Wózek z lodami** został rozbity wskutek najechania w Gnieźnie przy narożniku ulic Chrobrego i Mickiewicza. — Gospodarz Wilhelm Peda z Arkuszewa wpadł z swoim zaprzęgiem na wózek i rozbił go doszczętnie. Sprzedawczyni lodów Pelagja Karowska wpadła pod wóz i doznała kilka poważniejszych obrażeń. Przybyłe natychmiast pogotowie zabrało ją do szpitala. (br.)

— * **Nagły zgon.** We wtorek wieczorem zaskoczyła śmierć żonę emerytowanego urzędnika celnego p. Wiśniewskiego. Śp. W. udała się na majowe nabożeństwo do kościoła św. Józefa na Nowemmieście. W pewnej chwili zasłabła i wyszła z kościoła. W pobliżu składu p. Meykego upadła na bruk. Mieszkańcy tegoż domu zabrali nieszczęśliwą do mieszkania. Natychmiast przywołany lekarz stwierdził śmierć, spowodowaną udarem serca. (dt.)

— * **Wielki pożar.** W Główczewicach, pow. chojnickiego, powstał w zabudowaniach gospodarza Biesiadka pożar, który przeniósł się na trzy dalsze zagrody. Spaliło się jedenaście budynków, w tem trzy mieszkalne. Straty wynoszą kilkadziesiąt tys. złotych. Poszkodowani byli nisko ubezpieczeni. (x.)

— * **Tragiczna śmierć dziecka.** W Odrach pod Czerskiem na Pomorzu wpadło 2-letnie dziecko rzeźnika Kalińskiego do zbiornika, napełnionego wodą i utonęło. Strapieni rodzice znaleźli po długiem szukaniu tylko martwe ciało dziecka. (x.)

— * **Trup kobiety w lesie.** W lesie państwowym Tęgowice w powiecie brodnickim, znaleziono zwłoki 30-letniej Wiktorji Brózdówny z Równicy z przebitą skronią. Zachodzi podejrzenie, że B. padła ofiarą zwyrodniałego złoczyńcy. (ski.)

— * **Samobójstwo** popełnił 64-letni Ernest Müller, mieszkaniec wsi Bruki pod Chełmnem, przez utopienie się w torfowisku. Przyczyną rozpaczliwego czynu była nieuleczalna choroba. (ski.)

JARMARKI

— * **Września.** Dnia 13 bm. odbędzie się jarmark na bydło i konie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Sowiny** pod Rawiczem. (Z Koła Młodych Polek.) W ostatnią niedzielę kwietniową odegrało Koło Młodych Polek, któremu patronuje p. Małgorzata Budziszewska, sztuczkę ludową „Przebudzenie". Koło Polek niejednokrotnie zaznaczyło swoją żywotność. Na Powszechnej Wystawie Krajowej dziewczęta z Sowin defilowały w pochodzie i wzbudziły pięknemi strojami wielkopolskiemi ogólne zainteresowanie. W listopadzie z. r. Młode Polki przy zapełnionej sali odegrały zupełnie poprawnie przedstawienie sceniczne. Ostatnia zaś impreza kwietniowa bardzo dodatne zrobiła wrażenie. Każdy wyniósł z przedstawienia miłe wspomnienie i wdzięczność za zbożną pracę społeczną dla właścicielek Sowin.

— * **Rogoźno.** (Obchód 3 Maja.) W dniu Konstytucji 3 Maja zebrały się na Nowym Rynku szkoły i towarzystwa, skąd wyruszono w pochodzie z orkiestrą na czele do kościoła na mszę św. Po nabożeństwie, odprawionem przez ks. Mielcarskiego, wygłosił ks. dziekan Pomorski kazanie. Z kościoła udano się na Stary Rynek, gdzie przemówił p. Kośmicki, wnosząc okrzyk na cześć Rzeczypospolitej. — Orkiestra odegrała hymn narodowy. Wieczorem odbyła się w sali Hotelu Centralnego akademja. Koło śpiewacze odśpiewało pod dyrekcją p. prof. Osmańskiego dwie pieśni patrjotyczne. Następnie wygłosił przemówienie okolicznościowe dyr. gimn. p. dr. Eustachewicz. Dalszy program wypełniały produkcje muzyczne orkiestry seminarjum nauczycielskiego oraz śpiew chóru gimnazjalnego i seminaryjnego. Święto narodowe obchodzono bardzo uroczyście, łącząc je z 50-leciem Tow. Czytelni Ludowych. (mr.)

SPORT

Gry sportowe

Hazena. „Sokół" — „AZS" 7:3 (1:3). Na boisku „Sokoła" rozegrano mecz o mistrzostwo. Do przerwy lekka przewaga AZS, który jednak po przerwie nie wytrzymuje tempa i popełnia zwłaszcza w obronie — taktyczne błędy, przedewszystkiem nie kryjąc Szkudlarskiej, jedynej groźnej strzelczyni „Sokoła". (ig)

Kolarstwo

Wielkie wyścigi na boisku Sokoła przy Drodze Dębińskiej odbędą się w niedzielę. W programie dotąd w Poznaniu niebywała atrakcja. Kolarze pozamiejscowi przyrzekli swój udział. Początek o godzinie 14.30.

Motocyklizm

„Unja" organizuje w niedzielę wewnętrzny kilometre lance przyczem wyjazd uczestników przewidziany jest na godz. 14 z przed lokalu klubowego (Europa, Bukowska 1.) (wz)

Wyniki rajdu „Unji" są następujące: kl. A. Malicki (Ariel) 91 pkt. 2. Wieczorek (Rudge) 22 p.; kl. B.: 1. Tyrała A. (Calthorpe) 88 p.; 2. Turkiewicz (Motosacoche) 29 p.; kl. C.: 1. Górecki (New Hudson) 73 p.; 2. Ziółkowski z B. K. M. (Rudge) 66 p. Przyczepki: 1. Menzel — Łódź (B. M. W.) 78 p. Puhar fabryki motocykli „Lech" (Opalenica) zdobyła Unja w składzie: Kościański, Weber i Wieczorek. Reszta drużyn odpadła. Poza tem wyróżnienie za wyczyn sportowy otrzymali Lechert (Sarolea) i jego towarzysz w przyczepce Soplica, oraz Kościański. (wz)

Piłka nożna

Ostateczny skład naszej drużyny reprezentacyjnej na mecz o puhar w Budapeszcie jest następujący: Fontowicz — Martyna i Bułanow — Nowakowski, Kotlarczyk I i Mysiak — Czulak, Pazurek, Kałuża, Kossok i Rusinek. Rezerwa: Otfinowski i Chruściński. Kotlarczyk II i Pychowski z „Wisły" odmówili w ostatniej chwili, niewiadomo, czy z powodu niemożności wyjazdu czy też jest to naskutek innych przyczyn, których się można tylko domyślać.

Odjazd reprezentacji z Warszawy nastąpi dziś o godz. 19 min. 20 z Warszawy; w Katowicach przyłączy się Fontowicz, a w Dziedzicach — gracze krakowscy. — Ubiór zawodnikw naszych będzie się składał z białej koszulki z Orłem oraz z czerwonych spodenek. — Jako oficjalni przedstawiciele PZPN jadą pp. mjr. Loth i Przeworski, a poza tem pp. Korniak i Bakoński.

Drużyna nasza stoi przed bardzo ciężkiem zadaniem, gdyż kilkudziesięciotysięczne tłumy Węgrów, zgromadzonych z okazji późniejszego o dwie godziny meczu Węgry — Włochy, będą żywiołowo podniecały swoich celem zrehabilitowania się po klęsce 1:5 w Poznaniu. (jc)

Wkrótce wyjdą z druku poprawione przepisy gry w piłkę nożną, opracowane przez majora Jachecia z „PZPN" i opatrzone komentarzami i wyjaśnieniami dla sędziów przez pp. Grabowskiego i Mallowa z „P. K. S.", które to wydawnictwo zapełni odczuwaną już dawno lukę w naszem piśmiennictwie piłkarskim. (jc)

Tennis

Otwarcie sezonu sekcji tennisowej „H. C. P", odbędzie się w niedzielę 11. b. m. o godz. 10 na boisku własnem.

Wioślarstwo

„K. W. 04". Na ostatniem miesięcznem zebraniu, które odbyło się przy bardzo licznym udziale członków, prezes p. Stopa rozdał dyplomy nadesłane przez P. Z. T. W. zawodnikom mistrzowskich załóg z roku 1928 i 29. Członek zarządu P. Z. T. W. p. M. Garstecki rozdał dyplomy F. I. S. A. uczestnikom regat o mistrz. Europy w Bydgoszczy. (kg)

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 9 maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy pien., zboż.-towar. i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godzina **17.05** z cyklu odczytów misyjnych p. t. „Misje na Madagaskarze" (wygł. p. M. Dobrzycka); godz. **17.25** kurs elem. języka angielskiego (wykł. dr. Arend, lektor U. P.); godz. **17.45** koncert popołudniowy (transmisja z Warszawy); godz. **18.40** nadprogram; godz. **18.55** odczyt p. t. „Początki realizmu w krytyce literackiej w Polsce" (Szkoła warszawska) wygł. dr. Tadeusz Grabowski, prof. U. P.); godz. **19.15** „Teatr i życie sceny" (wygł. red. Zenon Kosidowski); godz. **19.30** interludjum muzyczne w wyk. Magdaleny Lipkowskiej (fortepian). Program: 1. Bach - Petri: Menuet, 2. Beethoven: Ecossaises, 3. Paganini - Liszt: Etude E-dur, 4. Medtner: Bajka, 5.Prokofiew: Gawot; godz. **19.50** odczyt z cyklu „Holandja współczesna" (wygł. dr. Marjan Jedlicki, prof. U. Jagiell.); godz. **20.15** koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. **22.30** sygnał czasu z Obserwatorjum Astr. U. P. — komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.45** muzyka taneczna z cukierni „Polonja" p. Erazma Kleszcza i Ska.

Koncert M. Orłowa i dr. Nestmanna.

Dzisiaj nada Radjo Poznańskie dwa interesujące koncerty. O godz. 20.30 — 21.30 transmitowany będzie z Warszawy koncert słynnego pianisty Mikołaja Orłowa. W związku z tą transmisją został przełożony koncert dr. Nestmanna na godz. 17.45 do 18.45. Dr. N. będzie w drugiej części swego recytalu improwizować w kilku rozmaitych formach na zadane mu tematy.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: O. M. z prośbą o zdrowie dla męża i błogosławieństwo dla całej rodziny 5 zł. — Gałęscy z Owieczek, p. Działyń, 25 zł. — M. J. 2 zł. — J. B. z prośbą o zdrowie i opiekę 50 zł. — Bronisława Rajczak 5 zł. — Langner, Gierłatowo, 3 zł. — K. R. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo dla rodziny. 5 zł. — W. i J. Lesznerówne z podziękowaniem i prośbą o błogosławieństwo dla rodziny 5 zł. — K. M. 5 zł. — Łucja Piątkówna zamiast wieńca na trumnę śp. Teresy Gantkowskiej 10 zł. — Z. W. z prośbą o zdrowie 2 zł. — S. H procent od pensji 7 zł. — M. M. z prośbą o dobry wynik egzaminu 3 zł. — Z. T. 2,50 zł. — N. N. 0,50 zł. Kazimierz Szmyt, art.-malarz, zamiast kwiatów na trumnę kochanej kuzynki śp. Tereni Gantkowskiej 15 zł. — K. J. z prośbą o błogosławieństwo i opiekę dla domu i rodziny 5 zł. — Stenia P. za otrzymaną łaskę z prośbą o dalsze, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 906,50 zł.

Na czytelnie ludowe: Marja i Adam Wrzoskowie zamiast wieńca na trumnę śp. profesorowej Gantkowskiej 25 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 41,50 złotych.

Na chleb św. Antoniego: J. B. z prośbą o zdrowie i opiekę 50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 78 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: M. M. z prośbą o dobry wynik egzaminu 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 320 złotych.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Marja Łuczakówna, 14 l. Wacław Mayer, ks. prałat, 57 l. Barbara Preissówna, 2 l. 7 mies. 12 dni. Karol Leński, maszynista kolejowy, 47 l. Józef Gorzelańczyk, 2 mies. Helena Spiegelówna, 28 dni. Roman Walkowiak, 9 mies. 10 dni. Urban Wolnowski, organista, 81 l. Karol Nowicki, inżynier, 52 l. Jerzy Orlewicz, 13 dni. Antonina Zgodzińska, z domu Jaśkiewiczówna, wdowa, 65 l. Leon Idźkowski, właśc. domu, 62 l. Leokadja Kasprzakówna, 7 mies. 16 dni. Eugenjusz Hodor, 24 dni. Eugenjusz Rakowski, 8 mies. 10 dni.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **P. Parker, Poznań.** Za najlepsze uchodzą szwajcarskie Omega i Longines. Z pewnością jednak są jeszcze i inne dobre marki. (K.)

— **P. Wojciechowski, Chojnice.** Radzimy złożyć podanie karne w miejscowej prokuraturze. (K.)

— **P. T. Sprulewicz.** Bank Miasta Poznania wypłaci jako należność zwaloryzowaną 5,50 zł. Równowartość wyniosłaby 30 zł. — W sprawie pożyczki państw. należy zwrócić się do Urzędu Pożyczek Państwowych w Warszawie; choć może nie warto, bo równowartość pożyczki wynosi tylko 2,90 zł. (K.)

— **Stała abonentka, Poznań.** „Stella", Poznań, ul. Długa 17, tel. 1274. (K.)

— **St. K. P.** Temat jest zbyt obszerny, abyśmy mogli tu go przedstawić. Materjał znajdzie Pan w ostatnich kilku rocznikach naszego pisma, szczególnie w dziale gospodarczym. (K.)

— **M. M.** Krajowy Zakład Wychowawczy w Szubinie, Krajowy Zakład Wychowawczy w Cerekwicy poczta Wojciechowo pow. Jarocin, Krajowy Zakład Wychowawczy w Antoniewie poczta Skoki pow. Wągrowiec. O przyjęciu do tych zakładów rozstrzyga Starosta Krajowy w Poznaniu. (K.)

— **Ryta-Szemko.** Kara będzie wzmiankowana w aktach sądowych. (K.)

— **Stała abonentka, Poznań.** Według art. 2 ustawy o urlopach z dnia 16. 5. 1922, pracownikom poniżej lat 18, tak samo terminatorom i uczniom, przysługuje po roku nieprzerwanej pracy prawo do 14 dni urlopu. (K.)

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś w czwartek „Frasquita". W piątek „Blanchefleur" z pp. Fedyczkowską, Szafrańską, Majem, Wiśniewskim i Zatheyem, kapelmistrz p. Tyllia. W sobotę dwie opery Moniuszki „Flis" i „Verbum nobile" w doskonałem wykonaniu pp. Fedyczkowskiej, Czekotowskiego, Karpackiego, Romanowicza, Sendeckiego, Syroczewskiego, Urbanowicza, Wawrzynieckiego, Wiśniewskiego i Zatheya, kapelmistrz p. Tyllia.

Kazimierz Czarnecki, ulubieniec publiczności poznańskiej, po występach w Barcelonie, Warszawie i Katowicach, gdzie cieszył się olbrzymiem powodzeniem, wystąpi u nas gościnnie w środę w operze „Tannhäuser", w której w Poznaniu śpiewać będzie po raz pierwszy.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz 5 doskonała sztuka Zofji Nałkowskiej „Dom kobiet", którą niebawem mają grać wszystkie sceny europejskie, a teatr warszawski Szyfmana urządza tourne artystyczne z „Domem kobiet" po całej Polsce, naturalnie z wyjątkiem Poznania. Jutro po raz 15 krotochwilne widowisko „Przygody dobrego wojaka Szwejka", na którem stale teatr jest przepełniony a publiczność śmieje się do łez.

Próby z głośnej komedji Paillerona pt. „Świat nudów" są w pełnym biegu. Premjera odbędzie się 16 bm. na 35-letni jubileusz świetnej artystki naszego teatru p. Stanisławy Wysockiej, która osobiście kieruje próbami.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś, we czwartek zabawna komedja Verneuill'a p. tyt. „Azais" z Junoszą - Stępowskim w roli barona Wuertza. W tej niezrównanej kreacji znakomity artysta każdem niemal słowem i gestem wywołuje niemilknące salwy śmiechu.

Jutro, w piątek premjera słynnej komedji Bernarda Shaw'a p. t. „Cezar i Kleopatra", w której — jak we wszystkich niemal dziełach tego genjalnego pisarza — kryje się głęboka aktualna satyra. W roli Cezara wystąpi K. Junosza - Stępowski, niedościgniony odtwórca postaci Bernarda Shaw'a. Kleopatrę kreować będzie p. Halina Cieszkowska. Reżyserja dyr. Rudkowskiego; oprawa sceniczna A. Kobrynia.

Nowy koncert muzyki z powietrza genjalnego wynalazcy Prof. THEREMINA, o którym swego czasu cała prasa światowa pisała jako o rewelacyjnem zdarzeniu w dziedzinie eksperymentów na falach eteru, będzie **w sobotę, 10 b. m. o 8, w Auli Uniwersytetu.** Jak wiadomo koncertowanie na aparatach **THEREMINA** odbywa się za pomocą poruszania rąk i palców w przestrzeni. Interpretacja utworów możliwa jest w całej rozciągłości. **Wszelkie nuance od pianissima do fortissima umożliwiają wywołanie tego efektu wykonawcom.** W programie utwory solowe, duety i tria najpopularniejszych kompozytorów.

Jak wielką wagę do genjalnego wynalazku **Prof. THEREMINA** przywiązują na zachodzie Europy, świadczy dobitnie wyjątek z artykułu zamieszczonego w paryskiej „Comedji": **„W dawnych czasach prof. THEREMIN zostałby napewno spalony na stosie, lecz dziś zgotowano mu tak wielką owację, na jaką tylko może się zdobyć Paryż, gdy chodzi o rzecz naprawdę godną największego podziwu. Dla muzyki rozpoczyna się nowa era".**

„Le Journal" Paryż: „Przybycie na ową „grande premiere" najznakomitszych członków akademji najsłynniejszych osobistości ze świata naukowego wykazuje najdobitniej, jak wielką wagę Francja przypisuje nowemu wynalazkowi".

Niewątpliwie sobotni występ słynnego zespołu **Prof. THEREMINA** — stanie się dla Poznania niebywałą sensacją i zgromadzi w komplecie naukowe i muzyczne sfery naszego miasta. Bilety są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20 — Telefon 56-38.

zw 23 430

Teatr Wielki

DZIŚ — „Frasquita" — operetka Lehara.
Piątek, 9. 5. „Blanchefleur", opera Fienzla.
Sobota, 10. 5. „Flis" i Verbum nobile", op. Moniuszki.
Niedziela, 11. 5. „Frasquita", operetka Lehara.
Poniedziałek, 12. 5. „Faworyta", op. Donizettiego.
Wtorek, 13. 5. „Flis" i „Verbum nobile", op. Moniuszki.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Dom kobiet".
Piątek, 9. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwejka".
Sobota, 10. 5. „Dom kobiet".
Niedziela, 11. 5. „Nad polskiem morzem".
Poniedziałek, 12. 5. „Dom kobiet".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Azais". — Gościnny występ Junoszy - Stępowskiego.
Piątek, 9. 5. „Cezar i Kleopatra" B. Shawa. (Gośc. występ Junoszy-Stępowskiego).
Sobota, 10. 5. „Cezar i Kleopatra" B. Shawa. (Gośc. występ Junoszy-Stępowskiego).

Początek o godzinie 8 wieczorem

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„PAMIĘTNIK WARSZAWSKI" PRZEDTEM I TERAZ

Dwa różne zeszyty. — Większy i mniejszy. — Berent zdaje sprawę. — Setka piór. — W tem i nowe. — Dyboski o literaturze amerykańskiej. — Z cichych tragedyj. — „Sen o średniowieczu". — Odwrót od „naturalizmu", nawrót do idealizmu. — Kryzys teorji i ewolucji.

Leżą przedemną dwa ostatnie zeszyty „Pamiętnika Warszawskiego": 4-ty (i ostatni) z r. 1929 i 1-szy z r. 1930 (kwiecień), skromną swą objętością świadczący, że w sposobie redagowania musiała zajść zmiana. Dowiadujemy się o tem w posłowiu obu zeszytów. Oto w zamknięciu I-go rocznika, w kilku zwięzłych i skromnych zdaniach daje sprawozdanie z rocznej działalności „Pamiętnika" dotychczasowy jego redaktor Wacław Berent, który „podjął się od samego początku jedynie i wyłącznie zorganizowania czasopisma, a więc i redagowania go w ciągu roku, przy dołożeniu wszelkich starań, aby móc go przekształcić na miesięcznik". Przyrzeczenia dotrzymał; od kwietnia zeszłego roku ukazały się w kwartalnych odstępach cztery zeszyty, a obecny I-szy zeszyt II-go rocznika jest pierwszym miesięcznym zeszytem za kwiecień, pod nową już redakcją Ludwika Hieronima Morstina i przy współudziale Jana Parandowskiego.

Roczna działalność Berenta położyła trwałe podstawy pod przyszły rozwój „Pamiętnika", to też z prawdziwym żalem przyjdzie się nam rozstać z autorem „Żywych Kamieni". Potrafił on skupić na łamach czterech zeszytów niemal stu (dokładnie 96) współpracowników, w tem prawie wszystkich najwybitniejszych poetów (szkoda jednak, że nie uwzględniono Poznania) większość wybitnych pisarzy i krytyków oraz szereg wybitnych pracowników naukowych. Szczególną przytem radość odczuwa ustępujący redaktor z tego powodu, że zdołał zapoznać czytelników z kilkoma nowemi talentami z pośród prozaików, jak Marja Dąbrowska, która w „Księdzu Filipie" dała silny i wstrząsający obraz walk wewnętrznych duszy kapłańskiej. Wartość tej noweli, stanowiącej dobry kontrast i jakby uzupełnienie słonecznej opowieści Kazimierza Tetmajera o księdzu Piotrze, obniża wydatna pożyczka, zaciągnięta u Boya, i to w jego „Dziewicach Konsystorskich", bo chyba się nie mylę, że epizod o Flosach, jeden z głównych motywów noweli, stamtąd jest wzięty.

Innym „nowym" prozaikiem, którym się szczyci ustępujący redaktor, jest może St. Wyrzykowski, autor godów ślubnych Maryny Mniszkówny (zesz. III-ci), wyjętych z historycznej jego powieści, wydanej ostatnio drukiem. Prawdziwa to i miła niespodzianka odkrywać w tych barwnych i z wielką brawurą kreślonych obrazach znaną nam postać literacką dobrze zasłużonego przed wojną tłumacza dzieł Nietschego.

Po wytyczonej przez Berenta drodze kroczą i nowi redaktorzy pierwszego zeszytu miesięcznika. Więc znów szereg przeplatających prozę wierszy Iłłakowiczówny, Iwaszkiewicza, Hulewicza, Kołonieckiego, wraz z wyborem współczesnej poezji amerykańskiej, poprzedzonej zwięzłym szkicem Romana Dyboskiego o literaturze amerykańskiej. Podobnie jak cały naród amerykański, tak i jego literatura, jest dopiero w okresie konsolidacji i wstępuje w epokę, w której na fundamencie kultury materjalnej powstawać zwykły wielkie dzieła myśli i sztuki. Dotychczas literatura amerykańska miała zmienne koleje. W pierwszym okresie zdobytej niepodległości występują wielcy romantycy, silnie związani z europejskim romantyzmem; są to wielki myśliciel i samotnik Ralph Waldo Emerson, magiczny i genjalny Edgar Allan Poe, gloryfikator fantazji o „matematyczno-inżynierskim charakterze", i jako trzeci Henry Wadsworth Longfellow, popularyzator rytmów i fabuł romantycznej poezji średniowiecza europejskiego. Ale tymczasem życie amerykańskie jak wezbrana rzeka poczęła rwać naprzód. Podejmuje ten pęd najbardziej nieokiełznany genjusz literacki Ameryki Walt Whitman, łączący w nieskończonych kaskadach swojej bezkształtnej rytmicznej prozy gorący patrjotyczny zachwyt dla rozrastającej się ojczyzny, z żywiołowem poczuciem jedności z całą żywą przyrodą; obok niego stoją Melville i Bierce.

Ale niebawem głosy Muz przygłuszył całkowicie huk potężniejącego świata przemysłowego. Prawdziwy talent Marka Twaina zatraca się w bawieniu publiczności mechanicznem błaznowaniem, podczas gdy powieściopisarz Henry James i dwaj malarze: Whistler i Sargent skazują się na dobrowolne wygnanie z ojczyzny; ci trzej stają się nawskroś europejskimi artystami. Nowy okres rozpoczął się dopiero po wojnie, gdy niezadowolenie dało nowy impuls literaturze amerykańskiej; czy to w satyrycznych powieściach Sinclaira, Lewisa, prozaicznych epopejach Teodora Dreisera, ironicznych książkach H. L. Menckena, czy też w utworach o pozytywnych walorach, wielbiących nowe ideały rezygnacji i poświęcenia dla ukochanych osób (Edith Wharton: „Ethan Frome"), dla nauki (Willa Cather: „The Professor's House"), dla religji (tejże autorki „Death comes for the Archbishop" — „Śmierć przychodzi po arcybiskupa"). Renesans idealizmu w całej pełni, którego najlepszym dowodem jest nowy rozkwit poezji; próbki podaje ostatni zeszyt w przekładach St. Helsztyńskiego. Wielkie również nadzieje pokłada Dyboski w przyszłej działalności dramatycznej Eug. O'Neilla, zastanawiając się, czy nie „z Ameryki popłyną nowe soki żywotne w zasychający i zmartwiały organizm dramatu europejskiego". Jednem słowem: „America for ever!"

Mniej natomiast szczęśliwą rękę okazali nowi redaktorzy w doborze prozy. Wprawdzie nowela Heleny Boguszewskiej p. t. „Gieńka", haftowana drobnym ściegiem, jest mimo kryminalno-sensacyjnego zakończenia bardzo sympatyczna, ale umieszczenie drugiej noweli nieznanego francuskiego pisarza Chopina, z romantyczną opowieścią z życia rosyjskiego, i podanie jej za utwór Fryderyka Chopina jest niefortunną pomyłką, jak to już wzmiankowano na łamach „Działu".

Bardzo obficie przedstawia się w obu zeszytach dział naukowy. Prawdziwy wewnętrzny tragizm odsłania nam Witold Doroszewski w pośmiertnej sylwetce wybitnego filologa warszawskiego, Jana Bodouina de Courtenay, polegający na niemożności ustalenia harmonji między swojem „ja" a społeczeństwem. Na kilka miesięcy przed śmiercią skarżył się zmarły 80-letni uczony: „Życie moje było jedną wielką klęską i składało się z nieskończonej ilości krzywd, wyrządzanych zarówno innym przezemnie, jako też mnie przez innych". („Z drobiazgów folklorystycznych, str. 5"). Prof. K. Chodynicki opowiada w bardzo zajmujący sposób o Lelewelu na emigracji, o jego historjozoficznych poglądach i wpływie na późniejszą generację historyków, z Tadeuszem Korzonem na czele. Parandowski zwalcza zbyt pesymistyczne poglądy Henri Mussis'a na przyszłość Europy („Défense de l'Occident") i nie wierzy w możliwość ziszczenia drogą zwyczajnej ewolucji tak modnego dziś „Snu o średniowieczu", bo Europa „z własnej rezygnacji napewno nie ugnie się pod dyscypliną średniowiecznej pokory i uśmierzenia".

Coś ze średniowiecznej ideologji, tylko przystosowanej do pędzącego dziś życia, jest jednak w programie faszyzmu. Jak nas poucza instruktywne studjum Bogdana Suchodolskiego: faszyzm to odwrócenie się od „naturalizmu" panoszącego się coraz silniej od czasu upadku kultury średniowiecza, a naodwrót do idealizmu, do koncepcji Hegla. Tak więc widzimy na dwu półkulach, mimo wciąż wzrastającej zawrotności z jaką pędzi życie współczesne, powolne zwycięstwo idealistycznego światopoglądu. Czyżby ta właśnie dokonywująca się zmiana światopoglądu wywołała kryzys dominującej od połowy XIX wieku teorji ewolucji? Debatę na temat znaczenia i obecnej wartości teorji ewolucyjnej przygotowuje redakcja „Pamiętnika" do następnych zeszytów. Wezmą w niej udział wybitni uczeni i filozofowie. Uzbrojmy się więc w cierpliwość i czekajmy na wyniki.

Feliks Pohorecki.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Lwowskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie naukowe z wykładami prof. dr. A Trawińskiego n. t. „Zatrucia mięsne", dr. A. Falkiewicza: „Przypadek napadowego częstokurczu pochodzenia przedsionkowego"; dr. W. Elmera, dr. L. Ptaszka, dr. M. Schepsa: „Badania kliniczno - doświadczalne nad działaniem vasopressyny i oksytocyny na peristaltykę jelit i leczenie vasopressyną porażeń jelitowych". (nl)

LITERATURA

Z lwowskiego życia literackiego. Związek Literatów Polskich we Lwowie zorganizował VI wieczór dyskusyjny. Omawiano ostatnią powieść Jarosława Iwaszkiewicza p. t. „Zmowa mężczyzn". Dyskusję zagaił prof. dr. Z. Czerny. (ll)

Knut Hamsun spędził zimę u swego starego przyjaciela poczmistrza w Aurdal i pracował nad nowym romansem, który wyjdzie z druku jesienią. Będzie to prawdopodobnie dalszy ciąg „Włóczęgów". (fb)

MUZYKA

Muzyka kameralna w Bydgoszczy. Piszą nam z Bydgoszczy: Staraniem miejskiego Konserwatorjum Muzycznego, którem tak wytrawnie kieruje dyr. Zdzisław Jahnke z Poznania, odbył się wieczór kameralny. Wykonawcami były siły profesorskie naszego Konserwatorjum, mianowicie prof. Lisicki (fort.) H. Wojciechowska (skrzypce) i Z. Wojciechowska (wiol.) Zespoł ten wykonał wzorowo trio d-moll Mendelssohna, trio d-moll Rachmaninowa i sonatę wiolonczelową a-moll Griega. Sukces był zupełny i zachęci niezawodnie nasze Konserwatorjum do dalszych podobnych produkcyj, które mają w przyszłym sezonie odbywać się co miesiąc i niezawodnie poziomem swoim przyczynią się do podniesienia życia muzycznego w naszem mieście, a przysporzą dochodu Bratniej Pomocy uczniów naszego Konserwatorjum, bo na rzecz tej instytucji koleżeńskiej są urządzane. (mb)

TEATR

Misterjum na Wawelu. Z Krakowa piszą nam: Na dziedzińcu arkadowym wawelskim wystawiono, staraniem Białego Krzyża, misterjum o męce Chrystusa Pana, oparte na tekstach średniowiecznych i na Ewangelji św. Widowisko było na ogół interesujące, reżyserowali i wykonali je artyści teatru miejskiego pp. Wacław Nowakowski (Chrystus), Jednowski (Piłat), Szymborski (św. Piotr) i inni. Muzykę skomponował O. Rizzi, Franciszkanin. (kt)

RUCH REGJONALISTYCZNY

„Wesele podlwowskie". Ze Lwowa piszą nam: W Dawidowie pod Lwowem odbyła się w dniu 3 maja sympatyczna uroczystość regjonalna. Włościanie gmin podmiejskich odtworzyli mianowicie uscenizowane obrzędy weselne tej okolicy, ciekawe szczególnie dla tego, że łączą one w sobie pierwiastki zarówno polskiego, jak ruskiego folkloru. Osobny pociąg spacerowy zawiózł Lwowian do Dawidowa, gdzie zebrali się licznie włościanie w starodawnych strojach, z których najpiękniejsze zostały nagrodzone. Wójtowie przybyli niejednokrotnie z odznakami swej władzy z czasów przed rozbiorem Polski (laski i łańcuchy). Uroczystość udała się wybornie i przyczyni się może do zwolnienia tempa, w jakiem zanikają pod Lwowem, z powodu bliskości miasta, zwyczaje i stroje ludowe. (kl)

VARIA

Jak broniono linji Dunajca? Zagadnieniem tem zajmuje się p. H. Langerówna w pracy pt. „System obronny doliny Dunajca w XIV. w.", wydanej jako nr. drugi prac Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego (Kraków 1929, str. 50 i mapka). Autorka trafnie podkreśla wojskową genezę grodów w Polsce doby piastowskiej, stawia przytem postulat, aby rozłącznie mówić o organizacji grodowej i organizacji kasztelańskiej, jako że nie każdy gród był grodem kasztelańskim. Właściwy temat rozpatruje autorka w trzech rozdziałach, najpierw więc omawia geograficzne warunki powstania dróg nad Dunajcem i Popradem, potem przedstawia stan pogranicza polsko - węg. w XIV w., nakoniec przechodzi poszczególne grody nad Dunajcem. W ustępie o pograniczu omawia istnienie dwu „bron", nad Popradem i Białą, wyjaśniając że „Brona ... leżała ... poza obrębem siedzib ludzkich, obejmowała tereny puste, które miały charakter rozległego pasa ochronnego, zostawianego nawet w tym celu, aby oddzielać od bezpośredniego zetknięcia się z państwami obcemi". Coś podobnego zatem jak „przesieka", tj. nacięte drzewa, na zachodnich granicach państwa piastowskiego. W ustępie o grodach stwierdza autorka sześć grodów naddunajeckich „założonych i utrzymywanych przez panujących ... oraz dziewięć zameczków prywatnych". — W tejże serji jako zeszyt trzeci ukazała się praca p. St. Bodniaka pt. „Kongres szczeciński na tle bałtyckiej polityki polskiej". (w)

ZAPISKI REGJONALNE

ŚLĄSK UCZCI JÓZEFA LOMPĘ

Górny Śląsk zabrał się do upamiętnienia pracy jednego ze swych zasłużonych budzicieli. Był nim zmarły w pierwszej połowie ubiegłego stulecia Józef Lompa, popularny pisarz i poeta ludowy.

Urodził się Józef Lompa w dniu 29 czerwca 1797 roku w Oleśnie; tutaj uczęszczał do polskiej szkoły początkowej, by następnie przenieść się do odległego o 5 mil Wielunia, do gimnazjum OO. Pijarów. Chcąc poświęcić się szerzeniu oświaty i ducha narodowego wśród śląskiego ludu, Józef Lompa obrał sobie najbardziej takiej pracy sprzyjający zawód — nauczycielski, postanowił zostać nauczycielem ludowym. Wstąpił do seminarjum nauczycielskiego we Wrocławiu i po dwu latach nauki zdał egzamin dyplomowy. Jako pomocnik nauczycielski, później samodzielny nauczyciel i organista zajmował posady w Cieszynie, pow. sycowskiego, w Łomnicy, pow. oleskiego, w Lublińcu, a wreszcie na czas dłuższy osiadł w Lubszy. Tutaj rozwinął szeroko działalność oświatową w duchu polskim, narodowym. Przedewszystkiem, jako nauczyciel, zajął się opracowaniem podręczników szkolnych. — Wydał „Krótki rys historji naturalnej", „Rachownik piśmienny dla szkół elementarnych", „Książkę do czytania", „Wzory kaligraficzne polskie", „Wzory rysunkowe" i wiele innych. Osobną zasługę stanowi praca około spopularyzowania wiedzy o G. Śląsku. W tym zakresie opracował „Krótki rys geografji Śląska" oraz „Pielgrzyma w Ludopolu, czyli 16 nauk, zawierających dzieje Śląska".

Jakie znaczenie miał podręcznik szkolny pisany w języku polskim i jak silną była takich książeczek potrzeba, wiedzą wszyscy ci, którzy z pracą oświatową w czasie zaborów mieli do czynienia.

Działalność oświatowa Józefa Lompy nie ograniczyła się jednak do opracowywania książek szkolnych. Niemałe zasługi położył na polu piśmiennictwa. Dotychczas polskie piśmiennictwo na Śląsku ograniczało się do książek o treści religijnej. Lompa rozpoczął piśmiennictwo ludowe. Zbierał bajki, legendy, powiastki przechowywane między ludem. Z ust ludu przenosił je na karty swych książeczek, dawał ludności lekturę popularną i chętnie czytaną. Szły te tanie książeczki z rąk do rąk, rozczytywane w strzępy. Kupowano je po jarmarkach i odpustach. Dzięki nim umacniało się uporczywie przez niemczyznę podrywane poczucie polskości, dzięki nim nie szedł w zapomnienie język ojczysty.

Do dziś jeszcze spotyka się książeczki Lompy w chatach śląskich. Jeszcze na odpustowym straganie ujrzeć można „Historję szlachetnej Meluzyny" w nowem wydaniu. Próbował też Lompa pracy publicystycznej. W latach 1848 - 1849 założył i wydawał „Telegraf Górnośląski" i „Przewodnik Wiejski". Czasopisma te, jak wszystkie wysiłki Lompy, miały na celu szerzenie oświaty i uświadomienie narodowe ludu górnośląskiego.

Działalność oświatowa polskiego patrjoty nie podobała się, rzecz prosta, władzom pruskim. Utrudniano mu ją na każdym kroku, a wreszcie po trzydziestokilkoletniej pracy nauczycielskiej zwolniono go ze służby. Pozbawiony podstaw materjalnych, sterany długoletnią pracą nie stracił jednak energji dzielny pracownik a i współobywatele zginąć mu nie dali. Nie zaprzestał oświatowej i piśmienniczej działalności. W roku 1851 przeniósł się do Woźnik i tu pracował dalej dla sprawy polskiej. Tutaj też, życiem i pracą strudzony, zakończył dzielny żywot w dniu 29 marca 1863 roku.

Lud śląski postać Józefa Lompy we wdzięcznej dotąd ma pamięci. Przed dwoma laty zawiązał się w Lubszy śl. pow. lublinieckiego, komitet uczczenia pamięci poety śląskiego i szerzyciela oświaty polskiej, Józefa Lompy. Komitet zamierza wznieść pomnik nad jego grobem na cmentarzu w Woźnikach oraz pomnik na rynku. Lud śląski zapewne chętnem sercem poprze te zamierzenia i nie poskąpi składek na uczczenie ojca literatury ludowej na Górnym Śląsku, a i rodacy z innych dzielnic również przyczynić się powinni. T. Kr.

„Racz bronić swej Polski“

(Z dziejów imienia św. Stanisława).

Podobnie, jak Zofja wśród kobiet, tak Stanisław wśród mężczyzn należy do imion najbardziej zaswojonych. Można to sprawdzić na jednym przykładzie, o ile idzie o chwilę dzisiejszą. Bierzemy mianowicie do rąk (wraz z prof. Bystroniem) spis oficerów W. P. a więc materjał imion kilkudziesięciu tysięcy oficerów, pochodzących ze wszystkich dzielnic, przeważnie z rodzin inteligentnych. Okazuje się, że najczęstszem bezwzględnie wśród nich imieniem jest Stanisław, po niem dopiero idzie Jan, tuż obok Józef, a później Władysławy, Kazimierze i Tadeusze. Ta niezwykła, najwyższa, rzec można, popularność imienia sięga czasów dawnych, nie tak dawnych wprawdzie jak pamiętna tragedja na Skałce z XI wieku, ale niemniej odległych, bo sięgających epoki Łokietka. Wiadomo, że imię św. Stanisława i kult jego relikwij dokazały cudu nieomal, bo zjednoczyły podzielone dzielnice Polski. Po kanonizacji świętego, która odbyła się w Asyżu w r. 1253, całe ówczesne społeczeństwo zespoliło się w czci nowego patrona. Zarówno duchowni, jak rycerze, mieszczanie nawet niemieccy, oraz ludność wiejska, której prostota wiary odbija się w sposób rzewny w aktach procesu i żywocie św. Stanisława.

Nietylko w Polsce! Kult św. Stanisława nabrał również wielkiego rozgłosu zagranicą. „Stał się wykładnikiem zasady nietykalności osoby duchownej imienia kościelnego, nad któremi czuwa Bóg, powołujący w razie potrzeby zmarłych Piotrowinów z grobu“. Nieoczekiwaną sensacją naukową stało się odkrycie, dokonane przez jednego z uczonych szwedzkich w zapadłej wiosce w Skanji. Odnalazł on mianowicie w tamtejszym kościele chrzcielnicę, ozdobioną scenami z życia i męczeństwa św. Stanisława. Dokoła tego ciekawego zabytku sztuki średniowiecznej rozgorzała dyskusja naukowa. Jedni z autorem rozprawy J. Roosvalem i naszym uczonym prof. Semkowiczem z Krakowa uważali, że chrzcielnica pochodzi z drugiej połowy XII wieku, a więc powstać musiała na długo przed oficjalnem usankcjonowaniem kultu św. Stanisława, który rozpoczął się dopiero o cały wiek później. — Dziwny fakt tłumaczono w ten sposób: Kult św. Stanisława rozpoczął się wkrótce po jego śmierci, a zadomowiony w rodzinie Piastów przeszedł dzięki związkom dynastycznym do Skandynawji.

Dokładniejsze badania dr. M. Gębarowicza stawiają sprawę inaczej i twierdzi on, że chrzcielnica w Tryde powstała w ciągu wieku XIII, a więc już w czasie tworzenia procesu kanonizacyjnego. — Jest ona pierwszym, bodajże najstarszym pomnikiem kultu św. Stanisława i dowodem, jak dalece cześć ta, pomimo swego wybitnie narodowego charakteru przekroczyła granice Polski i rozpostarła się szeroko po całym świecie ówczesnym.

Miarą popularności osoby, żywota i cudów biskupa - męczennika jest najdawniejsza literatura nasza. W tych strzępkach ulotnych, jakie pozostały po pierwszych początkach piśmiennictwa, w urywkach pieśni powiedzonek i wierszy — na bardzo wybitnem miejscu stoi św. Stanisław. Już wcześnie objaśniają, że imię jego oznacza stanicę sławy (stans in laude), najstarsza pieśń polska, „Bogurodzica“ zawiera zwrotki błagalne do obu patronów najmilszych ludowi Wojciecha i Stanisława. W wieku XV, a pewnie i wcześniej śpiewają w kościołach: „O święty Wojciesze, u Bogaś w uciesze“, oraz:

Święty Stanisławie
Tyś u Boga w sławie
Biskupie krakowski
Racz bronić swej Polski.

A dalej „cisjojany“. Co to było, może nie wszystkim wiadomo. Były to rymowane w 12 wierszach kalendarze, w którym wymieniano w skróceniu imiona świętych, czczonych przez Kościół w danym miesiącu. Nazwę swą wzięły te kalendarze od pierwszego słowa: „Cisio, Janus“. Tak naprzykład grudniowy cisjonan brzmiał: „December, Barba, Nico, Concep et alma Lucia“, co znaczyło, po zliczeniu głosek na palcach, że 4-go grudnia jest Barbary, 6 św. Mikołaja, 8-go zaś Niepokalane Poczęcie. Z czasem zaczęto tworzyć polskie cisjojany. W odszukanych niedawno fragmentach znajdujemy bardzo ciekawy przykład, jak wyglądał polski cisjojan majowy. Brzmiał on: JAN / PAN / STASZKA / SCIĄŁ BOLESŁAW. Sens wiersza odgadnąć nietrudno, dzieci duże i małe, uczące się w szkole średniowiecznej, miały sobie na zawsze wbić w pamięć, że 6-ty maja jest dniem św. Jana, 8-my zaś Stanisława. Uderza nas spieszczenie imienia męczennika. Nie należy dopatrywać się tu jakiejś familjarności. Raczej przeciwnie. Ludzie z czasów Łokietkowych, nazywając św. Stanisława „Staszkiem“, chcieli dać wyraz czci szczególnej i popularności majowego patrona.

Popularność imienia przechodziła później fazy rozmaite, o czem dużoby rozprawiać. Więc pokrótce: Na Litwie przyjęło się to koroniarskie imię już wcześnie przy chrztach masowych, gdzie jedną gromadę ludzi nazwano Piotrami, drugą Janami, trzecią Stanisławami. W epoce renesansu było Stanisławów wielu w Rzeczypospolitej, aż żartował król Zygmunt Stary na sejmie: „Stanisław z izby, Stanisław do izby“.

O późniejszych rozgałęzieniach i zasięgu imienia dać mogą pewne wyobrażenie spisy elektorów. Tak więc u szlachty, która zebrała się na elekcję Sobieskiego, dominuje wśród imion na pierwszem miejscu Jan, na drugiem Stanisław, trzeciem i czwartem Kazimierz z Władysławem, którzy tak walczą o prym, jak kiedyindziej Wojciech, zaswojony w Wielkopolsce z „Galicjakiem“ Stanisławem.

Wiek XVII rozdwaja zwolenników biskupa - męczennika. Przybył bowiem nowy święty, Stanisław Kostka. Dzielą się mniejwięcej tak: zachodnia Małopolska pozostaje wierna Szczepanowskiemu, we wschodniej rządy obejmuje młodzieniaszek Kostka.

Ciekawy szczegół do dziejów imienia św. Stanisława przybywa w epoce Ustawy Majowej. Sejm uchwalił uroczyste święcenie wiekopomnego aktu; ze szczególną okazałością obchodzono pierwszą rocznicę (1792). Wobec bliskości rocznicy konstytucji z dniem imienin królewskich postanowiono zwrócić się do papieża, aby zechciał połączyć obie uroczystości w jedno, czyli przesunąć święto Stanisława z 8-go na 3-ci Maja. Papież Pius VI. zgodził się chętnie. Wkrótce jednak chmury wielkie zaległy na niebie Rzeczypospolitej, Targowica wzięła rządy. Katarzyna jęła przekreślać całe dzieło reformy. Nie ostała się i ta ostatnia. J. U. Niemcewicz opowiada, że caryca „pogroziwszy swym gniewem papieżowi, przymusiła go, że cofnął swą bullę i znów św. Stanisława na 8 dzień maja przywrócił“. Czy tak było w istocie — ocenią kompetentniejsi ode mnie i Niemcewicza.

Żeńska odmiana imienia jest tworem czasów nowszych. Zaswoiła się jednak szybko wśród ludu. Pamiętam z przed lat kilku wycieczkę górską w Pieninach i burzę nawalną „naremnicę“, która przymusiła nas szukać schronienia w jakiejś chałupinie. Były tam same dzieci. Czworo drobiazgu. Dziewczyna najstarsza. Jak się zowiesz? — „Staska“. A ty: „Stasek“, druga para tak samo: „Staszek i Staszka. Dobrej jednak wróżby były te imiona, bo wkrótce dziewczyna obiegła chałupę z dzwonkiem w ręku i — burza ustała.

Stanisław Wasylewski.

POPIERAJCIE OŚWIATĘ POLSKĄ wspomagając TCL w jego obecnym roku jubileuszowym!

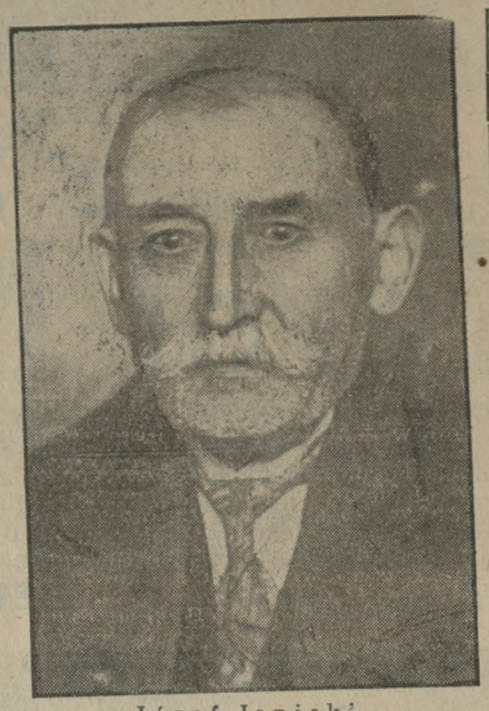

Józef Janicki, członek Towarzystwa Uczestników Powstania Wielkop. zamianowany został honorowym członkiem T. U. P. Zamek III. Janicki liczy 78 lat i od 60 lat bierze żywy udział w różnych towarzystwach narodowo - katolickich. Uczczenie zasłużonego członka miało charakter bardzo uroczysty.

Wynik ciągnienia dolarówki

Podawaliśmy już główne wygrane ostatniego losowania 5-proc. premjowej pożyczki dolarowej. Dzisiaj podajemy kompletny spis wylosowanych numerów:

Premja 8.000 dolarów na nr. 410.599.

Premja 3.000 dol. na nr. 703.889.

5 premij po 1.000 dol. na n-ry 676.160 276.840 286.403 822.678 287949.

10 premij po 500 dol. na n-ry: 830.088 989.440 342.910 569.317 153.359 550.197 639.142 412.799 885.871 500.031.

40 premij po 100 dol. na n-ry: 728.863 552.558 620.032 872.218 440.575 696.311 811.005 185.264 346.107 915.370 945.927 294.290 751.170 927.572 315.324 590.907 456.249 338.461 151.091 338.171 831.428 68.462 310.248 714.974 107.890 100.722 176.861 915.561 601.038 932.889 642.801 524.424 66.619 272.863 373.165 683.100 566.039 614.629 616.220. 768.937.

Światowa wystawa kotów

W sali Wagram w Paryżu otwarta została ostatnio niezwykle interesująca wystawa kotów, na której znajduje się półtorej setki najrzadszych okazów z całego świata. Największą atrakcją wystawy jest para wspaniałych kotów ze sławnego buddyjskiego klasztoru w Birmie, gdzie stanowią one przedmiot kultu religijnego. Kotów tego gatunku jest na całym świecie zaledwie około stu i wszystkie one znajdują się w klasztorze birmańskim. Według podania hinduskiego dusze świętobliwych mnichów birmańskich wcielają się po śmierci w kotów tego właśnie gatunku. Sensację wśród zwiedzających wystąpią budzą też koty brazylijskie o wspaniałej, centkowanej jak u tygrysa skórze, wspaniałe okazy z wyspy Man, dwa koty z Sumatry pozbawione zupełnie szerści i posiadające skórę gładką jak dogi. Oczywiście nie brak na wystawie najpiękniejszych okazów kotów perskich, angorskich, sjamskich i afgańskich. (R. C.)

Kosztowna zachcianka Rockefellera

Z pomiędzy wszystkich krezusów amerykańskich stary Rockefeller ma bodaj najszerszy gest — stać go zresztą na to. Ostatnio zaczęły go denerwować odgłosy przejeżdżających opodal jego letniej rezydencji pociągów. Na to, by zmienić rezydencję nie pozwalała mu duma, postanowił więc zmienić trasę linji kolejowej i przenieść ją na przyzwoitą odległość, by mieć w swej rezydencji spokój zupełny. Koszty nie obchodziły go zupełnie. Wykupił więc od właścicieli kilkokilometrowy obszar, zniósł dotychczasową linję i wybudował nową długości 5-ciu mil. Kosztowało go to „tylko“ 15 miljonów dolarów. (R. C.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Kółko Młodzieży Poznań-Wilda.** Zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 8 bm. o godz. 20 w salce p. Zielińskiego, ul. Rolna.

— **Klub Damskich Fryzjerów.** Zebranie odbędzie się w dniu 8 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym, pokój 107.

— **Sekcja Towarzyska Koła Absolwentek VI. Szkoły Wydziałowej** ma zebranie jutro, 9 bm. o godz. 19 w szkole przy ul. Różanej

— **Grono Zwolenników Rozrywek Godziwych im. M. Reja.** Dnia 9 bm. odbędzie się zebranie plenarne o godz. 20 w lokalu kol. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18.

— **Tow. b. Żołnierzy 10 pułku strzelców Wlkp.** W piątek, 9 bm. odbędzie się na sali p. Jarockiego nadzwyczajne walne zebranie. Na porządku obrad sprawa oznak lwowskich i pułkowych.

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. ks. Ig. Skorupki — Wilda.** Zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 10 bm. w lokalu zebrań ul. Kilińskiego.

— **Zw. Pomocników Tapicerów.** Wycieczka dnia 11 bm. o godz. 5 rano do ogrodu p. Maja w Starołęce.

— **Stow. Rodzinne, Wilda** urządza dnia 11 bm. w auli szkoły wydziałowej, ulica Różana, przedstawienie teatralne sztuki p. t. „Chata za wsią“, dla dzieci o godz. 14 dla dorosłych o godz. 18.

— **Filja Elektromonterów Zw. Pracowników Elektr. Z. Z. P.** urządza w niedzielę 11 bm. zabawę wiosenną. Rozpocznie się ona o godz. 15 w ogrodzie „Columbia“ przy Drodze Dębińskiej. Zabawa połączona jest z niespodziankami dla dorosłych i dzieci. Czysty dochód przeznacza się na zakupienie sztandaru.

— **Zw. Dozorców Domowych.** Wielkie zebranie odbędzie się w niedzielę, 11 bm. o godz. 14 w sali „Boulevard“, pl. Nowomiejski 5. Na porządku obrad sprawa poprawy bytu.

— **Bractwo św. Stanisława parafji archikatedralnej.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 11 bm. o godz. 15 w Domu Katolickim. Msza św. o godz. 9 w Katedrze, w kaplicy Matki Boskiej.

— **Związek Cechowych Czeladzi Ciesielskich.** Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, dnia 11 bm. o godz. 11 w lokalu p. Koniecznego, ul. Masztalarska 2.

— **Koło Śpiewu im. Paderewskiego w Żabikowie** zwołuje na niedzielę, 11 bm. zebranie plenarne w lokalu p. Szukały o godz. 16.

POSADY NAUCZYCIELSKIE.

W miejskiem gimnazjum męskiem w Żninie, potrzebni od 1 września r. b., nauczyciele: 1) **łaciny i greki,** 2) **historji,** 3) **ćwiczeń cielesnych** (historja i ćwiczenia cielesne z dodaniem godzin innego przedmiotu naukowego). Wymagane pełne kwalifikacje zawodowe względnie zezwolenie na nauczanie w szkołach średnich. Pensja jak w zakładach państwowych, nadto 25% dodatek komunalny i świadczenia ubezpieczeniowe. Podania z odpisem dokumentów i życiorysem należy nadsyłać zaraz pod adresem: **Dyrekcja Miejskiego Gimnazjum w Żninie** (Woj. Poznańskie). dw 5007

TE NOŻYKI

naprawdę są warte swą cenę!— Są to bowiem nożyki z marką

Gillette

nw 10 880

Trzy razy podaliśmy do publicznej wiadomości, że akcje markowe Spółki Akcyjnej Drukarnia Toruńska należy zamienić na złotowe

w Toruniu lub
w Poznaniu, św. Marcin 70, w Spółce Akcyjnej Drukarnia Polska

Ustalamy **ostateczny termin** zamiany na 31 maja 1930 roku.

Sp. Akc. Drukarnia Toruńska
Toruń, ul. św. Katarzyny 4.

SOLEC

wyleczy, najlepiej najskuteczniej

choroby reumatyczne, artretyczne, przymiot i jego następstwa, choroby skórne, zołzy, krzywicę, choroby nerwowe, zapalenie stawów i kości, zatrucie metalami

NAJSILNIEJSZE w EUROPIE wody siarczano-słone i pierwszorzędne kąpiele mułowe.

Sezony od 1-go maja do 30-go września.

Poczta i telegraf: SOLEC-ZDRÓJ. nw 10536

— Informacje i prospekty w każdej chwili na żądanie odwrotnie. —

Dnia 7 maja 1930 r., po krótkich cierpieniach zmarł w Poznaniu, ś. p.

Karol Nowicki

Dypl. Inżynier, Dyrektor Stowarzyszenia Dozoru Kotłów w Poznaniu.

Zmarły był Organizatorem i pierwszym Dyrektorem Stowarzyszenia w Odrodzonej Polsce. Wielkiemi zaletami umysłu i serca, głęboką wiedzą techniczną i umiejętnem kierownictwem zdobył sobie powszechny szacunek i uznanie.

W Zmarłym straciliśmy dzielnego i niezmordowanego pracownika oraz zacnego człowieka i obywatela.

Msza żałobna odbędzie się w sobotę, dnia 10 maja o godz. 10 rano w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu, ul. Marszałka Focha, poczem nastąpi eksportacja zwłok na cmentarz parafjalny w Górczynie.

zw 23427

Stowarzyszenie Dozoru Kotłów w Poznaniu
Zarząd Stowarzyszenia.

Dnia 7 maja 1930 zmarł, nieodżałowanej pamięci, ś. p.

Karol Nowicki

Dypl. Inżynier
Dyrektor Stowarzyszenia Dozoru Kotłów w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy światłego i zacnego zwierzchnika, który przez długie lata świecił nam przykładem niezmordowanej pracy i w stosunku do swych pracowników kierował się zawsze wyrozumiałością i zrozumieniem ich potrzeb. Pamięć o Nim w sercach naszych nie wygaśnie.

Cześć Jego zacnym cieniom.

zw 23426

Pracownicy Stowarzyszenia.

W środę, dnia 7 maja 1930 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa matka, siostra, szwagierka i bratowa, ś. p.

z Janiszewskich

Marja Małolepszowa

przeżywszy lat 46. Pogrzeb odbędzie się w Kościanie z Zakładu św. Zofji w niedzielę, dnia 11 maja r. b., o godzinie czwartej, nabożeństwo żałobne nazajutrz o godz. 9-ej w kościele parafjalnym w Kamieńcu. O czem donoszą

zw 23435

w głębokim smutku pogrążeni

córki i rodzina.

Cykowo, Kołatka, Poznań, Gniezno, Nowa-Wieś-Wielka, Kościan, Pleszew.

†

Dnia 6 maja 1930 r., o godz. 4,05 po południu, zmarł w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, ś. p.

Karol Lenski

maszynista kolejowy I. klasy

przeżywszy lat 48. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 9 maja, o godz. 16,45, z kostnicy cmentarza Jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążona

żona z rodziną.

Poznań, ul. Śniadeckich 20. zw 23 423

Zarządowi, Członkom oraz Kółku Śpiewaczemu Związku Drukarzy, p. Dyrektorowi Kuszowi, Współpracownikom Drukarni św. Wojciecha, Krewnym i Znajomym za oddanie ostatniej przysługi oraz licznie nadesłanych wieńców, drogiemu mężowi i ojcu, ś. p.

Marjanowi Petrolowi

składa na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

zw 23 432

żona z synami.

Dnia 8 maja, o godzinie 1, zmarł po długiej i ciężkiej chorobie, mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, ś. p.

Franciszek Mrozek

w 54 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, o godzinie 5,30, z domu żałoby, o czem donosi

nw 11 104

Gostyń, 8 maja 1930 r.

w ciężkim smutku pogrążona

żona z dziećmi.

J. E. Najprzewielebniejszemu Ks. Biskupowi, Wysokiemu Senatowi Duchownemu, Czcigodnemu Duchowieństwu, J. M. Panu Rektorowi i Panom Profesorom Uniwersytetu Poznańskiego, Dostojnemu Ks. Rektorowi Seminarjum Duchownego, Sodalicji Pań, Izbie Lekarskiej i zrzeszeniom lekarskim, przedstawicielom Młodzieży Akademickiej i przedstawicielom licznych Stowarzyszeń, Wielebnej Kongregacji S. S. Miłosierdzia przy Zakładzie św. Józefa oraz Wszystkim, którzy nas w ciężkich chwilach po zgonie, ś. p.

Teresy Gantkowskiej

tak serdecznem darzyli współczuciem, wyrażamy na tej drodze gorące i głębokie

podziękowanie.

Paweł Gantkowski z rodziną.

Poznań, dnia 7. 5. 1930. dw 4965a

We wtorek, dnia 6 maja 1930 roku, o godz. 6,30 wieczorem, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł na udar serca, namaszczony św. Olejami, ś. p.

ks. Aleksander Łabujewski

Proboszcz parafji donaborowskiej

w 28 roku kapłaństwa, przeżywszy lat 51.

Zmarły otaczał nasz dom prawdziwie ojcowską opieką i szczerą przyjaźnią, stąd też dla nas żal i ból niepomierny.

Po znojnej pracy w winnicy pańskiej śpij w zasłużonym spokoju wiecznym, a pamięć po Tobie nie zaginie w sercach naszych.

Wojtkowiakowie.

Majętność Donaborów, 6 maja 1930 roku. dw 5011

Wprowadzenie zwłok nam drogiego Zmarłego, odbędzie się w piątek, 9 maja, o godz. 6 wiecz., nazajutrz msza św. żałobna i pogrzeb o godz. 10

We wtorek, 6 maja zmarł po długiej chorobie, na udar serca, opatrzony św. Olejami, ś. p.

ks. Aleksander Łabujewski

administrator parafji Donaborów

w 51 roku życia. Wprowadzenie zwłok do kościoła w piątek, o godz. 18. Nazajutrz nabożeństwo żałobne i pogrzeb o godz. 10.

Czcigodnych konfratrów prosi o memento

dw 5010 **ks. dziekan Zarzycki.**

We wtorek wieczorem, 6 maja 1930, zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, namaszczony Olejami św., mój najdroższy i ukochany cjciec, ś. p.

Leon Idźkowski

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 10 b. m. po poł., o godzinie 4, z domu żałoby ul. Spokojna 15a, na cmentarz św. Marciński przy ul. Towarowej do grobowca rodzinnego, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

syn Zygmunt i rodzina.

Poznań, 8. 5. 1930 r. dw 5013

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Bracia Nowak", pl. Nowomiejski 10. Tel. 1046.

Dnia 6 maja, po długiej i ciężkiej chorobie, zabrał nam Bóg, naszą najmłodszą dziecinę

Basieńkę

w trzeciej wiośnie życia, o czem zawiadamiają Krewnych i Znajomych

Tadeuszostwo Preissowie.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 9 maja, o godz. 5,30 po poł., z domu żałoby przy ul. Fr. Ratajczaka 29. zw 23 419

Podziękowanie

JW. Ks. Prob. Putzowi oraz asyst. Duchowieństwu, firmie Bracia Nowak, Plac Nowomiejski, za sumienne wykonanie zleceń pogrzebowych i piękną dekorację w kościele, za współczucie nam wyrażone i za przesłane wieńce oraz wszystkim, którzy przybyciem na pogrzeb oddali ostatnią przysługę naszemu najdroższemu Ojcu, składamy na tej drodze nasze najserdeczniejsze podziękowanie.

Jan i Walerja Patykowie
Pelagja Ciemna.

Pw 11436-54,312

W sobotę, dnia 10 maja, o godzinie 8,30, w kościele św. Marcina, odprawione będzie

nabożeństwo żałobne

za duszę, ś. p.

Felicjany Szczerbińskiej

Prezeski Zarządu Kursów Gospodarczo - Zawodowych w Poznaniu, św. Marcin 69

na które zaprasza Rodzinę i Wszystkich życzliwych pamięci Zmarłej.

Dyrekcja Kursów, Personel Nauczycielski, Uczennice.

nw 11 099

W MAJU ICH ślub,

trzeba więc zdecydować się na kupno podarku ślubnego!

DLA nowożeńców trzeba być HOJNYM!

Radjo jest praktycznym i wspaniałym prezentem ślubnym! 200 lub 300 złotych wystarczy!

Instaluje radjo WZOROWO, solidnym dogodnych warunków zapłaty udziela:

POZNAŃSKIE TOW. TELEFONÓW

Centrala: Jasna 9. Skład: Ratajczaka 39

Pw 11418-19,62

LOSY I klasy Państwowej Loterji Klasowej

bez kosztów zaliczki

poleca

FR. RĘKOSIEWICZ

Polska kolektura **w Rawiczu**

Ceny: 1/1 los zł. 40,—, 1/2 losu zł. 20,—, 1/4 losu zł. 10,—

Najwyższa wygrana w szczęśliwym wypadku

750.000 zł.

U mnie zamiany nikt nie zmudzi!

dw 4961

Alfa, Szkolna 10

narożnik Jaskółczej

Najtańsze źródło artykułów podarunkowych

Biżuterja, Papeterja, Albumy, Ramki, Kałamarze, Szkatułki, Figury, Obrazki

Centrala pocztówek artystycznych.

Proszę zważać na firmę. zw 9847

Dzierżawy

folwarku 300—600 mórg dobrej ziemi z dobrą komunikacją **poszukuje** zamiłowany rolnik z odpowiednią gotówką. Łask. zgłosz. do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 399

P. Marja

kilkakrotnie dypl. fryzjerka ostatnio na wszechpolskim konkursie o mistrzostwo Polski pracuje obecnie we **własnym** zakładzie przy

ul. Pocztowej 31

naprzeciw poczty.

Tel. 5375 Tel. 5375

M. SCHELLER

Pierwszorzędny zakład fryzjerski dla Pań i Panów pierwszy w Poznaniu pod względem urządzenia i wymogów, hygjeny.

Pw 11819-54,285

Plac budowlany

w okolicy Rynku Wildeckiego **sprzedam.** Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod **zw 23390**

30000 zł

pożyczki na nieruchomość **poszukuję.** Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod **zw 23389**

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM"

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Bezpłatny nasz katalog informuje o wszystkich pasorzytach ogrodów owocowych i warzywnych oraz wskazuje najskuteczniejsze środki do ich tępienia.

Pw 10215-13.95

Na majątek 2500 mg. bez długu szukam

pożyczki 60 000 zł

pod zastaw listu gruntowego, na 9 — 12 miesięcy. Oferty upraszam do eksped. Kurjera Poznańskiego pod **zw 23 425**

Lodownie

Węże do ogrodu
Magle domowe
Kuchnie westfalskie
Siatki na płoty
Wagi kuchenne
Noże i widelce
Łóżka żelazne

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

POZNAŃ, Szkolna 3.

Tel. 35-18 Tel. 35-43

Pw 11438-19,90

Wolontarjusza

do książkowości **poszukuje poważna instytucja w Poznaniu.** Reflektanci z odpowiedniemi kwalifikacjami zechcą złożyć szczegółowe oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 23415**

OKAZJA!!!

Sprzedam szybko decydującemu się mój

skład delikatesowo - kolonjalny, win i wódek,

kilkanaście lat dobrze zaprowadzony w wielkiem mieście powiatowem (gdzie szkoły wyższe i wojsko) przy pryncypalnej ulicy z powodu choroby. Wpłata potrzebna 10000 zł. Zgłoszenia piśmienne do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 23398**

2-3 pokoi

w Poznaniu, w spokojnej dzielnicy, z kuchnią, łazienką, balkonem, na I. lub II. piętrze — **poszukuje redaktor.** Łaskawe zgłoszenia z opisem i warunkami objęcia uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 385/6

Żegiestów-Zdrój

Przepięknie położone zdrojowisko w Beskidach nad Popradem. — **Najsilniejsze szczawy żelaziste.** — **Kąpiele mineralne i borowinowe.** — Komfortowo i najlepiej urządzony w Polsce Dom Zdrojowy. — **Ceny niskie.** — Zakład otwarty stale. Informacyj udziela odwrotnie dw 4961

Zarząd Zdrojowy Żegiestów - Zdrój.

Nietylko smakosze lecz i lekarze

zapewniają, iż śledzie norweskie, zawierające wedle badań dr. Lunde jod w znacznej ilości są znakomitem, lekkostrawnem pożywieniem zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych. Jako przystawka lub jako danie smakują wybornie, gdyż jakość śledzia norweskiego jest niezrównana. Nadzwyczajnie pożywne wskutek wielkiej zawartości jodu.

Prawdziwe Śledzie Norweskie

nw 10881

Lakierowanie trwa od 2 do 6 dni. Cena już od 400 złotych.

Fabryka Karoserji „KAROSSA"

właśc.: Józef Kielman, Poznań, ulica Niegolewskich 22. Telefon 65-89.

Pw 11211-16,287

Przetarg

Magistrat m. Łodzi ogłasza pisemny publiczny przetarg na wykończenie 6 kamienic wybudowanej kolonji mieszkaniowej na Polesiu Konstantynowskiem w Łodzi o łącznej pojemności około 80 000 mtr. sześc.

O budowę ubiegać się mogą przedsiębiorstwa i firmy zarejestrowane.

Oferty pisemne na oryginalnych ślepych kosztorysach, całkowicie wypełnionych, odpowiadające zatwierdzonym przez Magistrat m. Łodzi w dniu 2 maja 1930 r. „Warunkom przetargu" — należy składać na wszystkie 6 kamienic w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi, Plac Wolności 14, pokój nr. 44, do dnia 21 maja 1930 roku włącznie, do godz. 11 m. 30 w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem: „Oferta do przetargu, mającego się odbyć w dniu 21 maja 1930 roku na wykończenie 6 kamienic kolonji mieszkaniowej na Polesiu Konstantynowskiem" i podaniem nazwy oferującej firmy i adresu, z których wewnętrzna będzie zawierała samą ofertę, zewnętrzna zaś — prócz wyżej wspomnianej koperty — powinna mieścić w sobie także dowód złożenia wadjum do depozytu Magistratu m. Łodzi w wysokości 70 000,— zł (siedemdziesięciu tysięcy) w gotówce lub innych wartościach, przewidzianych w punktach: 2, 3, 4 i 6 § 1 Okólnika Ministerstwa Skarbu L. DOP. 5284/III, z dnia 10 września 1927 roku podług skali procentowej ich kursu, ustalonej w tym okólniku oraz w kaucjach hipotecznych, tych ostatnich po zgodzeniu się na nie przez Magistrat.

Oferty, nie odpowiadające warunkom przetargu lub złożone po terminie nie będą rozpatrywane. dw 5008

Warunki przetargu i załączniki: ślepy kosztorys, plan sytuacyjny z oznaczeniem kompleksu kamienic, projekt umowy — można otrzymywać codziennie od dnia 12 maja 1930 r. w godzinach biurowych w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi, Plac Wolności 14, pokój nr. 40, za opłatą zł 30,—. Tamże do przejrzenia plany policyjno-budowlane kolonji.

Magistrat m. Łodzi.

Poważna instytucja w Poznaniu poszukuje

książkowego

Reflektanci, którzy mogą się wykazać odpowiednemi kwalifikacjami, zechcą złożyć szczegółowe oferty z dołączeniem odpisów świadectw do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 23416**

Wydzierżawienie polowania

w Gowarzewie, st. Swarzędz

Dnia 17 maja r. b., o godz. 16, będzie **wydzierżawione polowanie gminne** 920 ha, w mojem mieszkaniu, w drodze publicznego przetargu.

Warunki są wyłożone w Urzędzie Gminnym.

Gowarzewo, dnia 7 maja 1930.

Borowczyk
przewodniczący spółki łowieckiej.

zw 23 424

Rabka willa „Liliana", położona w parku zakładowym. Pensjonat **W. Drzewieckiej**, cały rok otwarty. Telefon nr. 6.

zw 23428

Bilz Sanatorium Dresden-Radebeul 2 lekarzy-Broszury bezpłatnie Choroby kobiece, nerwów, serca i przemiany materji.

Tw 1284

MEBLE

tanio kupuje się w firmie

A. BARANOWSKI

Poznań, ul. Podgórna 13.

zw 23 431

Poszukuje się celem kupna

2 silników elektrycznych

prąd stały 440 Volt po 6 KM 1400 obr.,

2 silników elektrycznych

prąd stały 440 Volt po 1-1½ KM 1400 obr.

Łaskawe zgłosz. uprasza się do Biura Ogłoszeń „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 19,88

Pw 11435-19.88

Moją posiadłość

w wolnem mieście Gdańsku, 105 ha dobrej ziemi, nowe budynki, świetnie położoną, **sprzedam** z powodu choroby. Zgłoszenia pod **dw 4970** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Szczęście

Stan. Jankowski

Kol. Loterji Państwowej

Bydgoszcz,

ul. Długa nr. 1

P. K. O. 209 580.

uśmiecha się temu, **kto kupi los Loterji Państwowej** w mej kolekturze, jednej z najszczęśliwszych w Wielkopolsce i na Pomorzu.

Stale wysokie wygrane!

¼ losu tylko 10, zł. ½ losu 20,— zł, cały los 40,— zł.

Główna wygrana 750.000 zł.

Co drugi los wygrywa. Ciągnienie I. kl. już 17 i 19 maja r. b. Zamówienia uskuteczniam odwrotnie dołączając do losu blankiet wpłaty na P. K. O.

Pw 10 791 63.217

Wystrzegać się naśladownictw

• podobnym brzmieniu.

np 10754

Przedsiębiorstwo krawieckie

dobrze prosperujące w Poznaniu, z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż, z mieszkaniem i urządzeniem. Cena 3 tysiące złotych i osobno za materjały około 2 500,— zł. Sprzedam też bez materjałów. Spieszne zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 23 414

Wspólnika (czki)

z kapitałem 4 000,— zł

poszukuje młody, energiczny, samodzielny kupiec, kawaler, z bardzo dobrą i poważną klientelą w Poznaniu, zaprowadzoną od lat 4. Względnie dam posadę samodzielną za udzielenie mi pożyczki 3 000,— złotych. Wyczerpujące oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 422

Jedna z większych hut żelaznych na Śląsku poszukuje

doświadczonego

inżyniera-metalurga

z dłuższą praktyką w zakresie wytwarzania stali węglistych oraz stopowych, tudzież ich obróbki kuźniczej i termicznej w charakterze **kierownika** stalowni martenowskiej, elektrycznej, młotowni, prasowni, wyrażalni i ulepszalni. Reflektuje się na siły pierwszorzędne, obywateli polskich z akademickiem wykształceniem, praktyką krajową lub zagraniczną. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci, którzy po ukończeniu studjów pracowali nad badaniami stali w nowoczesnych zakładach doświadczalnych respec. zajmowali się ulepszeniem stali zarówno teoretycznie jak praktycznie. — Warunki kontraktu zależne od umowy. — Termin wnoszenia podań z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem warunków do końca maja 1930 r. do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 4999

Wskazówki na lato w zakresie tępienia owadów w mieszkaniach.

Jak uchronić się od moli? — Wytrzepać, — zaproszkować Moliną — zrosić Tajfunem.

Jak pozbyć się pluskiew? — Wypendzlować Nekronem — zrosić Tajfunem.

Jak wytępić karaluchy? — Posypać Knaksu, zrosić Tajfunem.

Jak usunąć muchy? — W odnośnych ubikacjach rozpylać Tajfunem wedle przepisu na bańkach!

Nasz system nie ma sobie równego!

Fabrykaty nasze są do nabycia we wszystkich drogerjach! Pw 11 218/9-18.12/3

Fabryka środków do zwalczania szkodników **UNIVERSUM, POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.**

KOMPLETNE PRZEKŁADNIE
Z KORBAMI i KLINAMI
WILLIAMS
BIRMINGHAM-ANGLJA
WYŁĄCZNA REPREZ.
„ALBION" SP. z O.O.
WARSZAWA ZIELNA 32
DOSTAWA HURTOWA
WYŁĄCZNIE Z FABRYKI!
Tw 1387

MASZYNISTKA

pisząca biegle na maszynie ze znajomością stenografji polskiej i niemieckiej na Pomorze, **potrzebna.** Zgłoszenia z podaniem pretensyj i referencyj składać pod zw 23 263 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Księgowości

wyuczam w 6 tygodniach według wszystkich systemów do całkowitej pewności bilansowej. Po wyuczeniu staram się o posady. Zgłoszenia od 1—3 i 5—7 — przyjmuje

Skrzypczak, Poznań, Plac Działowy 5, III. ptr.
Pw 11 427-13,80

Najlepsza parcela budowlana

w Puszczykówku

już tylko reszta obszaru ok. 6 000 m², położona centralnie, otoczona z wszystkich stron willami, blisko lasu i Warty

do sprzedania

w częściach nie niżej 1 000 m². Spłata ratami możliwa.
Zgłoszenia przyjmuje

K. JANISZEWSKI, POZNAŃ, SKARBOWA 8
Telefon 35-31. Pw 11 376-58,143

300,—zł nagrody

wypłacę za wskazanie opryszka lub opryszków, którzy dzisiaj rychło rano **pozrywali parkan druciany i zniszczyli klomby kwiatowe w Sołaczu przy Al. Małopolskiej 3,** jeśli będę ich mógł na podstawie doniesienia pociągnąć do odpowiedzialności karnej.

dw 5012 **Edmund Rychter.**

Magistrat Tarnowskie Góry, poszukuje zaraz **młodszego technika podziemnego** obeznanego z wszelkiemi pracami wchodzącemi w zakres budownictwa podziemnego miejskiego. — Wnioski z odpisem świadectw, życiorysem i podaniem wymaganego wynagrodzenia należy nadesłać do dnia 20 maja 1930 r.
dw 4980 **Magistrat:** (—) Michatz, burmistrz.

Roczne Walne Zebranie

BRACTWA KURKOWEGO w POZNANIU, zał. 1253 roku odbędzie się **w poniedziałek, dnia 26 maja 1930 r., o godz. 16,** na sali brackiej w Szelągu. — Porządek obrad doręczony zostanie członkom Bractwa okólnikiem. zw 23 433

Za Zarząd:
(—) T. Jaruszewski starszy. (—) Jan Kaatz skarbnik. (—) E. Radomski sekretarz.

WALNE ZEBRANIE

podpisanej Spółdzielni odbędzie się **21 maja 1930 r., o godzinie 5,30, w lokalu** p. Duchowskiego, **św. Marcin 66/67.**

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
3. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Uchwała dotycząca podwyższenia udziałów.
5. Podział zysku.
6. Wybór trzech członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
7. Komunikaty Rady Nadzorczej.
8. Wnioski bez uchwał.
9. Odczytanie protokółu.
10. Zamknięcie.

Bilans za rok 1929 wyłożony do dnia Walnego Zebrania w lokalu Spółdzielni, ul. Małe Garbary 6. Pw 11 434-19,89

„CARMIN"
Centr. Hurt. Materjałów Malarskich, Spółdz. z o. p. Poznań
ulica Małe Garbary 6 — Telefon 18-89.
Prezes Rady Nadzorczej: (—) Ig. Wrembel
Zarząd: (—) Z. Ulatowski (—) Fr. Grien

OGŁOSZENIE

Podaje się do wiadomości, że Magistrat m. Białegostoku zaprojektował urządzenie dworca autobusowego w mieście.

Budowa, urządzenie i eksploatacja dworca zostaną oddane na prawach przedsiębiorstwa koncesyjnego.

Projekt i warunki koncesyjne są do przejrzenia w Wydziale Technicznym (p. 29 Dz. Ruchu Kołow.) Magistratu.

Propozycje oferentów, nieobjęte projektem i warunkami ustalonemi przez Magistrat, również będą rozpatrzone, lecz w tym tylko wypadku, gdy uzupełnione zostaną projektem szkicowym dworca oraz koncesji. dw 5006

Zgłaszanie propozycyj wyznacza się do dnia 15 maja 1930 roku.

Białystok, 5. 5. 1930 r.

Magistrat m. Białegostoku.

OGŁOSZENIE PRZETARGU

Dnia 10 maja 1930 r., o godz. 3 po poł., sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę, przy ul. Mostowej 17a:

większą ilość jesionu, sosny, dębiny, kantówek, budulcu, brzozy, dzwonów - szprych, 2 wozy ciężarowe, samochód 2-osobowy Ford, biurko, kanapę, 6 krzeseł.

nw 11 110 **Rachwał,** kom. sąd. z pol.

Wydział Powiatowy powiatu poznańskiego ogłasza

KONKURS

na posadę **technika budowlanego** do spraw zabudowania osiedli i parcelacji terenów, instruowania gmin w sprawach szarwarkowych, organizowania i kontroli robót na drogach gminnych.

Kandydaci o nieprzekroczonym 35 roku życia zechcą piśmienne zgłoszenia skierować do Wydziału Powiatowego powiatu poznańskiego w Poznaniu, przy Wałach Leszczyńskiego 10, w terminie do 20 maja 1930 r. Do podania należy dołączyć: a) metrykę urodzenia; b) dowód obywatelstwa polskiego; c) dowód odbycia służby wojskowej; d) świadectwo zdrowia; e) uwierzytelnione odpisy świadectw i referencyj; f) dokładny własnoręcznie napisany życiorys.

Przy równorzędnych kwalifikacjach, pierwszeństwo mają inwalidzi wojenni i wysłużeni wojskowi, mający za sobą nienaganną służbę wojskową. Kandydaci, którzy przekroczyli 35 rok życia, lub nieposiadający wymaganych kwalifikacyj, nie będą przyjęci.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Poznań, dnia 8 maja 1930 r. dw 5004

Przewodniczący:
(—) Zenkteler
p. o Starosty Powiatowego.

Wystawione przez nas w dniu 12 kwietnia rb., dla firmy S. K. F. Szwedzkie Łożyska Kulkowe w Poznaniu, 3 akcepty, a mianowicie:

1 akcept Nr. 60, na zł 1 000,— pł. 20. 7. 1930
1 akcept Nr. 61, na zł 1 000,— pł. 5. 8. 1930
1 akcept Nr. 62, na zł 549,— pł. 10. 8. 1930

zaginęły, wobec tego wyżej wymienione weksle

unieważniamy.

„PATRIA" S. z ogr. odp.
Fabryka części rowerowych
Pw 11 431-19,87 **Poznań, ul. Mylna 18.**

W mieście Brodnicy n. Drw. (Pomorze), jest do obsadzenia natychmiast stanowisko

burmistrza

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie według VIII. wzgl. VII. stopnia pragmatyki dla urzędników państwowych oraz odpowiedni dodatek reprezentacyjny.

Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw nadesłać należy do dnia 20 maja r. b., na ręce podpisanego.

Prawnicy mają pierwszeństwo. dw 4997

(—) Paweł Gończ
Przewodniczący Rady Miejskiej.

2. F. 8/29. **WYWOŁANIE.** Rolnik Józef Mikołajczak z Nowejwsi Królewskiej, wniósł o wywołanie hipoteki w kwocie 38 tal. 3 srb. 24/5 fen. zapisanej w dziale III, pod L. 1 nieruchomości Nowawieś Królewska, wykaz nr. 35, zapisanej na rzecz Walentego Mikołajczaka. Wierzyciela względnie jego spadkobierców wzywa się by najpóźniej na terminie w dniu 6 października 1930 r., godz. 11, w podpisanym Sądzie, pokój 14, odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił w przeciwnym bowiem razie nastąpi wykluczenie go z jego prawami do tej hipoteki. Września, dnia 4 kwietnia 1930 r.
nw 10 907 **Sąd Powiatowy.**

4 N. 2/30.

UCHWAŁA

Na wniosek kupca Bronisława Duchnickiego w Międzychodzie, z dnia 17 kwietnia 1930, zarządza się odroczenie wypłat wyżej wymienionemu kupcowi na przeciąg 3 miesięcy t. j. do dnia 31 lipca 1930, po myśli art. 1 następ. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 1928 (Dz. Ust. Rz. P. nr. 27/28). Nadzorcą sądowym nad przedsiębiorstwem dłużnika mianuje się kupca Stefana Maciejewskiego w Międzychodzie. nw 10 909

Międzychód, dnia 2 maja 1930.

Sąd Powiatowy.

UCHWAŁA

Na wniosek firmy K. Maciejewski — Zakłady Elektrotechniczne — właśc. kupiec Klemens Maciejewski w Ostrowie, o odroczenie wypłat, wyznacza się celem rozpoznania sprawy 4. c. Na. 10/30, termin na dzień 31 maja 1930 r., godzina 11, Sala podpisanego Sądu nr. 24. Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.

Ostrów (Pozn.), dnia 5 maja 1930 r.
nw 10 908 **Sąd Powiatowy.**

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 13 maja, o godzinie 3,30 po południu, sprzedawać będę: **2 krowy dojne** najwięcej dającemu za gotówkę. Zbiórka przed Urzędem gminnym w Żabikowie Starem, pow. Poznań. Dojazd autobusem Poznań — Luboń — Żabikowo, który odchodzi z ul. Fr. Ratajczaka, narożnik Artyleryjskiej. zw 23 420

Ryszewski, egzekutor przy Wójtostwie obw. Fabianowo **w Żabikowie.**

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 9. b. m. o godz. 13-tej w Jasinie p. Swarzędz, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: nw 11 141

6 krów, bryczka, 3 jałowice, 3 cielaki, 9 tuczników i maciorę.

Zbiórka w Swarzędzu w Rynku.

H. Prusiński, kom, sąd. z. p. **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

2 rakiety
damskie korzystnie na sprzedaż. Bicka, Wierzbięcice 30, II ptr., dom ogrodowy. zdw 51 001

Stolarskie
narzędzia sprzedam. Ludwiczak, pl. Działowy 5. zdw 51 005

Rower
korzystnie na sprzedaż. — Skład kolonjalny, Matejki 52. zdw 51 012

Okrąglaki
od 10 do 15 cm. średnicy, długości 2,60 i 2,80 mtr., nadające się do kapy żelbetonowej i jako regle do rusztowania, — korzystnie sprzedam. L. Śledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. zdw 51 074

Wozy (robocze)
i półszorki w dobrym stanie korzystnie sprzedam. L. Śledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. zdw 51 073

Skład
cukierków, śródmieście, na każdą branżę, sprzedam. Wskaże Kurjer zdw 51 016

Gościniec
w tem kolonjalka, piekarnia i rzeźnictwo, z murowanemi budynkami, do tego 31¼ morgowe gospodarstwo, w dobrem położeniu jest zaraz za gotówkę na sprzedaż. Zgł. Kazimierz Ostrek, Ostrzeszów, Zamkowa 190, zawiadowca masy upadłościowej Teofila i Kazimiery Sobczaków w Siedlikowie. zdw 51 056

Narzeczonym
zaręczynowe pierścionki, ślubne obrączki, zegareczki ręczne, ceny 16 do 100 zł. Dla napraw własna pracownia — polecam Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 51 062

Kadzie
i beczki dębowe od 600 ltr. do 6 000 ltr. korzystnie sprzedam. — L. Śledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. zdw 51 072

Bałtyk
Nad morzem jest wielka parcela za 2 500 zł na sprzedaż. Dogodna odpłata. Makowski, Wejherowo, ul. Klasztorna 10. zdw 51 053

Wózek
dziecięcy (Brenabor) sprzedam tanio. Ul. Bukowska 33, parter, lewo. Sikorski. jw 3861

Płaszcz
biały, damski tanio sprzedam. — Matejki 67, parter. jw 3863

Ciężarówka
mało używana, w dobrym stanie, korzystnie do nabycia. Poznań, Rynek Śródecki 10. śrw 121

Odkurzacz
„Elektrolux" nowy, za pół ceny sprzedam. Zgłoszenia „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 54,307. Pw 11430-54,307

Pianino
krzyżowe czarne, jak nowe, w wartości 2 800.— zł sprzedam za 1 950.— zł. Wały Jagiełły 22, II. piętro, m. 6 zdw 50 835

Fotograficzny
zakład sprzedam w Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 49 584

Skład
papieru i galanterji w powiatowem mieście Grodzisku, z towarem i mieszkaniem, pokój i kuchnia, przy głównej ulicy za 8 000 zł. zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 51 093

Parcele
różnych wielkości, — wszystkich dzielnicach Poznania, bardzo dogodnych warunkach sprzedajemy Zgłoszenia: Hodowaniak, Biuro Techniczno-Agrarne Plac Wolności 9, dom ogrodowy, wysoki parter. zdw 51 131

Zamierzam
sprzedać mój od 60 lat istniejący gościniec z 2 morgami ogrodu, połączony ze sprzedażą towarów kolonjalnych i mieszanych. Cena 30 000 zł, wpłaty ¾. H. Moses, Gębice, pow. Czarnków. zdw 51 099

Zakład fryzjerski
mieszkaniem 3 000 zł wskaże Kurjer zdw 51 078

Skład
sprzętów kuchennych, porcelany i szkła, w najlepszem położeniu Gniezna, na sprzedaż. Zgłoszenia Agencja K. P. Gniezno 186. nw 11 122

Piekarnia
dobrze prosperująca, 3 pokoje, kuchnia, korzystnie do nabycia. Oferty Agencja K. P. Gniezno 185. nw 11 121

Samochód
osobowy, kryty bardzo dobrze utrzymany sprzeda tanio Noskowski, warsztaty mechaniczne, Ostrówek 10/11. zdw 50 399

Pianino
krzyżowe sprzedam korzystnie. Wiśniewski, Prusa 18. zdw 51 087

Mająteczek
65 mórg buraczanej ziemi, dom 5 pokoi i kuchnia, obory i stajnia masywne, welbowane, kryte dachówką, stodoła z drzewa pod papą, 3 dobre konie, 8 krów dojnych, 1 stadnik, 3 jałowice, 27 świń, inwentarz martwy nadkompletny, przy szosie 7 klm. od Gniezna. Od Niemca. Cena 45 000 zł, wpłaty 25 000 zł. Zgłoszenia: Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 11 120

Okazja
sypialnię dębową, fornierowaną, nową tanio sprzedam. Grobla 30 II. lewo. zdw 51 020

Kilka tysięcy
szklanek do kawy i herbaty 10 gr sztuka. — Szklanki do piwa 38 gr. — Kufle 45 gr. — Serwisy kawowe. — Serwisy obiadowe — poleca tylko Hurtownia Porcelany Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 51 029

Sprzedam
fabrykę wód mineralnych i rozlewnię piw. Oferty do Kurjera zdw 51 033

Młyn
położony w mieście, przemiału na dobę 200 centnarów na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 50 508

Wózek
dziecięcy Brenabor, niklowany, prawie nowy korzystnie sprzedam. Wrocławska 35, II. zdw 51 039

Skład
kolonjalny mieszkaniem, 7 500 — wskaże Małecki, Poznań, Rybaki 20-a. zdw 51 035

Wózków
dziecięcych wybór. — „Światek dziecięcy". Kraszewskiego 11. zdw 46 563

Meble
tanio sprzedaje Stolarnia. Kwiatowa 6 zdw 46 792

Wózek
dziecięcy Brennabor dobrze utrzymany sprzedam korzystnie. Podgórna 9, I. zdw 50 430

Konia
8 lat sprzedam natychmiast. — Wielkie Garbary 40 zdw 50 583

Kanapy
leżanki, materace, wszelkie reparacje po niskich cenach. Pracownia tapicerska, Marsz. Focha 43. zdw 50 787

Motocykle
angielskie „Raleigh" „Calthorpe" dla znawców na dogodnych warunkach spłaty. Firma Ursus, Poznań, Górna Wilda 30 nw 10 504

Centrum
Krynicy wille murowaną dwudziestopokojową pod dachem, wyjątkowo okazyjnie sprzedam. — Oferty sub „K. P.". Polska Agencja Telegraficzna, Warszawa, Krakowskie 50. nw 10 902

Zegarek
amerykański, 15 kamieni, tanio Kurjer zdw 51 112

Dywany
chodniki, linoleum poleca po cenach najniższych Poznański Skład Dywanów — właściciel Piotr Jakubiak, ulica Wrocławska 20, przy Placu Św. Krzyskim. zdw 46 972

Dorożkę
samochodową, z stałą koncesją sprzedam korzystnie. Poddany, Szamarzewskiego 34. zdw 49 481

Aparat
fotograficzny 13×18 przybory sprzeda. Wrocławska 1, IV. rw 9 886

Meble - kuchenne
wszelkiego rodzaju kupisz najtaniej w stolarni ul. Piaskowa 3. Jan Koniecki. zdw 45 576

Sypialnia
nowa dębowa szafa 2 metry z lustrem i kryształowym, marmurem, wewnątrz matowana wykonanie solidne sprzedam za 1.200 zł ul. Wyspiańskiego 19, stolarnia. zdw 50 899

Urządzenie
apteki, drogerji kompletne, bardzo dobre eleganckie, przepisowe na sprzedaż Adres: Stęszew I. I. Rynek 5. zdw 50 898

Wózek
dziecięcy na sprzedaż. Kościelna 59, parter, lewo. zdw 50 903

Dom
ładny murowany morga wspaniałego ogrodu nad rzeczką, 3 stacje Poznania lasy jeziora — okazyjnie 16 000 gotówka taniej Kurjer zdw 50 901

Łóżeczko
dziecięce sprzedam. Wasiewicz, Strumykowa 9, oficyna. zdw 51 083

Skład
kolonjalny 15 lat w jednych rękach, urządzeniem towarem, 3-pokojowem mieszkaniem, egzystencja zapewniona Zgłoszenia Strabel, Poznań Wierzbięcice 43. zdw 51 084

Nową maszynę
do pisania „Adler" sprzedam. Kwiatowa 4, I., Globisz. zdw 51 117

Dobry fortepian
sprzedam. Ogrodowa 19, III., Nowakowski. zdw 51 116

Motory elektryczne
1-km. i ½ km., jak nowe, prąd stały, 220 volt sprzeda korzystnie. Franpol. Grobla 27, telefon 3265. zdw 51 115

Skład
Żabikowie, nadający na mieszkanie oraz Polnej odstąpię Wskaże Kurjer zdw 51 124

Motocykl
Indian, 350 ccm., używany, w dobrym stanie sprzedam Urbaniak, Dąbrowskiego 64. dw 5 005

Wózek
dziecięcy sprzedam. Chwaliszewo 5, I. piętro, lewo, od 4—6. rw 9 900

Sypialnię
korzystnie sprzedam. Grońska, Ogrodowa 5, suterena, od 3—4. rw 9 907

Kostjum
i dwa płaszcze tanio sprzedam. Ul. Wrocławska 38, II., prawo. rw 9 906

Nowa willa
piętrowa. Kamień Dobosza, obok Jaremcza (stacja kolejowa), na pensjonat, dom wypoczynkowy do sprzedania lub wydzierżawienia. Zgłoszenia pod „Willa" Krysztofowicz, Lwów, Legjonów 1. nw 11 108

Motorówki
12 i 45 PS. sprzedam tanio. — Pawłowski, Toruń, port zimowy. nw 11 111

Skład
kolonjalny w centrum miasta, dobrze prosperujący, przyległem mieszkaniem, tanio na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 51 109

Sztalugi
do okna wystawowego, płyty kryształowe sprzedam tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 51 140

Jadalnię
dębową, bogato rzeźbioną sprzedam bardzo tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 51 136

Mahoniową
szafkę, regalik, stoły, biurko dziecięce, wazę z słupem terrakotta, tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 51 135

Na sprzedaż
ca. 50 ctr. dobrych, jadalnych ziemniaków i 50 ctr. siana Sobczak, Dom Szwajcarski, Puszczykowo. zdw 51 145

Rower
męski półwyścigowiec prawie nowy sprzedam. Warkocki, Marszałka Focha 139, od 4—5. zdw 49 478

Płaszcze damskie
w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych poleca P. Szczawińska i S-ka Poznań, ul. Wodna 1.
Dla urzędniczek dogodne warunki spaty.
Pw 11 201/2-18.19/20

Sypialnię
jadalnie sprzedaje za 950 zł. Stolarnia, Wielkie Garbary 41. zdw 50 979/80

Kanapy
leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 50 977/8

Garnki
kamienne od najmniejszych do największych basenów, doniczki donice, słoje do lodów, nadeszło kilka wagonów po cenie fabryczny. Hurt. - detal. Nowy Rynek 3. zdw 50 892/3

Pracownię
obuwia, dobrze zaprowadzoną, oddam. Adres Kurjer zdw 50 965

Skład
tanio sprzedam. Wierzbięcice 24b skład. zdw 50 967

Skład
mieszkanie sprzedam, zgoda gospodarza. Adres Kurjer zdw 50 970

Sprzedam
skład kolonjalny z maglem istn. od 1911 r. przytem 3 pokoje i kuchnia a także w pobliżu ogródek z warzywem. Bartecka, Poznań, Spokojna 16. zdw 50 876

Skład
przy Starym Rynku za dzierżawę wskaże „Informator", Ratajczaka 15. zdw 50 986

Skład towarów krótkich
z mieszkaniem z towarem lub bez przy Placu Świętokrzyskim z całkowitem urządzeniem sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 852

Skład
kolonjalny, dobrze zaprowadzony z przyległem 3 pok. mieszkaniem sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 989

Duży
wózek dziecięcy „Brennabor" — tanio sprzedam. Graniczna 15, III., lewo. zdw 50 844

Ogródek
działkowy do sprzedania w kol. im. J. Chociszewskiego na Łazarzu. Zgłoszenia. Wierzbięcice 17, dom boczny, parter, prawo. zdw 50 839

Papugę
zieloną zdrową mówi, śmieje, płacze, gwizda, korzystnie sprzedam. Zajączkowski, Poznań, ul. Sienna 5, III. zdw 50 919

Sprzedam
2 hipoteki 80 i 40 tysięcy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 917

Sprzedam
samochód ciężarowy Fiat 5 tonnowy, śrótownik i elewator do słomy na łańcuchach. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 916

80 mórg
ziemi pszennej w jednym planie, w tem 15 łąki, budynki masywne, 3 konie, 12 sztuk bydła, maszyne ija kompletna, prywatne pow. Jarocin. Cena 45 000 zł, wpłaty 35 000 zł, reszta na 5 lat. Zgłoszenia Otręba w Jarocinie, Kilińskiego 4. zdw 51 050/1

Pończochy
piękne, dobre, tanie — A. Szymański, Poznań św. Marcin 1 specjalny skład pończoch.
Pw 10 394/5-14.186

Wiatrak
urządzenie młyńskie, dobra okolica, blisko Poznania, morga ogrodu, zaraz do objęcia. „Lech", Grobla 22, telefon 29-45.
Pw 11400/1-51.294/5

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13. Klienteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9757

Sprzedam
2½ morgi ziemi pod budowę częściowo lub w całości przy Poznaniu. Właściciel Jan Tomkowiak, Fabianowo, Poznań-zachód. zdw 51 075/6

Lampiony
wszelkiego rodzaju wykonuje masowo i ma stale na składzie F-ma Jóźwiak, Poznań, Jeżycka nr. 16. zdw 51 063/4

Sprzedam
meble jak najprędzej z powodu wyjazdu. Grunwaldzka 3. Weranda. zdw 50 939

Pianino
krzyżowe zagraniczne Woźna 10 podwórze, prawo III. zdw 50 960

Ogródek
działkowy 204 m². 6 drzew, 150 krzaków, altana, korzystnie do sprzedania. Ogródki im. Sobieskiego 11, ul. Małeckiego 34. Biniakiewicz. zdw 50 958

Domek
2 pokoje, kuchnia, stajnia, stodoła masywna, 6 mórg, 1 stacja od Poznania 6.000. Oferty Kurjer zdw 50 955

Bardzo
korzystnie do sprzedania używane 3 lampki, radjo oraz większa maszynka do palenia kawy. Kilińskiego 6, I. prawo. zdw 50 953

Meble
wyprzedaje z powodu likwidacji po cenach niskich. Stanikowski, Woźna 12 (Butelska). rw 9 750-1

Dom
nowy z mieszkaniem, składem, ogrodem korzystnie sprzedam. — A. Błażyńska, Żabikowo pod Poznaniem. r 9847

Platforma
wózek 4 kołowy 100 zł dla stolarza, ogrodnika. Wały Jadwigi 11 zd 50 582

Sprzedam
willkę z 3 morgami ogrodu, 170 drzew owocowych, 100 krzewów porzeczek, 50 agrestu szczepionego, 13 uli, oraz staw rybny, za cenę 16 tys. zł. Zgłoszenia pisemne z załączeniem znaczka na odpowiedź. M. Janczyński, — Ostrów, Stara-Targowa 5. zd 51 128

Sprzedam
gospodarstwo 13 mórg ziemi pszennej buraczanej z inwentarzem lub bez na sprzedaż. Zgłoszenia Wojciech Małecki, Wierzeja, p. Buk. nw 11 118

Dobra
krowa z cielęciem okazyjnie na sprzedaż. Tomczak, Chartowo. zd 51 104

Gospodarstwo
64 morgi, tylko pszennej ziemi, 6 klm. od Poznania zabudowania murowane, dom 4 pokoje kuchnia, cena 40 000 złotych, wpłaty 25 000, spiesznie sprzedam. Strabel, Poznań, Wierzbięcice 43. zd 51 085

Cukierenka
dobrze prosperująca w dni targowe na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek r 9 992

Sprzedam
tanio gramofon 16 płyt, cytrę i radjodetektor. Zagórze 9, I., lewo. r 9 901

Szafę
dobrze utrzymaną sprzedam, 50 zł. Wawrzyniak, św. Wojciech 7. r 9 905

Ogrodnictwo
oraz wszelki inwentarz przy Poznaniu z powodu wyjazdu korzystnie sprzedam lub wydzierżawie. Przecznica 1, Skibiński. zdw 50 971

5 KUPNA

Brylanty
złoto, srebro itd. kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Kupię
dom z rzeźnictwem. Roman Rutkowski, Roszkówko, poczta Skoki, pow. Wągrowiec. zdw 50 923/4

Dywan
większy, dobrze utrzymany kupię Oferty Kurjer zdw 50 927

Kupuję
złoto stare, nowe Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 50 973

Skład
na warsztat obuwia kupię. Oferty Kurjer zdw 51 043

Kupię
kamienice, blisko tramwaju lub parcelę 500—1 000 m², wpłaty 12 000 zł. Oferty Kurjer zdw 51 030

Pianino
w dobrym stanie zaraz kupię. — Kurjer Poznański nw 11 113

6 KAMIENICE

Kamienica
w centrum, prawie nowa, mieszkania komfortowe. Cena 130 000 zł, wpłata 80 000 zł, natychmiast sprzeda Centrala Handlowa, ul. 27 Grudnia 5. Tel. 37-20. zdw 51 007

Kamienicę
składy, centrum 72 000.— zaraz sprzedam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 50 699

Willę
8 pok. duży ogród w Sołaczu — sprzedam. Oferty Kurjer zdw 51 002

Kamienica
w Poznaniu 3-piętrowa. Dochód roczny 9 000 zł. Cena 75 000 zł. — Centrala Handlowa, 27 Grudnia nr. 5. Tel. 37-20. zdw 51 008

Kupię
dom do 75 000 z wpłatą narazie 20—25 000, może być z długiem. Pożądane większe lokale i wolny lokal mieszkalny 3—4 pokoje. — Oferty szczegółowe Kurjer zdw 51 015

Kamienica
dochód 10 000 cena 80 000, wpłaty 10 000, reszta amortyzacja. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 51 123

7 PIENIĄDZ

Fabrykę
masowego artykułu eksportowego sprzedam, przyjmę wspólnika kupca lub maszyniste. Oferty Kurjer zdw 49 625

20—30.000
poszukuje solidny młyn. Procent podług umowy, zapewnienie hipoteczne. Oferty Kurjer zdw 50 570

50.000
poszukuję na przemysł w Poznańskiem. Gwarancja hipoteczna. Wartość 420 000. Procent podług umowy. Oferty Kurjer zdw 50 569

Potrzebne
na jeden rok 3.000 złotych pupilarne ubezpieczenie 15 proc. półrocznie zgóry na wakacje pokój balkonowy w uroczej klimatycznej okolicy godzinę od Poznania. Zgłoszenia Kurjer nw 11 071

Wspólnika
poszukuję do mego zakładu fryzjerskiego, — dobrego fachowca, któryby objął kierownicze stanowisko. Zakład znajduje się przy pryncypalnej ulicy w mieście kuracyjnem. Ewentl. kupno. Oferty pod nw 11 062 do Kurjera Poznańskiego.

Listy
hipoteczne kupię do 100.000 zł I. hip. na nieruchomościach w Poznaniu, płatne najdalej za 2—3 lata z odpowiedniem damnem. — Oferty do Kurjera zdw 50 412

5—10.000 zł
pożyczki poszukuje fabryka chemiczna. Oferty Kurjer zdw 50 556

Szukam wspólnika
od 10—15 tys. zł do mego zakładu elektrotechnicznego, — gdyż mam zamiar powiększyć, niekoniecznie fachowiec Oferty Kurjer zdw 50 834

Poszukuję
10—20.000 zł na pierwszą hipotekę, dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa. Dziesięć lat w jednych rękach. Oferty Kurjer zdw 50 906

12 000
z gotówką przystąpię jako wspólnik do zaprowadzonego składu. Branża obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 996

Nagłe ogłoszenia wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania **tylko porannego** przyjmuje portjernia. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25

Portjernia nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

Wspólnika
z gotówką 6 do 10 tysięcy zł. do rentownego istniejącego przedsiębiorstwa poszukuję. Oferty Kurjer zdw 51 011

2 000 zł
włoży rzutki kupiec, gdzie otrzyma zabezpieczenie posade 350 zł. Oferty Kurjer zdw 51 044

Wynalazek
rzecz niezbędna, olbrzymie korzyści. Poszukuję udziałowca; potrzebne parę tysięcy złotych celem opatentowania. Oferty Kurjer zdw 51 045

20 000 zł
pożyczki na nieruchomość poszukuję. Gwarancja I hipoteka — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 11 115

Z kapitałem
25 000 zł. wstąpię względnie ulokuję w przedsiębiorstwie handlowem lub przyjmę odpowiednią posadę. Wymagane zabezpieczenie. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 51 024

5 000 zł
wypożyczy urzędnik gospodarczy za otrzymanie posady w majątku. Oferty do Kurjera zdw 51 038

5 000 zł
pożyczki, za gwarancję hipoteczną, udziałem 3% miesięcznie, na powiększenie dobrze prosperującego składu w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 51 111

5 — 6 000 zł
na pierwszą hipotekę domu dwupiętrowego w Gnieźnie, którego taksa sądowa wynosi 53 000 zł, poszukuje na pierwszą hipotekę za wysokim procentem. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 51 127

8 DO WYNAJĘCIA

4 umeblowane
pokoje z kuchnią, łazienką i telefonem w eleganckim domu, inteligentnej wdowy, stosowne dla lekarza, dentysty, małżeństwa lub biuro z mieszkaniem wynajme. Oferty do Kurjera zdw 50 880

Mieszkanie
4 pokoje z kuchnią, świeżo odnowione, elektryczność, gaz, częściowo z meblami, mam do oddania tuż przy Rynku Łazarskim. Warunki przy porozumieniu się. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 19,76. Pw 11 421-19,17

2 i 3
pokojowe mieszkania komfortowe, gospodarz. Ul. Grodziska 22. zdw 50 637

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią mam do wydzierżawienia w nowo wybudowanym budynku przy ul. G. Wilda 145. „Polblach".
Pw 11423-19,74

Puszczykówko
2 pokoje, kuchnię wynajmę stałemu lokatorowi. Gorazdowska. zdw 50 854

1.800
pokój kuchnia meble urządzenie nowe. Ławica przy lotnisku ogródek, parter, wtem ½ roku dzierżawa. Oferty Kurjer Poznański zdw 50 840

Sześć
komfortowych pokoi do wynajęcia wprost od gospodarza. Słowackiego 38. zdw 50 911

Mieszkanie
pokój i kuchnia IV., kompletnie umeblowane w centrum odstąpie za pożyczenie 3.000 zł na hipotekę. Niska dzierżawa. Oferty Kurjer Poznański zdw 50 910

Pokój
i kuchnia z meblami lub bez tanio oddam zaraz. Poznań, Winiary, Obornicka 22. zdw 50 933

2 pokoje
kuchnia za czynszem dwuletnim 3.360 zł do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 50 932

Mieszkanie
jednopokojowe z kuchnią w lepszym domu, dzielnica Łazarz, z powodu wyjazdu zagranicę sprzedam zaraz z kompletnem nowem urządzeniem. Zgłoszenia codziennie od godz. 17—20. Adres Kurjer zdw 50 961

Pięciopokojowe
mieszkanie przy Alejach Marcinkowskiego wskaże „Informator", Ratajczaka 15. zdw 50 988

Trzypokojowe
piękne mieszkanie komfortowe, meble, na Wildzie do odstąpienia. Oferty Kurjer zdw 50 992

Pokój
kuchnia, dzierżawa zgóry. Adres Kurjer zdw 51 031

2 pokoje
i kuchnia zaraz do oddania. Do objęcia 3 000 zł. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 51 018

2 pokoje
lub pokój z kuchnią od gospodarza za czynsz zgóry. Warunki do Kurjera Pozn. zdw 51 079

Mieszkanie
meblami, z używaniem kuchni wynajme. Nowakowski, Ogrodowa 19, III. zdw 51 118

Luksusowe
mieszkanie w pięknej willi śródmieściu, otoczonej plantacjami (pobliżu opery, teatrów, uniwersytetu), wszelki komfort nowoczesny, ogródek, w całości (14) lub częściach (9, 3, 2 pokoje), wydzierżawi właściciel. Ewentualnie willę sprzeda Za 3 lata druga połowa willi wolna. Całość doskonała okazja dla adwokata, przedsiębiorstwa handlowego, lekarza (prywatna klinika). Zgłoszenia Kurjer zdw 51 129

Domek
2 pokoje kuchnia, 3—10 mórg ziemi obsianej budynki gospodarcze, od Poznania 10 minut jazdy koleją, wydzierżawię. — Czynsz dwuletni zgóry. Oferty Kurjer zdw 51 133

Pokój
kuchnia, 1 200.—, 2 lata dzierżawa, wskaże Szczepański Kantaka 5, I. zdw 51 139

Mieszkania
3 × 1 pokój kuchnia, centrum, 3 × 2 pokoje, kuchnia, korzystnie wskaże Misiorny, św. Marcin 15, I. zdw 51 142

Mieszkanie
7 pokojowe, trzecie piętro (Łazarz), komfortowe z meblami odstąpię zaraz. Adres wskaże „Par", Al. Marcinkowskiego 11 nr. 54.275. Pw 11 191-54.275

9 SZUKA MIESZK.

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje mieszkania. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 50 871

Poszukuję
mieszkania 3—4 pokojowego, mogę wpłacić komorne 2 letnie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 50 507

Poszukuję
3—4 pokoi, dzielnica obojętna, — najchętniej Wilda, zapłacę czynsz za 2 lata i dłużej zgóry. Zgłoszenia „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 19,75
Pw 11 422-19,75

Dwóch
lub 1 pokoju z kuchnią poszukuje bezdzietne małżeństwo wprost od gospodarza za czynszem zgóry lub odstępnem Oferty Kurjer zdw 50 918

Mieszkania
jedno- dwu-pokojowego, kuchni, poszukuje instalator-blacharz, — dobry fachowiec, żonaty, bezdzietny. Wzamian wykona naprawy ewent. dopłaci, lub przyjmie portjerstwo. Zgłoszenia Kurjer jw 3859

Mieszkania
2—3 pokoj. z kuchnią wprost od gospodarza poszukuję. Płacę czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 51 130

Poszukuję mieszkania
5—6 pokojowego, zapłacę czynsz na 2 lata i dłużej zgóry. Zgłoszenia upraszam do Kurjera rw 9 908

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
mieszkanie 3 pokojewe z kuchnią i wygodami w Katowicach na takie w Poznaniu Wymagana dopłata. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 50 607

Zamiana mieszkania
w Grudziądzu piękne 4 pokojowe mieszkanie z wszelkiemi wygodami zamieni się na 4—5 pokojowe mieszkanie w Poznaniu. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 50 847

11 POKOJE UMEBL.

Panienkę
z pościelą przyjmę zaraz. Nawrocka, Wybickiego 16. zdw 50 715

Balkonowy
duży pokój centrum, komfort, dwom paniom lub panom z utrzymaniem wynajme. Młyńska 2, II. prawo zdw 50 460

Elegancki
duży pokój wynajme zaraz. Plac Sapieżyński 5, III., prawo zdw 49 375

Słoneczny
pokój frontowy solidnemu panu. Działyńskich 2, Schaefer. zdw 49 842

Pokój
frontowy, elektryczność wolny 15 maja. Czajcza 2, II. prawo. zdw 50 877

Pokój
duży, dobrze umeblowany od 15. 5. wynajmę. Śniadeckich 13, II. ptr., prawo. zdw 50 873

Elegancki
pokój zaraz dla 1—2 panów. Szamarzewskiego 2, I prawo. zdw 50 843

Centrum
elegancki pokój panu wynajme. Mielżyńskiego 22, I. zdw 50 926

Pokój
dwuosobowy kuchnię wynajme 15. Górna Wilda 80 II. prawo. zdw 50 957

Pokój
zaraz. Kraszewskiego 19, III. prawo. zdw 50 956

Pokój
słoneczny bez pościeli odnajme dwom panom. Śniadeckich 16, I. prawo. zdw 50 952

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia. Małe Garbary 4, I., prawo. zdw 50 976

Pokój
zaraz 2 panom. Szwajcarska 25, II. zdw 50 968

Pokój
dla dwóch panów, osobne wejście. Fr. Ratajczaka 26, Gorzelańczyk. zdw 50 981

Pokoje
umeblowane dla pań, panów, małżeństw poleca „Informator" Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 50 985

Pokój
2 panom na stanowisku. Poznańska 58-a, parter lewo, narożnik Mickiewicza. zdw 50 993

Pokój
duży z dobrem utrzymaniem 2 osoby wynajmę. Ul. Grunwaldzka 17, I p. zdw 51 071

Paniom
pokój jasny. — Niedźwiedzińska, Pocztowa 26. zdw 51 048

2 pokoje
eleganckie męski i sypialny, niekrępujące, śródmieście, elektryczność, od 15. wolne. Skarbowa 20, III. lewo. zdw 51 047

Jeden
lub dwa umeblowane pokoje. — elektryczność, u samotnej pani. Oferty Kurjer jw 3862

Pokój
ładny wolny zaraz lub 15. 5. Słowackiego 62, III. lewo. jw 3866

Śródmieście
pokój elegancki dwuosobowy, tylko inteligencji, ewentualnie solidnemu biuru wynajmę. Kreta nr. 22, parter lewo. zdw 51 094

Pokój
umeblowany 15. V. Bukowska 9, II. zdw 51 081

Dwa
pokoje umeblowane, słoneczne, śródmieście, bezdzietnemu małżeństwu wynajmę za rok zgóry lub pożyczkę 1 500—2 000 Oferty Kurjer zdw 51 106

Pokój
duży, dobrze umeblowany dla dwojga inteligentnych osób. Kantaka 5, II. front prawo. zdw 51 089

Ładny
duży pokój. Ogrodowa 4, parter. zdw 51 025

Pokoje
jedno, dwuosobowe, biurko, elektryczność. Wielkie Garbary 53, III. Matuszewska. zdw 51 041

Eleganckie
dwa frontowe pokoje wynajme. Pocztowa 21, I., prawo. zdw 51 121

12 SZUKA POKOJU

Pan
poszukuje od 15. 5. niekrepującego, spokojnego pokoju do 35 zł. Oferty Kurjer zdw 50 853

Pokoju
poszukuję zaraz, cena 40 zł. — Oferty Kurjer zdw 51 034

Poszukuję
pokoju umeblowanego w pobliżu rynku Jeżyckiego wskaże Kurjer zdw 50 562

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje skromnego pokoju z używalnością kuchni od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 882

Pokoju
umeblowanego, słonecznego, spokojnego, światłem elektrycznem poszukuje pan. Zgłoszenia z ceną dzierżawy cukiernia Fangrat, portjer. zdw 50 936

Umeblowanych
pokoi poszukuje „Informator" Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 50 984

Skromnego
pokoju poszukuje od 15. 5. na Łazarzu bez pościeli. Cena. Kurjer zdw 51 017

Szukam
zaraz z dzieckiem chorem na koklusz blisko Poznania pokoju z używaniem kuchni. Spieszne oferty z podaniem ceny Linke, Poznań, Jeżycka 41. zdw 51 102

Pokoju
umeblowanego dla pana tylko z elektrycznością poszukuje od 15. V. Zgłoszenia Kurjer rw 9 896

Śródmieście
lub Jeżyce, 2 panów szuka pokoju zaraz. Oferty Kurjer zdw 51 137

13 LOKALE

Lokale
Stary Rynek I. piętro na hurtownie wydzierżawi gospodarz. — Oferty Kurjer zdw 50 512

Ubikacji
na składnicę poszukuję. Kromczyński, Al. Marcinkowskiego 5. zdw 50 703

Na biura
5 jasnych, suterenowych, komfortowych ubikacyj do wynajęcia przy ul. Mickiewicza wprost od gospodarza Wiadomość Jaroszewski, Masztalarska 6. zdw 50 185

Biurowe
2 pokoje w centrum do wynajęcia od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 50 883

Ubikacje
handlowe, biurowe, przemysłowe wskaże „Informator", Ratajczaka 15. zdw 50 987

Lokalu
na warsztat obuwniczy poszukuje. Oferty Kurjer zdw 51 042

Ubikacje
nadające się na fabrykacje, 400 kwadrat. Kurjer zdw 51 068

Szopa
na garaż lub warsztat do wynajęcia. Staszica 18, Król. jw 3858

2 pokoje
na biuro lub przemysł wynajmę. Młyńska 4, ptr. lewo. zdw 51 082

Lokal
35 m kw. na cele rysunkowe wynajmę. Oferty Kurjer zdw 50 947

14 DZIERŻAWY

Piekarnia
w małem mieście 20 w jednych rękach do wydzierżawienia. — Adres wskaże Kurjer zdw 50 896

Piekarnię
lub skład kolonjalny na wsi wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 50 894

Majątek
Koszuty p. Środa wydzierżawi aleje owocową. zdw 50 914

Stałe kino
jedyne w mieście pow. przy Hotelu w rynku, komplet urządzone zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia: Hotel Continental, Międzychód, telefon 46. zdw 50 948

Poszukuję
dzierżawy zakładu fotograficznego na prowincji z podaniem warunków. Oferty Kurjer zdw 50 962

Praktyka dentystyczna
istniejąca 12 lat, korzystnie do wydzierżawienia. Ewent. ożenek. Oferty Kurjer zdw 51 054

Wielki
i dobrze zaprowadzony skład towarów krótkich i galanteryjnych w mieście powiatowem z powodu zmiany stosunków rodzinnych na bardzo dogodnych warunkach zaraz do wydzierżawienia. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 51 098

Domek
z wolnem mieszkaniem, lokatorami, 7 mórg ziemi, wydzierżawię. Dzierżawa 1½ roku zgóry. Zgłoszenia Strabel, Poznań, Wierzbięcice 43. zdw 51 086

Pomocnik
gastronomiczny poszukuje bufetu na rachunek z obsługą gości. Kaucję posiada. Łaskawe oferty Kurjer zdw 51 125

15 LETNISKA

Zakopane — „Januszek"
ul. Chałubińskiego. Pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Kuchnia wykwintna. Piękny duży park. Maj czerwiec 8.50. zdw 49 052

Letnisko
Mosinie 10 m od dworca, las i woda blisko, za strzelnicą zaraz Willa Schidknecht. zdw 50 549

O Uzdrowiskach
ich środkach leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacyj Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4, tel. 434-38, 409-74. nw 11 063

Na letnisko
pokój i kuchnia w Radgoszczy, powiat Międzychód, Anna Wojas. zdw 50 368

Wisła
w górach Beskidu, pensjonat „Bożydar", położony na południowym stoku; elektrycznością oświetlony. Kuchnia smaczna i obfita. Ceny umiarkowane. Kolej na miejscu. Zofja Szweykowska. zdw 50 375

Krynica
pensjonat „Lotos" I. klasy, ślicznie położony w centrum, powietrze idealne, pełny komfort. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Zarząd zimowy dw 4 992

Żegiestów
willa „Helena" słoneczna, zacisze, polanka polecają pokoje na maj z utrzymaniem lub bez Bielecka. nw 11 054

Jastrzębia Góra
Pełne morze.
Hotel-Pensjonat „Bałtyk" i Pensjonat „Jasna"
Komfortowe urządzenie, dancing tennis. Stałe połączenie autokarami z Gdynią. Sezon od 1 czerwca do 15 września. W czerwcu ceny zniżone. Zamówienia: Warszawa, Polna 78, m. 2. np 10 564

Worochta
„Perełka", nowo - otworzony — pierwszorzędny pensjonat, otwarty od 15 czerwca. Pokoje słoneczne, kompletnie urządzone z pościelą. Doborowa kuchnia mięsna i jarska. Chorych na gruźlice i choroby zakaźne nie przyjmuje się. E. Gnaedingerowa i Stanisława Srokowska, Lwów, Ossolińskich 11, drugie podwórze, 5-te schody, II. piętro. Zgłoszenia wtorki i czwartki od 5 do 7 wiecz. nw 10 729

Zakopane
Hotel „Poraj", Krupówki
do sprzedania. Wiadomość Administracja Hotelu. np 10 747

Jaszczurówka
jedyna w Polsce radjoaktywna cieplica naturalna, najwyżej położone uzdrowisko w Tatrach, w centrum lasów świerkowych, idealna miejscowość dla pragnących prawdziwego wypoczynku punkt wyjściowy wycieczek górskich, dogodna i tania komunikacja autobusowa z Zakopanem (3 km) drogi codziennie obficie polewane, oświetlone elektrycznie, pierwszorzędna restauracja, kawiarnia i najładniejsza sala danzingowa w uzdrowisku, kościółek, poczta (Zakopane 2), w miejscu mieszkania dla rodzin w willach i domkach góralskich, nowocześnie urządzone pensjonaty „Willa Tatrzańska", Wanda Światowid, Leontynówka, Basia, Jarczysko, Karolówka, Koci Zamek i t. d. ceny 25 proc. niższe od urzędowego cennika zakopiańskiego, powrotne zniżki kolejowe. nw 10 721

Jaszczurówka
p. Zakopane 2 „Willa Tatrzańska" pierwszorzędnie urządzony pensjonat poleca na sezon letni słoneczne pokoje, cena z utrzymaniem i dodatkami do 14 zł. Prospekty na żądanie. nw 10 722

Krynica Willa „Flora" Kiepurowej
poleca obok łazienek komfortowe pokoje słoneczne z wykwintnem utrzymaniem Ceny na maj i czerwiec zniżone zdw 49 464

Rabka
pensjonat „Sobieski" Grzegorczykowej, blisko łazienek, pokoje słoneczne, werandy, piękne położenie. Kuchnia wykwintna. Maj, czerwiec, ceny niskie. zdw 50 364

Mszana Dolna
Pensjonat „Nałęczówka", południowy stok góry, rzeka, las blisko, kuchnia wykwintna, ceny przystępne, telefon, radjo; maj, czerwiec ceny zniżone. zdw 51 057

Letnisko Mikuliczyn
w Małopolsce znanej górskiej okolicy. Poleca pokoje. Pierwszorzędny Pensjonat p. Winckowskiego. 10 zł dziennie. Zgłoszenia na miejscu. zdw 50 902

Poszukuję
letniska 2 pokoi z utrzymaniem dla 4 osób od 1 czerwca. Zdrowa lesista miejscowość niedaleko Poznania (ewentualnie leśniczówka). Zgłoszenia Poznań, Czesława 10, Morska. zdw 50 862

Hel
Pensjonat Santa Lucia otwarty 1 czerwca poleca pokoje. Zgłoszenia Rafowska, Bydgoszcz, ul. Poznańska 14. nw 11 084

Wisła - Śląsk cieszyński
Pensjonat Piast ma jeszcze wolne pokoje przyjmuje zgłoszenia piśmienne lub informacje św. Marcin 69, telefon 58-69 Szkoła Gospodarcza. zdw 50 909

Letniska
w leśniczówce lub dworze w pobliżu lasu i wody poszukuję koniec maja do końca czerwca 3 osoby z dzieckiem 2 pokoje z utrzymaniem, niedaleko Poznania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 922

Pokój
umeblowany przy lesie w Puszczykówku do wynajęcia. Zgłoszenia Poznań, Żydowska 1, — Zerbst. zdw 50 920

Letnisko
leśniczówka pod Chodzieżą w pięknej okolicy, dogodny związek autobusami. Oferty Kurjer zdw 50 936

Krynica
Pensjonat „Złocień", ul. Pułaskiego, otwarty 1 czerwca Pokoje balkonowe, bieżąca ciepła, zimna woda. Kuchnia pierwszorzędna, na żądanie djetetyczna. Zgłoszenia do 1 czerwca Drowa Foltyńska, Nowy Sącz. nw 11 101

Letnisko
na Pomorzu w borach Tucholskich, poczta, dworzec w miejscu bardzo zdrowy klimat, wielki ogród, altany, fortepian, radjo itp., od 1. 6. do 15. 10. z całą pensją tanio. Rychłe zgłoszenia upr. pod zdw 45 213

Zakopane
Luksusowa willa od 28 czerwca do 28 sierpnia do wydzierawienia, kompletnie umeblowana i urządzona (prócz pościeli i bielizny), wszystko na 12 osób. Zgłoszenia willa Schodnica na Uboczy. zdp 49 646

Jastrzębia Góra
pełne morze, do wynajęcia willa o 12 pokojach, dwie kuchnie, garaż — Wiadomość: Warszawa Smolna 14, m. 9. Pw 11271-62,281

Jastrzębia Góra
pełne morze, pensjonat „Bajka" poleca suche, słoneczne pokoje od czerwca. Wiadomość: Warszawa, Smolna 14, m. 9. Pw 11270-62,283

Jastrzębia Góra
nad Bałtykiem, pierwszorzędny pensjonat „Pilice" otwarty od 15 maja do 1 października. — Maj, czerwiec, wrzesień znaczne ustępstwo. Informacje: poczta, telegraf Łebcz i Warszawa, Smolna 14, m. 9. Pw 11272-62,280

Rabka - Zdrój
Piękne mieszkania prywatnie w pensjonatach wynajmuje — informacji udziela Koncesjonowane biuro mieszkaniowe „Informator", Rabka, tel. 50. — Sprzedaż will, parcel. nw 11 119

Żegiestów - Zdrój
Pension-hotel „Warszawianka" z nowoczesnym komfortem, Majorowej Haliny Liske, otwarty. Pokój z utrzymaniem w maju 12 zł. Kuchnia wykwintna, na żądanie djetetyczna. Tel. nr. 3. nw 11 111

Plaża
pod Poznaniem korzystnie do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 51 046

Tatarów
nad Prutem, pensjonat „Szorówka", poleca pokoje z utrzymaniem. Znana z dobroci kuchnia mięsna i jarska Pod zarządem Zofji Werberowej, byłej dwuletniej dzierżawczyni „Zofjówki" w Tatorowie. Zgłoszenia do 18 maja przyjmuje Zofja Werberowa, Lwów, Łyczakowska 47, III. piętro. Ceny na maj i czerwiec od 7—9 zł. nw 11 105

Żegiestów
pensjonat „Zorza", za 3 tygodniowy pobyt z całodziennem obfitem utrzymaniem maj, czerwiec 180 zł. Zgłoszenia tamże. nw 11 107

16 OSOBISTE

Autobusy
do Gniezna ul. Żydowska nar. Dominikańskiej godz. 10.45, 13.45 i 19.40. zdw 50 390

Czekam
na odpowiedź. zdw 50 863

Stasiu
proszę odpowiedź na list. Teresa zdw 50 930

Zgadzam
się. W. S. zdw 50 949

Panie Bolesławie
Adres dawno w Kurjerze, dlaczego nie mam odpowiedzi? Helcia. zdw 50 998

Panią
jadącą 8. 5. o godz. 8 rano, 4-ka przedni peron, kierunek Łazarz, prosi pan w czarnym ubraniu o podanie adresu do Kurjera zdw 51 009

21 ZGUBY

Kołnierz
tchórzowy zgubiony w „Słońcu" oddać za dobrem wynagrodzeniem. Chemiczna pralnia, Podgórna 10. zdw 51 061

22 ROZMAITE

Zioła lecznicze
według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka, kiszek, płuc nerwów wątroby, nerek, pęcherza, hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamieniom żółciowym, kaszlowi, astmie, błednicy, sklerozie, artretyzmowi, reumatyzmowi etc. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej! Adres: Liszki Apteka. nw 10 343

Żurnale mód
od skromnych do najwytworniejszych. Sobczak, Ślusarska 5. zdw 46 963

Tanio
stroje fortepiany. Oferty Kurjer zdw 50 888

Siodło
damskie używane sprzedam. Konopnickiej 15, I zdw 50 884

Elegancko
nie drogo szyje suknie. Stare modernizuje Półwiejska 26, III, Wenzlówna. zdw 50 856

Pensjonat
dla przejezdnych Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 50 991

Tanio! Tanio!
Ondulacja od 75 gr. manicure 1 zł. Higjeniczny Zakład Fryzjerski, Marszałka Focha 84, narożnik Sczanieckiej. zdw 51 036

Zakłady Ślusarsko - Mechaniczne
Naprawia rowery, maszyny do szycia, pisania i t. d. W. Osicki, Pocztowa 27 zdw 49 146

Do baletu
przyjmę solidne panny. Zgłaszać się 5—7. Wielkie Garbary 54, parter. Kasperczak. zdw 50 105

Hafciarka
bieliźniarka poleca się w dom przyjmuje poza dom. Oferty Kurjer zdw 50 889

Fotografje
portrety artystyczne wykonują Bracie Pęcherscy, Aleje Marcinkowskiego 8, telefon 39-55. dw 3 835

23 OŻENKI

Chcesz
się ożenić lub wyjść zamąż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonjalnego „Postęp", Warszawa, Senatorska 38, wysyłamy kilkaset ofert. Pw 11 268-62,278

Wdowa
w średnim wieku, posiadająca dobrze prosperujący skład poszukuje męża z gotówką do lat pięćdziesięciu. Rzecz traktuję poważnie. Oferty do Kurjera zdw 50 874

Poszukuję
kawalera z gotówką od 6 tysięcy dla mej córki lat 25, inteligentnej, przystojnej, mającej skład w większem mieście, nadający się na każde przedsiębiorstwo. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 869

Znudzona
samotnością blondyna, krawcowa pragnęłaby poznać eleganckiego idealistę od lat 27, by wolne chwile pięknej wiosny wspólnie spędzić. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 857

Kawaler
lat 29, z ziemiańskiej lepszej rodziny, posiadający 30—40.000 zł ożeniłby się chętnie z panną posiadającą gospodarstwo wiejskie. Panny lub młode wdówki bezdzietne raczą z pełnem zaufaniem składać oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 50 851

Dla dentystki
młodej, przystojnej z dobrą praktyką i gotówką, poszukuję odpowiedniej partji. Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. zdw 51 000

Kawaler
lat 28, przystojny, przeszłości niekazitelnej, posiadający 5 000 zł gotówki, — szuka na tej drodze panny celem ożenku. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 51 059

Nauczyciel
młody, przystojny, pozna przystojną, inteligentną, majętną pannę. Cel matrymonjalny. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 51 055

Wdowę
młodszą (brunetkę lub szatynkę) najch. z Poznania, z własnem mieszk. ewtl. tel. pozna kupiec przystojny, posiadający skład w śródmieściu, w celu matrymonjalnym. Gotówka pożądana. — Zgł. z fot. do Kurjera zdw 51 019

Ożenek!
Dla córki ziemianina, lat 22, blondynki muzykalnej z posagiem 150 tysięcy poszukuję męża na stałem stanowisku. Ziemianin chętnie widziany. Poważne oferty Kurjer zdw 51 119

Wdowa
lat 35, przystojna, z własnem 4-pokojowem mieszkaniem, poszukuje męża. Wyższi urzędnicy lub samodzielni kupcy zechcą się zgłosić do lat 45. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 9 899

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach Kantaka 1 II piętro zdw 44 588

Która
z pań nauczycielek przygotuje dziewczynkę do VII. gimn. do egzaminu Oferty Kurjer zdw 50 571

Poszukuję
konwersacji niemieckiej za udzielenie polskiej. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 935

Studentka
udziela korepetycji oraz lekcji francuskiego. Oferty Kurjer zdw 51 066

Poszukuję
korepetytora doświadczonego dla uczennicy klasy III. Szyperski, ul. Słowackiego 10. zdw 51 060

Na nagrobki
fotografje na porcelanie wykonuje. Dąbrowski, Wielkie Garbary 33. zdw 50 964

Księgowości
stenografji, pisania na maszynach. Początek kursu 10 maja. Opłata 20 zł. Zgłoszenia: Fabryczna 35-a, IV piętro, prawo. zdw 51 003/4

Włoskiego
francuskiego angielskiego udziela bardzo praktycznie teoretycznie wykształcona osoba 2.50, 3.—. Strzelecka 31, podwórze, wprost, II., prawo. zdw 50 432

25 MUZYKA

Lekcji
fortepianu udzielam Młyńska 3, III. zdw 48 490

Pianino
krzyżowe do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 093

Stroiciel
fortepianów przeprowadza wszelkie reparacje w domu, poza domem. 27 Grudnia 14, III, telefon 25-20. zdw 50 833

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Pielęgniarz
poszukuje posady do pielęgnowania chorych prywatnie lub w szpitalu Zgłoszenia Kurjer zdw 50 140

Bona
wzorowa wychowawczyni zmieni posadę na cały dzień lub na godziny. Oferty Kurjer zdw 50 135

Panna
lat 27, skromna uczciwa z dobremi świadectwami przyjmę posadę do dzieci, najchętniej na wieś. Oferty Kurjer zdw 49 998

Aptekarska
siła pomocnicza z 12-letnią praktyką biegle taksująca, poszukuje posady w Poznaniu od 15 V. lub 1. VI. Oferty Kurjer zdw 50 440

Fryzjerski
pomocnik zdolny, obejmie posadę w pierwszorzędnym zakładzie w Poznaniu Wyjazd natychmiast. Zgłoszenia: Wołkowysk II., Szosowa 38. Wilk. Przez grzeczność dla Włodzimierza. zdw 50 141

Urzędnik
doświadczony administracyjny, budowlany, magazynier, znający wszelkie prace biurowe, ubezpieczeń społecznych, zastępstwa wobec władz, język niemiecki w piśmie i słowie, pisanie maszynowe prowadzenie cegielń, buchalterje Ruffa i szoferstwo — prosi o jakąkolwiek pracę natychmiast. Łaskawe zgłoszenia: — Ostrów (Wielkp.), Skrytka pocztowa 34, dla K. D. zdw 50 456

Krawcowa
dobra, samodzielna poszukuje posady na wyjazd. Żupańskiego 3, I. wprost. zdw 50 503

Ceglarz
zdolny fachowiec w cegle, dachówce, drenach, obeznany z maszynami parowemi poszukuje kierownictwa cegielni zaraz. Łaskawe uwarunkowane oferty uprasza do Kurjera zdw 50 498

Poszukuję
posady w większem poważnem przedsiębiorstwie handlowem, inkasenta do biura z kaucją 3.000 zł, z wykształceniem szkoły rolniczej i handlowej. Oferty skierować do Kurjera zdw 50 536

Posługaczka
poszukuje całodziennego zajęcia w śródmieściu tylko w większym domu. Oferty Kurjer zdw 50 630

Panienka
poszukuje zajęcia do lekkich prac domowych, zna gotowanie, pieczenie, najchętniej do starszych państwa za małem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 602

Gosposia
młoda z dobremi świadectwami poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 50 584

Aptekarska siła pomocnicza
biegła, z kilkuletnią praktyką, dobrze taksująca poszukuje posady Oferty Kurjer jw 3839

Książkowy
praktyka długoletnia, poszukuje posady także godzinami, bilanse, nadzory sądowe. Oferty Kurjer zdw 49 415

Absolwent
szkoły rolniczej, syn ziemianina poszukuje posady jako żonaty urzędnik gospodarczy. Zgłoszenia Kurjer rw 9855

Gospodyni
kucharka poszukuje posady zaraz lub 15 Dobre świadectwa. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 50 890

Książkowa
z dwuletnią praktyką, zna pisanie maszyną, poszukuje posady od 15. 5. ewentl. 1. 6. rb. — Zgłoszenia Kurjer zdw 50 900

Rutynowany kupiec
posiadający własny samochód, odwiedzający stale Poznańskie i Pomorze przyjmie zastępstwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 897

Dziewczyna
samodzielna przyjmie miejsce u samotnej osoby. Oferty Kurjer jw 3864

Młodsza kucharka
z trzechletnią nauką poszukuje posady zaraz lub 15. w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 51 090

Fordzista
poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 51 097

Szofer
z dwuletnią praktyką na wozach własnych poszukuje posady zaraz Zgłoszenia Kurjer zdw 51 096

Dziewczyna
do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15. Możliwie do 1—2 dzieci. Oferty Kurjer zdw 51 080

Ekspedjentka
z branży kolonjalno-delikatesów ze znajomością języka niemieckiego poszukuje posady zaraz. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Ag. K. P. Gniezno 187. nw 11 123

Panienka
poszukuje posady najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer zdw 51 028

Szofer
kawaler poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 122

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 51 132

Gospodyni
w średnim wieku, znająca skromną, smaczną kuchnię, hów drobiu poszukuje posady na majątek. Zgłoszenia Kurjer rw 9 894

Poszukuję
prania i posługi. Zgłoszenia do Kurjera rw 9 903

Kowal - maszynista
poszukuje zaraz posady z własnemi narzędziami, 10 lat praktyki na majętności. Oferty Kurjer nw 11 109

1.000 zł
kaucji dam za posadę inkasenta biurowego lub inną. Oferty Kurjer zdw 50 865

Panienka
poszukuje posady do dzieci bez spania z szyciem. Oferty Kurjer zdw 50 864

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 861

Bufet
przyjmę na własny rachunek — kaucja 1.000 zł. Oferty Kurjer zdw 50 859

Handlowiec
dzielny ekspedjent z branży win, wódek poszukuje posady od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 858

Pokojowa
z cośkolwiek szyciem dobremi świadectwami szuka posady od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 846

Krawcowa
młodsza szuka posady do szycia ewentl. do składu z utrzymaniem W. Dutkowska, Środa. zdw 50 841

Chłopiec
syn uczciwych rodziców sumienny poszukuje miejsca do posyłek Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 838

Młodsza
uczciwa osoba poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 51 110

Kucharka - gosposia
poszukuje posady od 15. 5. do bezdzietnego małżeństwa, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 891

Panienka
czysta, łagodna z dobrego domu, kochająca dzieci, umiejąca szyć i haftować poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 50 886

Czysta
praczka poszukuje prania poza domem lub w pralni. Oferty Kurjer zdw 50 879

Ekspedjentka
uczciwa z branży bławatów i towarów krótkich z znajomością szycia poszukuje jakiejkolwiek posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 872

Ogrodnik
kawaler, obeznany dokładnie w swym zawodzie z kilkuletnią praktyką szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 870

Szofer
posiadający 4 lata praktyki — przyjmie posadę od 15. 5. do samochodu osobowego lub ciężarowego, chętnie do wojażerowania. Oferty Kurjer zdw 50 868

Szofer
kawaler, przyjmie posadę w majątku od 15. 5. Posiadam 4 letnią praktykę. Oferty Kurjer zdw 50 867

Poszukuję
posady zaraz jako woźny, inkasent w poważniejszem przedsiębiorstwie z pożądaną kaucją lub poważniejsze portjerstwo, trzeźwy, sumienny, język polski, niemiecki w słowie, piśmie Oferty Kurjer zdw 50 092

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 651

4-kl. Szkoła Przygotowawcza

przy pryw. Gimnazjum żeńskiem

p. w. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu

przyjmuje zgłoszenia na nowy rok szkolny do kl. 1-ej. codziennie od 11-1 w kancelarji gimnazjum przy pl. Świętokrzyskim 4, III p.

Przełożona Aleks. Słomińska.

Pw 11432/3-1980/1

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem zaraz lub 15. 5 Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 938

Pokojowa
do hotelu poszukuje posady od 15. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 929

Osoba
w średnim wieku poszukuje posady gospodyni u samotnej osoby od 1. 6. Oferty Kurjer jw 3856

Osoba
starsza samotna, znająca gospodarstwo i kuchnię szuka posady na wieś lub do miasta Oferty Kurjer zdw 50 959

Gospodyni - kucharka
w średnim wieku z dobremi świadectwami szuka posady od 15 maja Zgłoszenia do agentury Kurjera Poznańskiego, Pleszew, Rynek, kiosk. nw 11 102

Młodszy
robotnik, znajdujący się w bardzo krytycznem położeniu, poszukuje jakiejkolwiekbądź pracy. Oferty Kurjer zdw 50 966

Dla Pani

Najmodniejsze fasony

Pasów gorsetowych

oraz **Biustonoszy**

w największym wyborze. Wszelkie przybory do gorsetów po najniższej cenie.

Paski z 2 p. podwiązek już od zł 3,75 w firmie

S. Kaczmarek

ul. 27 Grudnia 20.

Pw 10 772-14.172

Młoda
panienka z ładnym charakterem pisma, umiejąca pisać na maszynie, oraz znająca wszelkie prace biurowe, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 50 969

Kupiec
żelaźniak, rutynowany, z dłuższą praktyką, znający artykuły budowlane i techniczne, poszukuje posady w mieście lub na prowincji. Oferty Kurjer zdw 50 983

Osoba
w średnim wieku, inteligentna, znająca się na gospodarstwie wiejskiem, hodowli trzody, drobiu poszukuje posady do większego majątku do zarządu. Pierwszorzędne świadectwa i referencje. Adresować: Warszawa-Praga, ul. Mała 7, Wesołowska. Pw 11 269-62,279

Kto
przyjmie 16-letnią uczciwą panienkę do dzieci lub podobnego zajęcia zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 51 058

Młynarz
który się może okazać dobremi świadectwami, 25 lat, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 077

Szofer - kowal
z praktyką szoferską, kaucja 500 zł, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 070

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Melodja serc".
Aurora: „Najnowsze dzieje Tarzana".
Casino: „Panienka z Barem na kółkach".
Collosseum: „Obława".
Edison: „Ponad Śnieg".
Harfa: „Niewinny Grzech".
Metropolis: „Dziewczę z Dalekiej Północy i Mistrz Bezczelności".
Odeon: „Biała Niewolnica".
Renaissance: „Dwa piekielne dni".
Słońce: „Siódme przykazanie"
Wilsona: „Tajemnica Starego Rodu".

Sierota
uczciwa i pracowita szuka dobrej i stałej posady u starszych państwa lub u samotnej osoby od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 931

Książkowa
z kilkuletnią praktyką, znająca wszelkie prace biurowe, pisanie na maszynie, stenografję polską, niemiecką poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 50 937

Młodsza
prasowaczka oraz dziewczyna do wszystkiego z prowincji poszukuje posady od 15. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 934

Służąca
polecona, gotowanie od 15 maja poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 50 905

Dziewczyna
szuka posady pokojowej lub do dzieci. Oferty Kurjer zdw 50 925

Młoda
inteligentna panienka (Niemka znająca język polski) szuka posady do dzieci w domu zacnej rodziny polskiej. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 50 921

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub za pokojową z szyciem. Oferty Kurjer zdw 50 946

Pokoju
skromnego w zamian pracy poszukuje młoda, uczciwa osoba. Oferty Kurjer zdw 50 943

Gospodyni - kucharka
posiadająca dobre samodzielne świadectwa, znająca wszelką prace wchodzącą w zakres gospodarstwa kobiecego, przyjmie stałą posadę od 15 maja lub 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 50 941

Panienka
poszukuje posady od 15 do bufetu z obsługą gości lub jako pokojowa. Okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 940

Gosposia
inteligentna i uczciwa, lat 28, bardzo dobre długoletnie świadectwa, szuka stałej posady, gdzie niema pani domu, także w majątku. Oferty Kurjer zdw 51 143

Ręczniarka maszyniarka
poszukuje posad u krawca Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 101

Dziewczyna
sierota lat 16, skromnych wymagań szuka posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 50 837

Gospodyni
samodzielna dwadzieścia lat praktyki, pierwszorzędnie gotuje prasuje, poszukuje posady na probostwo. Oferty Kurjer zdw 50 832

Początkująca panienka
do składu poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 912

28 WOLNE MIEJSCA

Fotografistki
siły żeńskiej poszukuję od 1. 5. lub od 15. 5. rb. samodzielnej na negatyw i pozytyw i powiększenia. Posada stała, utrzymanie całkowite na miejscu. Zakład fotograficzny Jan Nawrocki, Kępno, ul. Warszawska 313. zdw 50 377

Pomocnik
fryzjerski damsko-męski, dobry ondulator potrzebny. Całkowite utrzymanie, pensja według ugody St. Markiewicz. Środa. Dąbrowskiego 3. zdw 50 500

Prasowanie, gotowanie
dzienne, wieczorne kursy. Szkoła Gospodarczo - Zawodowa w Poznaniu. Św. Marcin 69. nw 11082

Poszukuje
się kilka zdolnych pań i panów jako handlarzy domokrążców do zbierania zamówień na artykuły dziennej potrzeby. Na odpowiedź załączyć znaczek. Zgłoszenia do Dr. Kwaśnik, Nowy Bieruń, Górny Śląsk. Pw 9673-71,80

Panienkę
inteligentną do przyjmowania pacjentów i do pomocy przyjmie natychmiast lekarz dentysta. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 50 836

Młodsza książkowa
potrzebna zaraz. Łask. oferty z dołączeniem życiorysu i dotychczasowej praktyki uprasza się nadesłać pod zdw 50 677

Apteka
prow. poszukuje zaraz lub później dobrze poleconego asystenta. Podać warunki przy wolnem utrzymaniu. Konieczna znajomość języka niemieckiego. Oferty Kurjer zdw 50 604

Apteka
w Wielkopolsce poszukuje od 15 maja rb. lub wcześniej elewa (ki), mającego przynajmniej półroczną praktykę w aptece. Znajomość języka niemieckiego potrzebna Przy zgłoszeniu dołączyć warunki do Kurjera Poznańskiego pod zdw 50 610

Zastępcy
Losowi pokrzywdzeni którzy nie otrzymali należnej im ciężko zapracowanej prowizji, przesyłajcie udokumentowane pretensje a postaramy się odzyskać dla Was pieniądze Zgłoszenia: Lwów, skrytka pocztowa 203 Pw 10 820 72.70

Poszukujemy zdolnych zastępców!
Do sprzedaży losów na raty. Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad zł 4 000 nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechowujemy we własnym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent P. K. P. Piszcie natychmiast: „Najwyższa prowizja", „Par", Lów, Akademicka 14. Pw 11 222-72,71

Bona - freblanka
potrzebna od 15. 5 lub 1. 6. na wieś do dzieci od 3½ do 10 lat wymagane bardzo dobre polecenia i szkoła freblowska. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 463

Uczennice
z dobrego domu potrzebne do stroju. Magazyn kapeluszy damskich. Borowicz. Wielka 8. zdw 50 849

Rzeczoznawcy podatkowego
obeznanego najdokładnej z zagadnieniem naszego systemu podatkowego (ewentl b wyższego urzędnika skarbowego) poszukuje poważna organizacja zawodowa jako swego doradcę. Zgłoszenia z podaniem bliższych szczegółów o sobie należy przesyłać do ekspedycji Kurejra zdw 50 848

Uczeń
z porządnej rodziny potrzebny zaraz do składu kolonjalnego. — Zgłoszenia z własnoręcznie pisanym życiorysem do firmy Edward Krug i Syn. Tama Garbarska 24. zdw 50 866

Dziewczyna
do wszelkich prac zaraz potrzebna. Fabryczna 35 b. parter. lewo zdw 50 860

Chłopiec
do posyłek uczciwych i porządnych rodziców może się zgłosić natychmiast w firmie Ryszard Krieger. Pocztowa 5. zdw 50 855

Zdolne
siły buchalteryjne umiejące pisać na maszynie potrzebne od 15. bm Podać referencje, odpisy świadectw, studjów, określenie warunków. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 850

Pomocnik
zegarmistrzowski dzielny w swym zawodzie może się zaraz zgłosić. C. Wolkwitz mistrz zegarmistrzowski. Poznań, ul. 27 Grudnia 9. zdw 50 951

Książkowa - kasjerka
potrzebna zaraz lub 1. 6. rb. do interesu zbożowego na prowincję Zgłoszenia z dołączeniem świadectw, podaniem pensji przy wolnym utrzymaniu i mieszkaniu do Kurjera zdw 50 950

Kino ODEON

wyświetla od dziś, superszlagier produkcji europejskiej

BIAŁA NIEWOLNICA

w rolach głównych: **WŁODZIMIERZ GAJDAROW LIANA HAID** zw 23429

Tajemnice wschodnich domów rozkoszy! Szał dancingów i balowych sal!

Fryzjerka
i wolontarjuszka potrzebna. Matejki 7. zdw 49 950

Składacz (ka)
samotny (a) posiadający 3 do 4 tys. złotych potrzebny (a) jako wspólnik do prosperującej drukarni na prowincji. Zgłoszenia Kurjer nw 11 070

Nowość w Polsce!
Panie — panowie do akwizycji poszukiwani Wysoka prowizja. Śniadeckich 30, II., 4—7. zdw 49 961

Służąca
uczciwa może wiejska z gotowaniem potrzebna od 15 maja. Kochanowskiego 5. wysoki parter, prawo. zdw 50 473

Służąca
od 15. 5. z dobrem gotowaniem potrzebna (kuchnia Małopolska). Wierzbięcice 11, Tarnawska, dom ogrodowy I. zdw 50 495

Agenci i Organizatorzy losowi

jakoteż ci, którzy nimi zostać pragną, otrzymają przy sprzedaży obligacyj premjowych (losowych) najwyższą prowizję i najlepsze warunki już przy pierwszej racie. Ze względu na nowe grupy losowe - duży zbyt zapewniamy. — Zdolnym dajemy wolny bilet kolejowy i wysokie pensje. Wszystkich pouczamy. Oferty **Ludowy Bank Spółdzielczy, Lwów,** plac Akademicki 4. Pw 10 810-72 64

Stanowisko
samodzielne niezależne możesz uzyskać kupując los I. kl. Loterji Państwowej za 10 zł w kolekturze Józefa Hlawskiego. Sosnowiec, 3 Maja 23. Zamów — zapłacisz po otrzymaniu losu. nw 10 297

Szofer
1.500 zł na autobus potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 895

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 15 maja. Poznańska 49, I. Zakrzewska. zdw 50 885

Urzędnika
starszego z gimnazjalnem wykształceniem poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 878

Do baletu
przyjmę solidne panny Zgłaszać się 5—7. Wielkie Garbary 54. parter, Kasperczak. zdw 50 201

Szofer - służący
uczciwy, pracowity otrzyma posadę u lekarza na prowincji. Pożądana znajomość ogrodnictwa. Oferty z życiorysem i podaniem warunków do Kurjera pod zdw 50 907

Kucharz - kucharka
dobra, spokojna, uczciwa potrzebna na czerwiec, lipiec, sierpień. Obiady, kolacje na 70 do 100 osób. Okolica podgórska. — Zgłoszenia ze świadectwami do Kurjera zdw 50 908

Potrzebna
na wieś młoda, rodowita Francuska z dobrem akcentem, do dwojga dzieci i towarzystwa pani domu. Zakrzewska, Koszuty, p. Środa. zdw 50 915

Agenci, agentki losowi
oraz początkujący. Zgłoście się osobiście lub listownie do naszego biura, dajemy najwyższą prowizję, nowy łatwy materjał. — Prowizja płatna co miesiąc punktualnie na miejscu. Sekretarjat Związku Współpracowników Agentów Losowych Poznań, Wrocławska 22. zdw 51 105

Służąca
potrzebna z dobrem gotowaniem zaraz. Chwaliszewo 58, Sokołowski. zdw 51 027

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Majewicz, Chwaliszewo 23. zdw 51 032

Dziewczyna
sumienna do wszelkich prac domowych z gotowaniem potrzebna zaraz. Wrocławska 35, II. Maćkiewiczowa. zdw 51 040

Aptekarz
z praktyką, chrześcijanin, ewtl. asystent z prawami, władający także językiem niemieckim, poszukiwany. Uprasza się o podanie referencji oraz wymagań. — Stoł. poza domem. Apteka pod Aniołem, Kościan. nw 11 112

Podróżującego
fachowego papiernika na miasto Poznań poszukuję. Oferty Kurjer zdw 51 114

Krawcowa
na wykwintną garderobę z pierwszorzędnym krojem potrzebna do domu. Adres Kurjer zdw 51 112

Ekspedjentka
młoda, uczciwa, sympatyczna miłej powierzchowności do cukierni w Bydgoszczy potrzebna od 15 maja. Zgłoszenia osobiste 6—7 wieczorem p. Stefanowa Młyńska 5, IV. prawo. zdw 51 023

Fryzjer
damsko-męski potrzebny zaraz. Stanisław Koza, Nowy Tomyśl. nw 11 116

Posługaczka do biura
rychło rano i w południe, codziennie, rzetelna, akuratna, z dobr. pol. zaraz potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 51 021

Służąca
z dobrem gotowaniem i dobremi świadectwami potrzebna. Zgłoszenia u p. Perkal, Wały Zygmunta Augusta 10, I p. zdw 51 022

Agenci i Organizatorzy losowi

jakoteż ci, którzy nimi zostać pragną, otrzymają przy sprzedaży obligacyj premjowych (losowych) najwyższą prowizję i najlepsze warunki już przy pierwszej racie. Ze względu na nowe grupy losowe - duży zbyt zapewniamy. — Zdolnym dajemy wolny bilet kolejowy i wysokie pensje. Wszystkich pouczamy. Oferty **Ludowy Bank Spółdzielczy, Lwów,** plac Akademicki 4. Pw 10 810-72.64

Agenci
wymowni, domokrążni do sprzedaży opatentowanej nowości w Poznaniu i miastach woj. poznańskiego i pomorskiego poszukiwani. Bardzo dobry zarobek. Adres wskaże Kurjer zdw 51 092

Narzędziarz
na szmyty, tylko pierwszorzędny fachowiec zaraz potrzebny. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem wynagrodzenia prosze nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 51 100

Panny
do ręki, wprawionej, na dobrą miarową pracę poszukuję. Wojciechowski, Strzałowa 3, parter prawo. zdw 51 088

Poszukuję
się siły pomocniczej do kancelarji Teatru Nowego. Zgłoszenia Kurjer dw 5009

Stebnerka - naklejaczka
biegła, potrzebna zaraz do pracowni cholewek. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 982

Dziewczę
potrzebne do domowych posług. W. Garbary 10, skład. zdw 50 997

Uczennica
z dobrego domu zaraz potrzebna. M. Goderski, Szewska 21, Hurtownia gal. i krótkich towarów. zdw 50 996

Panienka
do hurtowni z lekką pracą biurową i zarazem z ekspedycją obznajmiona, potrzebna zaraz. Półwiejska 31, parter lewo. zdw 50 999

Służącą
zaufaną, z gotowaniem, przyjmę. Generała Prądzyńskiego 23, parter prawo. zdw 51 010

Na Targi
w Katowicach poszukuję siły męskiej względnie żeńskiej z kaucją 700 zł. Oferty Kurjer zdw 51 006

Dziewczyna
potrzebna. Wojciechowski, Małe Garbary 3. zdw 51 067

Młodszy
pomocnik krawiecki może się zgłosić zaraz. Żórawia 4, III. lewo. jw 3860

Gdy chcesz odzież mieć w całości Syp Moliną dla pewności!

Pw 11189-18.8

Służąca
do wszystkiego dobrze gotująca dobremi świadectwami potrzebna zaraz do lepszego domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 945

Pokojówka
z dobremi świadectwami może się zgłosić Mickiewicza 8, Hahn zdw 50 944

Kucharka - służąca
gotująca doskonale do wszystkiego potrzebna w Poznaniu do 2 osób od 15 Zgłoszenia osobiste Hotel Polonia 325, od 4—6. Świadectwa konieczne. zdw 50 942

Służąca
przychodnia potrzebna zaraz. — Śniadalnia. św. Marcin 59. zdw 50 928

Służąca
uczciwa potrzebna od czerwca. Skarbowa 17, III, lewo. od 3—7 zdw 50 954

Służąca
z dobrem gotowaniem i do wszelkich prac domowych potrzebna od 15 5. 30 Pucińska. Ratajczaka 33. III., lewo. zdw 50 975

Krawcy - damscy
i krawcowe na suknie, płaszcze, kostjumy, tylko zdolne samodzielne siły potrzebni. L. Sawicki, Piekary 1. zdw 50 972

Dziewczyna
skromną, gotowaniem potrzebna. Pocztowa 21, I., prawo. zdw 51 120

Posługaczka
młodsza od 7 rano — 3 zaraz. Zgłoszenia Gen. Prądzyńskiego 42, od 5—7 w składzie. zdw 51 131

Służąca
samodzielna z praniem i gotowaniem. Śmigielski, Kanałowa 14, I., lewo, od 5—8. rw 9 898

Krawcowa
samodzielna dobrze płatna, potrzebna. Św. Wojciech 7, Smolińska. rw 9 895

Posługaczka
potrzebna. Plac Bernardyński 4, Turalski. rw 9 904

Dwie
panienki na wspólny pokój od zaraz lub od 15. 5. Wolska, Rybaki 26, III. piętro lewo. zdw 51 108

Bieliźnarka
potrzebna w dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 596

Tanio

nowa i wartościowa, z wszystkiemi przynależytościami i futerałem 9×12 **Zeissa-Tessar**

Spiegel-Reflex Kamera

okolicznościowo **zaraz do oddania.**

ZELLMER, Poznań,

Zwierzyniecka 6. Tel. 61-05, 62-75.

nw 10108

Kilka pań, panienek
z ładnem pismem potrzeba do adresowania kopert za wynagrodzeniem dziennem. Oferty własnoręczne do Kurjera zdw 51 107

Potrzebne
dziewczę do sprzedaży gazet. Ul. Dąbrowskiego, narożnik Kochanowskiego, kiosk. zdw 51 134

Młoda
dziewczyna potrzebna zaraz. Cukiernia, Górna Wilda 31. zdw 51 138

Woźnica
własny wóz, kaucja, do rozlewni piwa potrzebny. Oferty Kurjer zdw 51 141

Humor zagraniczny

— Sądzi pan, mistrzu, że z moim głosem można coś dobrego zrobić?

— Bezwątpienia! może pan, naprzykład, wołać na alarm w razie pożaru! (London Opinion) S. F.

Przedpłata za maj 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149